

ATESTATO
Nr.0428

KOMPLEKSO
NR.U -1094

STADIJA
DP

TOMAS
I

METAI
2013

OBJEKTAS: VIDIŠKIŲ KAIMO DETALUSIS PLANAS

ESAMA PADĖTIS, KONCEPCIJA, SPRENDINIAI SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

**PLANAVIMO ORGANIZATORIUS:
IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS**

**RENGĖJAS:
UAB „URBANISTIKA“**

PAREIGOS	VARDAS, PAVARDĖ	PARAŠAS
DIREKTORĖ	G.MINEIKIENĖ	
PROJEKTO VADOVAS	A. KAŽIENĖ	

I T O M O T U R I N Y S

Turinys	2	psl.
1. Bendoji dalis	3	psl.
1.1. Vidiškių kaimo detaliojo plano rengimo pagrindas.....	4	psl.
1.2. Planavimo sąlygos Vidiškių kaimo detaliojo plano rengimui.....	4	psl.
1.3. Vidiškių kaimo detaliojo plano tikslai ir uždaviniai.....	5	psl.
1.4. Galiojančių teritorijų planavimo dokumentų apžvalga.....	6	psl.
2. Esama padėtis	3	psl.
2.1. Bendroji charakteristika ir raida.....	9	psl.
2.2. Žemėvalda	10	psl.
2.3. Žemės naudojimas.....	12	psl.
2.4. Nekilnojamas kultūros paveldas.....	15	psl.
2.5. Gamtinė aplinka.....	19	psl.
2.6. Susiekimo sistema.....	25	psl.
3. Koncepcija	29	psl.
3.1. Planinės – erdvinės koncepcijos formavimo principai.....	30	psl.
3.2. Detaliojo plano koncepcijos variantai.....	32	psl.
3.3. Kraštovaizdžio apsaugos koncepcija.....	36	psl.
3.4. Nekilnojamo kultūros paveldo apsaugos ir naudojimo koncepcija.....	38	psl.
3.5. Susisiekimo sistemos plėtojimo koncepcija.....	39	psl.
3.6. Inžinerinės infrastruktūros plėtojimo koncepcija.....	40	psl.
4. Sprendiniai	41	psl.
4.1. Architektūriniai – planiniai sprendiniai.....	42	psl.
4.2. Vidiškių kaimo nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga.....	55	psl.
4.3. Susisiekimo infrastruktūra.....	59	psl.
4.4. Inžinerinė infrastruktūra.....	61	psl.
4.5. Teritorijų rezervavimas visuomenės poreikiams.....	64	psl.
5. Sprendinių poveikio vertinimas	65	psl.
6. Grafinė dalis	73	psl.

1. BENDROJI DALIS

1. BENDROJI DALIS

1.1. Vidiškių kaimo detaliojo plano rengimo pagrindas

Detaliojo teritorijų planavimo objektas - Vidiškių kaimas ir gretima teritorija, nagrinėjamos teritorijos plotas apie 258,29 ha.

Detaliojo plano organizatorius:

- Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktorius

Vidiškių kaimo detalusis planas rengiamas vadovaujantis sekančiais dokumentais:

- Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2010 m. gegužės 31 d. sprendimu Nr.T-94 „Dėl projekto „Vidiškių kaimo detaliojo plano parengimas“ teikimo“;
- Vidiškių kaimo detaliojo plano planavimo užduotimi, 2011 m. lapkričio 18 d. patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus;
- Vidiškių kaimo detaliojo plano 2011 m. balandžio 27 d. planavimo sąlygų sąvadu detaliojo planavimo dokumentui rengti Nr.A6-36;
- Bendrojo planavimo dokumentais: LR teritorijos bendruoju planu, Utenos apskrities bendruoju planu; Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendruoju planu (nepatvirtintas);
- Specialiojo planavimo dokumentais: Ignalinos rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiuoju planu, Ažušilės kraštovaizdžio draustinio ir gretimos teritorijos specialiuoju planu;
- Ignalinos rajono savivaldybės 2011 – 2018 metų strateginiu plėtros planu;
- Lietuvos Respublikos teisės ir projektavimo normomis.

1.2. Planavimo sąlygos Vidiškių kaimo detaliojo plano rengimui

Detaliojo plano rengimui 2011 m. balandžio 27 d. parengtas planavimo sąlygų sąvadas Nr. A6-36 ir išduotos planavimo sąlygos:

- Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Teritorijų planavimo ir architektūros skyriaus 2011 m. balandžio 27 d. planavimo sąlygos detaliojo planavimo dokumentui rengti Nr. A6-36;
- LR Aplinkos ministerijos Utenos regiono aplinkos apsaugos departamento 2011 m. balandžio 13 d. planavimo sąlygos detaliojo planavimo dokumentams rengti Nr. S/tp-188;
- Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Utenos teritorinio padalinio 2011 m. kovo 11 d. planavimo sąlygos detaliojo planavimo dokumentui rengti Nr. (12.25U)-2U-66;
- Utenos visuomenės sveikatos centro Ignalinos skyriaus 2011 m. balandžio 8 d. planavimo sąlygos detaliojo planavimo dokumentui rengti Nr. 12I16-3;
- UAB Ignalinos šilumos tinklai 2011 m. balandžio 14 d. planavimo sąlygos detaliojo planavimo dokumentui rengti Nr. 014-1;
- AB LESTO, Utenos regiono elektros tinklo valdymo departamento tinklo plėtros skyriaus 2011 m. balandžio 7 d. planavimo sąlygos detaliojo planavimo dokumentui rengti Nr. 47010/TS/125;
- AB „Suskystintos dujos“ 2011 m. balandžio 21 d. planavimo sąlygos detaliojo planavimo dokumentui rengti Nr. 208;

- UAB „Ignalinos vanduo“ 2011 m. balandžio 21 d. planavimo sąlygos detaliojo planavimo dokumentui rengti Nr. 63-S;
- TEO LT, AB Ignalinos – Zarasų klientų aptarnavimo grupės 2011 m. balandžio 14 d. planavimo sąlygos detaliojo planavimo dokumentui rengti Nr. 03-2-07-3/930;
- VĮ „Utenos regiono keliai“ 2011 m. balandžio 11 d. planavimo sąlygos detaliojo planavimo dokumentui rengti Nr. KB - 134;
- Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Ignalinos žemėtvarkos skyriaus 2011 m. balandžio 7 d. planavimo sąlygos detaliojo planavimo dokumentui rengti Nr. 39PLS-23.

1.3. Vidiškių detaliojo plano tikslai ir uždaviniai

- Nustatyti Vidiškių kaimo ekonominės ir socialinės raidos bei investicijų strategiją, numatyti visuomeninės smulkaus ir vidutinio verslo, pramonės, savivaldybės teritorijos aptarnavimo, paslaugų ir kitos veiklos, būsto, sveikatingumo, poilsio, turizmo ir sporto infrastruktūros statybos galimą plėtojamąsi planuojamoje teritorijoje.
- Parengti sprendinius sveikai aplinkia ir gamtos apsaugai sukurti (oro, vandens, dirvožemio užterštumo mažinimas, apsaugos nuo triukšmo, eismo saugumo priemonės).
- Numatyti bendro naudojimo želdynų ir rekreacinės infrastruktūros plėtojamą.
- Pateikti pasiūlymus dėl žemės naudojimo paskirties keitimo, rezervuojamų visuomenės poreikiams teritorijų.
- Detalizuojant bendrojo ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose nustatytus teritorijų tvarkymo ir naudojimo reikalavimus, nustatyti planuojamos teritorijos naudojimo ir užstatymo kokybinius ir kiekybinius parametrus.
- Suformuoti žemės sklypus (sklypų grupes) statinių statybai, sudarant sąlygas investicijoms ir ūkinei veiklai plėtoti.
- Nustatyti ar pakeisti teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimą statinių statybos projektams rengti ir žemės sklypui naudoti.
- Suformuoti žemės juostas komunikaciniams koridoriams ir susisiekimo komunikacijoms įrengti, inžinerinės ir miesto infrastruktūros plėtrai.
- Nustatyti ar pakeisti užstatymo, erdvių, socialinės infrastruktūros išdėstymo principus ir teritorijų naudojimo tipus.

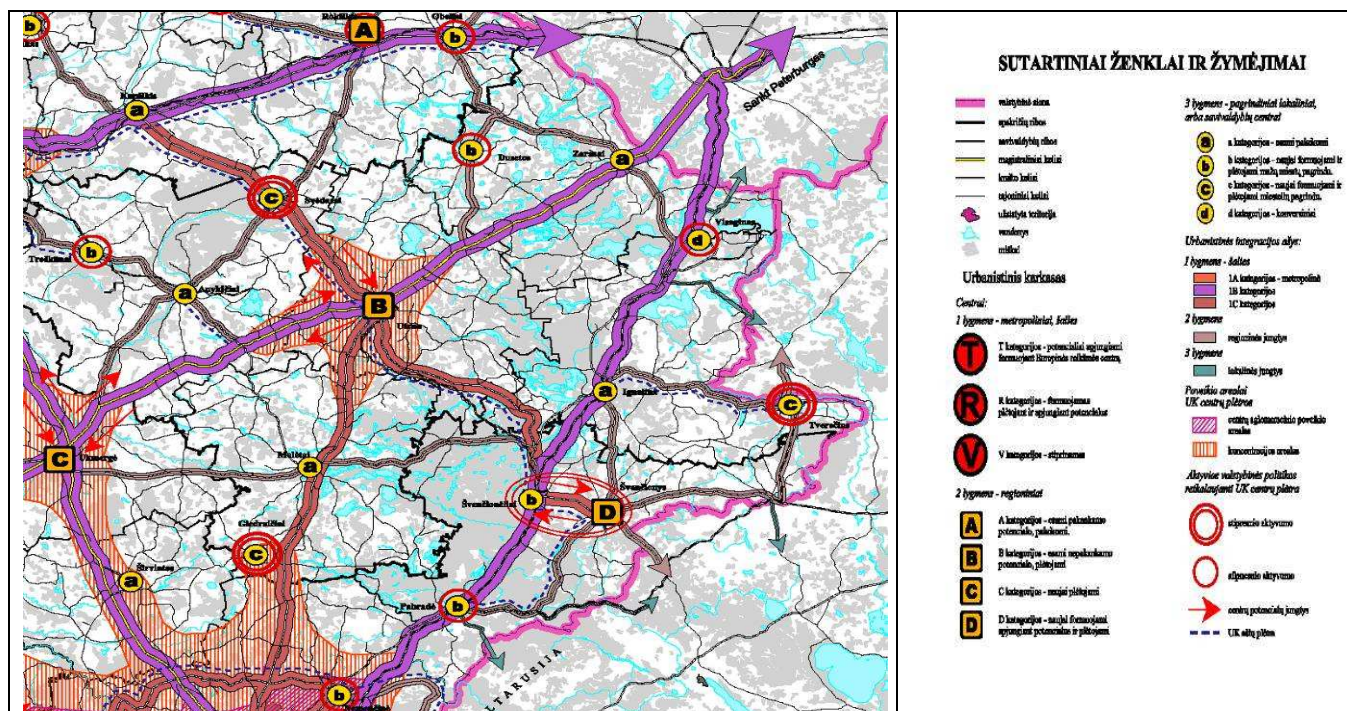
1.4. Galiojančių teritorijų planavimo dokumentų apžvalga

1.4.1. Vidiškių kaimas Lietuvos Respublikos bendrojo plano kontekste

Lietuvos Respublikos bendrajame plane (patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio mėn. 29 d. nutarimu Nr.IX-1154) nustatyta, kad Ignalinos rajono savivaldybės teritorija, o atitinkamai ir Vidiškių kaimas, nepatenka į šalies pagrindinių urbanizacijos ašių zoną, kurios formuoja aktyvius šalies teritorijos funkcinius erdvinius koridorius.

Lietuvos Respublikos bendrajame plane numatyta, kad Vidiškių kaimo susisiekimą su administraciniais centrais (Ignalina ir Visaginu) ir svarbiausiais lokaliniais centrais užtikrins *III lygmens* pagrindinės lokalinės urbanistinės integracijos ašis (lokalinė jungtis), kuri Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje formuojama transporto koridoriaus „Vidiškės – Naujasis Daugėliškis - Rimšė – Visaginas - Turmantas“ pagrindu.

Lietuvos Respublikos bendrajame plane Vidiškių kaimas neišskiriamas kaip urbanistinės integracijos centras. Vidiškių kaimui priskirta lokalsios gyvenamosios vietovės funkcija. Nustatyta, kad šalies rytų regiono, į kuri patenka Vidiškių kaimas, lokalus gyvenamųjų vietovių tinklas tankiausias Lietuvoje ir jis susijęs su mažomis ir ypač mažomis kaimo gyvenamosiomis vietovėmis.

1 pav. Vidiškių kaimas Lietuvos urbanistiniame karkase
Šaltinis: LR teritorijos bendrasis planas, 2002 m.

Ignalinos rajono savivaldybės bendrojo plano sprendiniuose Vidiškių kaimui siūloma suteikti miestelio statusą (1096 gyv.) ir priskirti *IV lygmens* – savivaldybės lokaliųjų centrų (a) kategorijai, kuriai priskiriami seniūnijų administraciniai centrai.

2. ESAMA PADĖTIS

2. ESAMA PADĖTIS

2.1. Bendroji charakteristika ir raida

Rašytiniuose šaltiniuose Vidiškių vardas paminėtas 1675 metais. Gyvenvietė kūrėsi šalia Vidiškių dvaro, prie kurio yra gražus geometrinio plano parkas. Iš senų laikų Vidiškės buvo tik dvaras – kaimo nebuvo. Šalia Varnio ežero esantis dvaras minimas XVIII a. antroje pusėje (1782, 1784 m.). Jis tuomet priklausė ponui N. Ragozai.

1782 metais ponas, gavęs Vilniaus vyskupijos leidimą, savo dvare pastato koplyčią.

1807 metais dvarą valdė grafas Liudvikas Pliateris, kuris tais pačiais metais pastatė naują koplyčią ir dvarą ima vadinti *Pšijazn*.

XIX a. dvarą įsigijo Jonas Kaminskas, vėliau Ignotas Kaminskas. Dvare buvo 19 ūkinių ir gyvenamųjų pastatų: vienaukščiai mediniai, klasicistinio stiliaus bruožų turintys dvaro rūmai, 6 dvaro darbininkų gyvenamieji namai, malūnas, pirtis, daržinė, 5 tvartai, kluonas, kalvė, svirnas, ledainė. 1828 metais dvaro savininkas Jonas Kaminskas pastatė bažnyčią ir jos reikalams paskyrė 3 ha žemės, o Rimšėnų kaime – 27 ha.

1901 metais pastatyta mūrinė bažnyčia.

Vidiškės yra krašto reikšmės kelio „Ignalina – Didžiasalis“ ir rajoninės reikšmės kelio „Vidiškės – Dūdės – Grybėnai“ sankirtoje, 5 km į šiaurės rytus nuo Ignalinos miesto. Kaimas išsidėstęs vienoje iš aukščiausių Lietuvos vietų – Ažušilės kalno.

Didžiausi kaimo erdvinės planinės struktūros pokyčiai įvyko 1950 – 1987 metų laikotarpyje. Kaimas buvo plėtojamas kaip apylinkės centras (1950 – 1963) ir paukštininkystės ūkio centrinė gyvenvietė. Vidiškėse buvo tiesiamos naujos gatvės, sparčiai statomi sodybiniai ir daugiabučiai namai. Vidiškių planinę struktūrą formuoja Ignalinos, Melioratorių, Sodų, Aušros, Naujakurių, Dragystės, Ateities, Rimšėnų ir Parko gatvės. Pagal erdvinės struktūros sąrangą Vidiškės turi visus miestelio požymius: kompiatiškai užstatytą gyvenamąją teritoriją, viešąsias erdves, vietovę indentifikuojančius ir reprezentuojančius pastatus – bažnyčią ir dvarą, pramonės zoną, miestelio statusą atitinkančią socialinę infrastruktūrą (seniūniją, paštą, kultūros namus, biblioteką, gimnaziją ir mokyklą-darželį).

1990 m. atgavus Lietuvai nepriklausomybę pasikeitė politinės, ekonominės ir socialinės sąlygos. 1992 m. šalyje įvyko didžiausi demografiniai pokyčiai. Sumažėjo gyventojų skaičius dėl kitakalbių išvykimo ir lietuvių emigracijos į Vakarų Europos ir JAV valstybes. Sugriuvus kolūkiams ir valstybinams ūkiams dalis kaimo gyventojų neturėdami darbo išvyko į miestus, o dalis miestiečių, atstatę žemės nuosavybę, išvyko į kaimą ūkininkauti ar gyventi. Tačiau šios negandos Vidiškių nepalietė. Gyventojų skaičius ne tik liko stabilus, bet padidėjo.

Gyventojų kaita Vidiškių kaime:

1970 m. – 283 gyv.

1987 m. – 987 gyv.

2001 m. – 1084 gyv.

2011 m. – 1092 gyv.

Vidiškės Lietuvos Respublikos oficialiojoje gyvenamųjų vietovių klasifikacijoje

Pagal Lietuvos Respublikos oficialią gyvenamųjų vietovių klasifikaciją, reglamentuotą Lietuvos Respublikos teritorijų administracinių vienetų ir jų ribų įstatyme (Žin., 1994, Nr.I-558; 2005, Nr. 88-3284), Vidiškės priskirtos kaimo¹ gyvenamosioms vietovėms.

2012 m. pradžioje Vidiškėse gyveno 1092 gyventojai. Pagal gyventojų skaičių, institucinius požymius ir erdvinę sandarą Vidiškės esamoje padėtyje atitinka miestelio² statusą.

Vidiškės – Ignalinos rajono savivaldybės Vidiškių seniūnijos centras.

2.2. Žemėvalda

Planuojamos Vidiškių kaimo teritorijos balansas atliktas pagal VĮ „Registrų centras“ Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko 2012 m. kovo 06 d. duomenis ir yra pagrindas planuojamos teritorijos urbanizuotų ir neurbanizuotų teritorijų struktūrizacijai ir konversijai.

2.2.1. Žemės naudojimo paskirtys

Planuojama Vidiškių kaimo teritorija užima apie 258,29 ha plotą. Pagal žemės naudojimo paskirtį esamoje padėtyje planuojamos teritorijos ribose dominuoja žemės ūkio naudojimo paskirties žemė, kuri užima 121,8 ha plotą (47%) planuojamos teritorijos. Antroje pozicijoje pagal užimamą plotą yra laisvos, neužstatytos teritorijos ir užstatytos neįteisintos teritorijos, kurios nepriskiriamos jokiai žemės naudojimo paskirčiai. Jos planuojamos Vidiškių kaimo teritorijos riboje užima 83,31 ha plotą (32%). Kitos žemės naudojimo paskirties žemė užima 41,38 ha plotą, kas sudaro 16% planuojamos teritorijos ploto. Mažiausią plotą užima miškų ūkio paskirties žemė (11,8 ha – 5%).

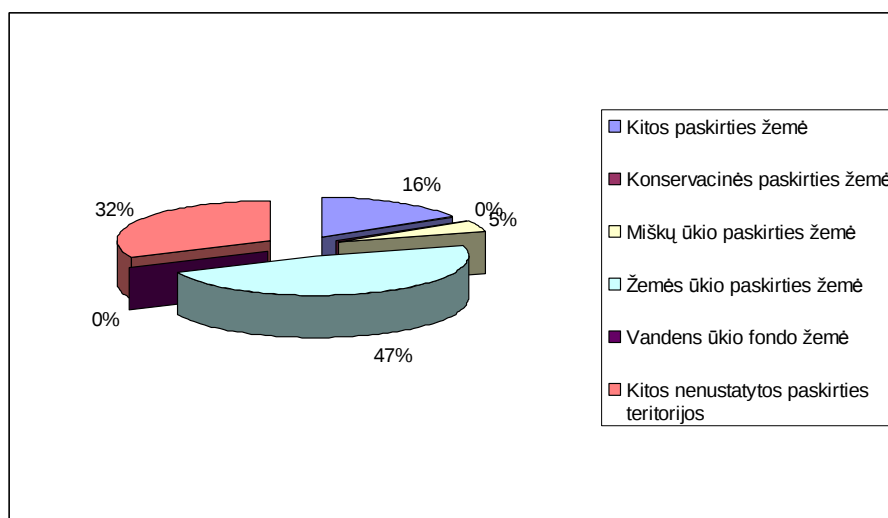
Planuojamos teritorijos ribose nėra vandens ūkio fondo ir konservacinės paskirties žemės. Kultūros paveldo objektai esamoje padėtyje yra kitoje žemės naudojimo paskirtyje. Pagal Nekilnojamojo turto registro duomenis Vidiškių dvaras yra pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijoje.

¹ *kaimas* - gyvenamosioms vietovėms, neturinčioms miesto ir miestelio požymių.

² *miestelis* - kompaktiškai užstatytos gyvenamosios vietovės, turinčios nuo 500 iki 3000 gyventojų, kurių daugiau kaip pusė dirbančiųjų dirba pramonėje, verslo bei gamybinės ir socialinės infrastruktūros srityse, taip pat tradiciniai miesteliai.

2.2.1. lentelė. Vidiškių kaimo planuojamos teritorijos balansas pagal paskirtis, 2012 m.

Eil. Nr.	Žemės naudojimo paskirtis	Plotas, ha	%
1	2	3	4
1	Kitos paskirties žemė	41,38	16
2	Konservacinės paskirties žemė	0	0
3	Miškų ūkio paskirties žemė	11,8	5
4	Žemės ūkio paskirties žemė	121,8	47
5	Vandens ūkio fondo žemė	0	0
6	Kitos nenustatytos paskirties teritorijos	83,31	32
Viso:		258,29	100

3 pav. Vidiškių kaimo planuojamos teritorijos balansas pagal paskirtis, 2012 m.
Šaltinis: VĮ „Registrų centras“

2.2.2. Įteisinti ir neįteisinti sklypai

VĮ „Registrų centras“ 2012 m. Vidiškių kaimo planuojamos teritorijos ribose buvo įregistruoti 305 sklypai, kurie užėmė 174,98 ha, t.y. 68% visos planuojamos teritorijos plotą (žr. 2.2.2.1. lentelę). Iš įteisintų sklypų, didžioji dalis sklypų yra žemės ūkio paskirties žemėje (69%). Kitos paskirties žemėje įregistruoti 24% visų planuojamos teritorijos ribose įteisintų sklypų teritorijos.

2.2.2.1. lentelė. Esamų įteisintų žemės sklypų teritorijos balansas, 2012 m.

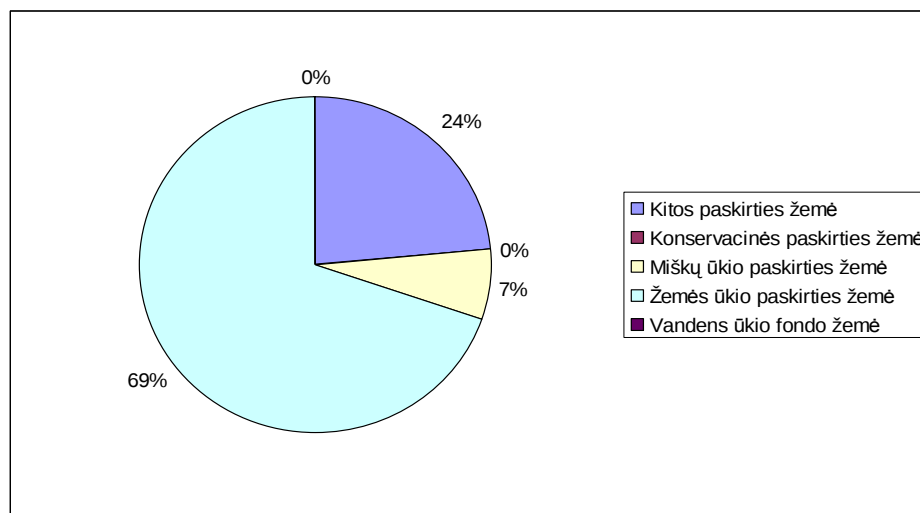
Eil. Nr.	Įteisintų ir neįteisintų sklypų balansas	Plotas, ha	%
1	2	3	4
1	Įteisintų sklypų teritorijos	174,98	68
2	Neįteisintos teritorijos	83,31	32
Viso:		258,29	100

Neįteisintos teritorijos sudaro 32% planuojamos Vidiškių kaimo teritorijos. Pastarasis rodiklis rodo, kad trečdalis planuojamos teritorijos nenaudojamas, tačiau esamos padėties vizualinės ir natūrinės analizės metu nustatyta, kad didžioji neįteisintos teritorijos dalis yra užstatyta arba

nesuformuoti sklypai nosavybės atkūrimui. Industrijos parko plėtrai laisvų valstybinės žemės teritorijų nėra.

2.2.2.2. *lentelė.* Esamų įteisintų žemės sklypų teritorijos balansas pagal paskirtis, 2012 m.

Eil. Nr.	Įteisintų sklypų teritorijos balansas	Plotas, ha	%
1	2	3	4
1	Kitos paskirties žemė	41,38	24
2	Konservacinės paskirties žemė	0	0
3	Miškų ūkio paskirties žemė	11,8	7
4	Žemės ūkio paskirties žemė	121,8	69
5	Vandens ūkio fondo žemė	0	0
Viso:		174,98	100

4 pav. Esamų įteisintų žemės sklypų teritorijos balansas, 2012 m.
Šaltinis: VĮ „Registų centras“

Detaliojo plano planavimo tiksluose ir uždaviniuose plėtros prioritetai yra skirti Vidiškių kaimui kaip šiuolaikiškos industrinės teritorijos vystymui. Detaliojo plano koncepcijoje ir sprendiniuose industrinės teritorijos plėtros poreikiai bus sprendžiami pagrindine įteisintų žemės ūkio naudojimo paskirties (dabar – 69% visų įteisintų sklypų), teritorijų sąskaita.

2.3. Žemės naudojimas

2.3.1. Įteisintų sklypų struktūra pagal teritorijos paskirtį, naudojimo būdus ir pobūdžius

2012 m. kovo mėn. 06 d. VĮ „Registų centras“ duomenimis planuojamoje teritorijoje buvo 305 įteisinti sklypai, iš jų 209 žemės ūkio naudojimo paskirties paskirties sklypai sudaro absoliučiai didžiausią dalį, kitos žemės naudojimo paskirties - 78 sklypai, miškų ūkio – 18 sklypų. (žr. 2.3.1.1. *lentelę*).

Įteisintų kitos žemės naudojimo paskirties žemės sklypų bendroje struktūroje dominuoja gyvenamųjų teritorijų sklypai (21%), iš kurių vienbučio/dvibučio gyvenamojo užstatymo

teritorijų sklypai sudaro didžiausią dalį (20,7%), o daugiabučio gyvenamojo užstatymo tik mažąją dalį gyvenamųjų teritorijų sklypų (0,3%).

Pagal sklypų skaičių komercinės paskirties, visuomeninės paskirties, pramonės ir rekreacijos objektų ir inžinerinės infrastruktūros koridorių teritorijų objektų sklypai bendroje sklypų struktūroje sudaro neženkliai dalį ir neviršija 4,6 % nuo viso sklypų skaičiaus bendrai.

Prognozuojama, kad pramonės ir verslo teritorijų tiek sklypų tiek teritorijų plotas bendroje struktūroje turi nuosekliai didėti siekiant įgyvendinti Ignalinos rajono savivaldybės 2011 -2018 metų strateginio plėtros plano III prioriteto tikslus ir uždavinius:

3.1. TIKSLAS. Gerinti ekonominę aplinką ir skatinti investicijas.

3.1.3 uždavinys. Įsteigti technologinį parką ir vystyti jo veiklą. (Pasiekimo indikatorius – Įsteigtas ir pradėtas eksploatuoti Vidiškių technologinis parkas).

Pagal Žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikacija (Žin., 2006, Nr. 45-1633), Vidiškių kaime nėra įteisintų bendro naudojimo, atskirųjų želdynų ir rekreacinių ilgalaikio poilsio objektų teritorijų.

2.3.1.1. lentelė. Esamų įteisintų žemės sklypų teritorijos balansas, 2012 m.

Eil. Nr.	Teritorijos pavadinimas, naudojimo būdo ir pobūdžio indeksas	Sklypų skaičius, vnt	%
1	2	3	4
1	Gyvenamosios teritorijos (G)	64	21,0
1.1.	Vienbučio / dvibučio gyvenamojo užstatymo teritorijos (G1)	63	
1.2.	Daugiabučio gyvenamojo užstatymo teritorijos (G2)	1	
2	Komercinės paskirties teritorijos (K)	1	0,3
3.	Visuomeninės paskirties teritorijos (V)	3	1,0
4.	Pramoninės paskirties (P)	4	1,3
4.1.	Pramonės ir sandėliavimo įmonių statybos teritorijos	4	
4.2.	Sandėliavimo objektų teritorijos	-	
5.	Infrastruktūros teritorijos (I)	4	1,3
5.1.	Susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų	1	
5.2.	Inžinerinės infrastruktūros koridorių teritorijos	3	
6.	Bendro naudojimo teritorijos (B)	-	
7.	Atskirųjų želdynų teritorijos (E)	-	
8.	Rekreacinės teritorijos (R)	2	0,7
8.1.	Rekreacinės ilgalaikio poilsio objektų teritorijos (R1)	-	
8.2.	Rekreacinės trumpalaikio poilsio objektų teritorijos (R2)	2	
9.	Žemės ūkio teritorijos (Z)	209	68,5
9.1.	Kitos žemės ūkio teritorijos	151	
9.2.	Mėgėjiškų sodų sklypai	58	
10.	Miškų ūkio teritorijos (M)	18	5,9
11.	Vandens ūkio	-	
Iš viso:		305	100,00

2.3.2. Žalieji plotai ¹

Vadovaujantis miestų ir miestelių teritorijų bendrųjų planų rengimo taisyklėmis (Žin., 2006, Nr. 145 - 5559), Detaliųjų planų rengimo taisyklėmis (Žin., 2004, Nr. 79 - 2809), LR želdynų įstatymu (Žin., 2007, Nr.80 - 3215), Žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikacija (Žin., 2005, Nr. 41-1317), kaip savarankiški miesto struktūros elementai bendrojo ir detaliojo planavimo lygmenyje iš visų žaliųjų plotų išskiriami: *miškai* (miškų ūkio paskirties žemėse) ir *atskirųjų želdynų teritorijos* (rekreacinės paskirties želdynų; mokslinės, kultūrinės ir memorialinės paskirties želdynų; apsauginės ir ekologinės paskirties želdynų) kitos paskirties žemėje.

LR Želdynų įstatyme (Žin., 2007, Nr. 80-3215) *atskirisiais želdynais* vadinami želdynai, esantys tik jiems skirtame žemės sklype. Tenka konstatuoti, kad nagrinėjamoje Vidiškių kaimo teritorijoje šiuo metu nėra nei vieno žaliojo ploto, turinčio juridškai įteisintą *atskirojo* želdyno sklypą. Todėl esamos būklės rengimo etape, inventorizavus vertingas ekologiniu, rekreaciniu ir kraštovaizdžio formavimo bei apsaugos požiūriais žaliųjų plotų teritorijas, įvertinus realų jų naudojimą, atitikimą kurios nors želdynų kategorijos reikalavimams (parkai, skverai ir kt.), sekančiose planavimo stadijose bus atliktas priskyrimas *atskirisiems rekreacinės paskirties želdynams*.

Atskirųjų želdynų vystymo – teritorinio išdėstymo, ribų, jų priskyrimo atitinkamoms kategorijoms (parkai, skverai, žaliosios jungtys), principinių tvarkymo ir naudojimo reglamentų nustatymo klausimai bus sprendžiam sekančiose Vidiškių kaimo detaliojo plano stadijose.

Miškai – neatsiejama Vidiškių kaimo žaliųjų plotų sistemos grandis, atliekanti rekreacinę, aplinkosauginę ir estetinę funkcijas. Nagrinėjamoje Vidiškių kaimo teritorijoje miškai užima palyginti nedidelę jos ploto dalį – 22,2 ha (8,6% nagrinėjamos teritorijos), jie pagrindė telkiasi jos pakraštiniuose dalyse (ypač pietinėje). LR Vyriausybės 2002 m. spalio 21d. nutarimu Nr.1651 „Dėl Alytaus, Klaipėdos, Marijampolės, Šiaulių, Tauragės, Telšių, Utenos ir Vilniaus apskričių miškų priskyrimo miškų grupėms“ (Žin., 2002, Nr. 107 - 4800) nagrinėjamoje teritorijoje esantys miškai yra priskiriami sekančioms grupėms: II grupės specialios paskirties rekreaciniai miškai (skiriami 5,21 ha plote); III grupės apsauginiai miškai (skiriami 2,1 ha plote), IV grupės ūkiniai miškai (skiriami 14,86 ha plote). Jų teritorinė sklaida teikiama plane „*Esama būklė. Žemėvaldos brėžinys*“

Kaip vertingiausią žaliąjį plotą, esantį Vidiškių kaime, reikėtų išskirti Vidiškių dvaro komplekso teritorijoje esantį parką (plotas apie 4 ha). Parkas įkurtas XIX a. antroje pusėje, tarp Varnio ežero ir ant kalno stovinčių dvaro rūmų. Dvaro parkas išsidėstęs išraiškingo reljefo zonoje – pietinės orientacijos šlaite, besileidžiančiame link ežero, kur nuo apžvalgos aikštelių atsiveria vis naujos apylinkių panoramos. Parke priskaičiuojama apie 18 vietinių ir 11 introdukuotų rūšių augalų. Daug eglių, karpotųjų beržų, tuopų, lazdynų, skirstų. Išsiskiria savo formomis ir parametrais vinkšna, paprastasis Švedlerio formos klevas, didžialapė liepa. Takus juosia išlikę krūminių karaganų ir paprastųjų pūslenių gyvatvorių fragmentai. Šiuo metu parko teritorija yra miškų ūkio paskirties žemėje (II B specialios paskirties rekreacinių miškų grupė).

¹ *žalieji plotai* - apibendrinta sąvoka, kuri apima miškų ūkio paskirties žemėje ir kitos paskirties žemėje esančius želdynus ir želdinius.

2.4. Nekilnojamasis kultūros paveldas

Vidiškės – vienas didžiausių kaimų Ignalinos rajone, 5 km į šiaurės rytus nuo Ignalinos miesto, prie kelio į Tverečių. Seniūnijos centras įsikūręs netoli Vilniaus – Daugpilio geležinkelio linijos, prie Varnio ežero ir vieno aukščiausių Lietuvos kalnų – Ažušilės kalno (285 m.). Lietuvos kontekste Ignalinos rajono nekilnojamas kultūros paveldas išsiskiria objektų gausa ir ryškia istorine, archeologine, architektūrine bei etnografinė verte. Šiuo metu Vidiškių kaime yra 11 registruotų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų iš jų vienas yra už kaimo administracinių ribų. Kultūros paveldo objektais laikomi pavieniai ar į kompleksą įeinantys objektai, registruoti kaip nekilnojamosios kultūros vertybės, t.y. žemės sklypuose, sklypų dalyse, vandens, miško plotuose ar jų dalyse esantys statiniai ar kiti nekilnojamieji daiktai, kurie turi vertingųjų savybių ir kartu su jiems priskirta teritorija yra atskiri daiktinės teisės objektai ar gali jais būti (LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, Žin., 2004, Nr. 153-5571, str. 1.13).

2.4.1. Kultūrinė vertė ir fizinė būklė

Vidiškių kaimo apylinkės objektai sudaro gausiausią į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą įtrauktų objektų tipą, tai piliakalniai, senovės gyvenvietės, laidojimo vietos bei dvarų kompleksai.

Šalia Vidiškių kaimo, 0,8 km. į š. nuo Balčio ežero š. v. kranto, 0,15 km. į š. r. nuo Ignalinos – Dūkšto kelio, miške yra 3 Bališkių pilkapiai, nutolę vienas nuo kito 10-12 metrų. Du sampilai 14 m. skersmens, 1,2 m. aukščio. Jų pagrindus juosia akmenų vainikai, supa duobės. Trečias sampilas lėkštas, 7 m. skersmens, 0,3 m. aukščio. Pilkapių forma, sampilai būdinga I tūkstantmečio viduriui ir antrajai pusei.

Į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą yra įtraukta Vidiškių dvaro sodyba – vienintelis Ignalinos rajone rekonstruotas privatus dvaras. Tai – vienaaukštis namas, kurio centre klasicistinis portikas su apvaliomis mūro kolonomis ir trikampiu frontonu, minimas nuo XVIII a. antros pusės.

5 pav. Vidiškių dvaro rūmai, 2012

Vidiškių dvaro parkas įkurtas XIX a. yra išsidėstęs šiauriniame Varnio ežero pakrantės šlaite, 3-jose šlaito terasose. Dvaro parkas terasomis leidžiasi ežero link. Nuo apžvalgos aikštelių atsiveria vis naujos panoramos. Vidiškių dvaro kompleksą sudaro – rūmai, oficina, pirtis, sandėlis, ledainė ir parkas.

6 pav. Vidiškių dvaro parko terasos, 2012 m.

Vidiškių kaime yra keletas nekilnojamųjų dailės vertybių, tai kelios dalmatikos, arnotas ir Paveikslas „Kristus su erškėčių vainiku ir nendre rankoje“. Nekilnojamųjų vertybių sąrašas pateiktas 2.4.1.1. lentelėje.

2.4.1.1 lentelė. Nekilnojamųjų kultūros vertybių sąrašas

Eil. Nr.	Kultūros vertybės pavadinimas	Kultūrinė vertė ir pagrindiniai duomenys	Unikalus objekto kodas	Kiti kodai	Adresas
Archeologinių vietų sąrašas					
1.	Bališkių pilkapiai	Archiologinė vieta. Pažintiniam naudojimui. Vertingosios savybės: trys smėlio sampilai, sampilus juosiantys grioviai ir duobės, akmenų vainikai ar jų liekanos, reljefas. Atsiradimo data: I t-mečio po Kr. Vid. – II p.	16350	A1533, AR1694	Už Vidiškių kaimo ribų
Statinių sąrašas					
1.	Vidiškių dvaro sodyba	Sodybos š. dalyje - reprezentacinis kiemas su parteriu. Reprezentacinę zoną formuoja rūmai, oficina, ledainė. Sunaikinti pastatai - v. pusėje tarnautojų namas. Ūkinis kiemas (dabar sunaikintas) ir gamybinis kiemas (su malūnu, buv. bravoru ir spirito sandėliu) buvo p.r. sodybos dalyje, Varnio ež. pakrantėje. Sodybos tūrinės struktūros tipas - teritorinis	111	G15K, IP234, LA413/936	Vidiškės

		koncentruotas. Siluetas - besileidžiantis, žemėjantis nuo rūmų p. pusės link. Amžius: XVIII a. II p. - XIX a.			
2.	Rūmai	Stilius: Vėlyvojo klasicizmo formų. Pastatas stačiakampio plano, su 4 kolonų portiku pagrindiniame fasade ir atviru balkonu p. fasado 2-ame aukšte (balkonas paremtas ant 6 metalinių vamzdžių). Balkonas įrengtas maždaug 1930 m. Anksčiau iš 2-o aukšto buvo išėjimas į mažą balkonėlį. Pastatas 1 aukšto, su rūsiu, centrinė dalis - 2 aukštų. Tūrinės struktūros tipas - centrinis su dominuojančia centrine tūrio dalimi. Rūmų planinė struktūra - mišri - vėlesnių rekonstrukcijų rezultatas. Istorinė planinė struktūra - anfiladinė. Amžius: XVIII a. II p.	22314	G15K1	Vidiškės
3.	Parkas	Vidiškių dvaro sodybos parkas - didžiaja dalimi - intravertas želdinių sankaupa esanti į p. nuo rūmų, uždaryta nuo apylinkių v. pusėje - miško masyvu, r. - sodų plotais. P. kryptimi už ežero - taip pat miško masyvas. Parko dalis, esanti š. nuo rūmų - atskira aplinkiniams plotams. Želdynų elementai beveik tolygiai pasiskirstę parko teritorijoje. Sodybos želdynų erdvinės struktūros tipas - daugiaerdvis su centrinėmis (suvertomis ant pagr. kompozicinės ašies rūmai - ežeras) persiliejančiomis erdvėmis. Vidiškių parkas, greičiausias geometrinio parko - rekonstrukcijos ar išplėtimo rezultatas. Rekonstrukcijų rezultate įgyja peizažinio parko bruožų: plastiški vandens telkiniai apatinėje parko terasoje, laisva erdvių kaita, plastiškų formų želdynų tūriniai elementai (medžių lizdai, medžių grupės, medžių masyvai... (daugiau - žr. dosjė). Amžius: XVIII a. pab. - XIX a.	22309	K15G6	Vidiškės
4.	Pirtis	Stilius: Be stilistinių elementų. Pastatas stačiakampio plano su veranda š. fasade. Vienaaukštis. P. pastato dalis ant aukšto cokolio. Planinė struktūra - mišri. Tūris - kompaktinis. Veranda pristatyta vėliau, bet gan organiška, nedarko pastato. Amžius: XVIII a. II p.	22313	G15K3	Vidiškės
5.	Oficina	Stilius: Jaučiama klasicizmo įtaka. 1-o aukšto su cokoliniu aukštu. P. cokolio lauko siena paremta akmenų mūro kontraforsu. Pastatas stačiakampio plano. Planinė struktūra - bekoridorinė jungtinė. Tūris - kompaktinis. Amžius: XVIII a. II p.	22310	G15K2	Vidiškės
6.	Ledainė	Stilius: Be stiliaus bruožų. Pastatas stačiakampio plano, pastatytas ant vakarinio šlaito. Ledainės planas - mišrios struktūros, tūris - kompaktinis. Pakitus pastato paskirčiai planinėje struktūroje įvykdyti pakeitimai - atsirado naujos pertvaros. Amžius: XVIII a. II p.	22312	G15K5	Vidiškės
7.	Spirito sandėlis	Stilius: Naudoti istorizmo laikotarpiui būdingi dekoru elementai. Vieno aukšto, stačiakampio plano - salinis. Tai	22311	G15K4	Vidiškės

		viena patalpa su tiesioginiu įėjimu į ją. Tūris - bazilikinis.			
Nekilnojamųjų dailės vertybių sąrašas					
1.	Arnotas	XVII amžiaus arnotas pasiūtas iš trejopo šviesaus brokato (būdingo rokoko dailei), šiltų, pastelinių spalvų. Drabužio dalis išryškina galionai, audinių spalvų ir raštų kontrastai. Šonų audinių fonas žydras, kolonų – gelsvas. Raštus sudaro stilizuoti augalai, geom. figūros, rokailės, simetriški kartušai. Kai kurios detalės atastos metalo siūlais; formą išryškina šešėliavimas, vietomis kontūras ir faktūra.	8916	DV918	Vidiškės
2.	Dalmatikos (2)	XVIII amžiaus. Abi dalmatikos beveik vienodos, skiriasi tik nugarų apačioje, apskrituose skyduose, išsiuvinėtų Oginskių giminės herbų heraldinės figūros. Dalmatikų kirpimas kanoniškas, dalis ir kontūrus išryškina galionai ir audinio rašto kompozicija. Pasiūtos iš vienos rūšies balto šilko, atauto metalo siūlais. Audinio ornamentika ir koloritas būdingi Prancūzijos vėlyvojo baroko tekstilei.	7728	DR478	Vidiškės
3.	Paveikslas „Kristus su erškėčių vainiku ir nendre rankoje“		20969	LA360	Vidiškės

Pagrindinės Vidiškių kaimo kultūros paveldo apsaugos gairės, kurios užtikrintų kultūros paveldo objektų išsaugojimą, jų patrauklumo didinimą, pritaikymą kaimo poreikiams ir pažintinio turizmo reikmėms nustatomos Vidiškių kaimo teritorijos detaliojo plano koncepcijos stadijoje. Kaimo teritorijos detalajame plane numatoma išsaugoti objektus ir teritorijas, kuriose gausu paveldo vertybių, išlaikyti jas autentiškomis, prieinamomis visuomenei, kad šio paveldo pilnatvė būtų perduota ateities kartoms.

2.4.2. Teritorinė nekilnojamo kultūros paveldo sklaida, apsaugos zonos

Vidiškių kaimo teritorijos kultūros paveldo vertybės yra kompleksinės, išskyrus arnotą, dalmatikas ir paveikslą „Kristus su erškėčių vainiku ir nendre rankoje“. Šios kultūros vertybės saugomos Vidiškių k. Švč. M. Marijos Apsilankymo bažnyčioje. Vidiškių dvaro sodybos komplekso pastatai išsidėstę pietinėje kaimo dalyje, netoli Parko gatvės. Bališkių pilkapiai yra už Vidiškių kaimo administracinių ribų.

7 registruotiems kultūros paveldo objektams (kompleksui) Vidiškėse yra nustatyta apsaugos zona. Apsaugos zonomis laikomos greta saugomo kultūros paveldo objekto ar vietovės esančios teritorijos, kurioms nustatomos žemės sklypų ir kitų nekilnojamųjų daiktų tvarkymo ir naudojimo specialiosios sąlygos, kad kultūros paveldo objekto ar vietovės vertingosios savybės būtų apsaugotos nuo galimo neigiamo veiklos tose gretimose teritorijose poveikio. Saugomi nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorija ir apsaugos zonos tvarkomos pagal jų apsaugos reglamentus vadovaujantis Kultūros paveldo objektų apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais

bei saugomų teritorijų planais. Veikla kultūros paveldo objektuose bei jų teritorijose turi būti vykdoma (laikantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, Saugomų teritorijų ir Teritorijų planavimo įstatymų) pagal reglamentus, nustatančius paveldosaugos reikalavimus kiekvienam kultūros paveldo objektui arba pagal detalius reglamentus, numatytuose planavimo dokumentuose.

2.5. Gamtinė aplinka

Geomorfologiniai paviršiaus ypatumai

Vidiškių kaimas įsikūręs paviršiaus reljefo įvairovė bei kontrastingumu pasižyminčioje zonoje, kur, remiantis Lietuvos Respublikos geomorfologiniu rajonavimu, susieina net kelioms sritims – *paskutiniojo apledėjimo pakraštinių moreninių aukštumų* ir *paskutiniojo apledėjimo fluvioglacialinių lygumų* priskiriami rajonai. Pats Vidiškių kaimas yra išsidėstęs pakraštinėje iškilios Švenčionių aukštumos dalyje, kurios vakarinės nuošlaitės čia leidžiasi link fluvioglacialinės Šiaurvyčių lygumos.

Švenčionių aukštuma, yra susiformavusi anksčiau, nei kaimyninės aukštumos. Susidarė ji per du paskutinius ledynmečius (priešpaskutinį ir paskutinį) dviejų iš skirtingų apledėjimo centrų slinkusių ledynų sandūroje ir susideda iš mažai išlenktų ilgų moreninių ruožų. Į Ignalinos rajono ribas patenkanti aukštumos ketera visos aukštumos atžvilgiu yra pati aukščiausia, kalvočiausia ir vaizdingiausia. Iš aukštumoje skiriamų geomorfologinių mikrorajonų Vidiškių kaimas ir aplinkinės teritorijos patenka į *Rimšėnų kalvotos moreninės aukštumos* mikrorajoną. Tai šiaurinis Švenčionių aukštumos centrinės dalies fragmentas, iškylantis į rytus nuo Sabališkės limnoglacialinio duburio ir Kylatrakio fluvioglacialinės lygumos. Rimšėnų aukštumos paviršius vidutiniškai, vietomis stambiai kalvotas. Kalvos lėkštašlaitės, 10-20 m aukščio, su plačiais plokščiadugniais tarpkalviniais slėniais. Šios moreninės arba iš įvairaus smėlio supiltos fluvioglacialinės kalvos yra paskutiniojo apledėjimo Grūdų stadijos dariniai, o smulkių moreninių ir fluvioglacialinių kalvų masyvai vietomis suformuoti jau Baltijos stadijos ledyno.

Vidiškių plote paviršiaus absoliutiniai aukščiai svyruoja 160 - 200 m NN ribose. Tai aukštai esanti vietovė, iš kurios gerai matomos aplinkinės apylinkės. Užstatytoji kaimo dalis santykinai žemesnė (180-190 m NN), paviršiaus aukščiai didėja einant rytų kryptimi (iki 200 m NN ir daugiau). Palyginimui galima paminėti, kad piečiau esančiame *Ažušilės kalvotame fluvioglacialiniame masyve* atskiros kalvos pasiekia 285 m NN aukštį. Pietiniame Vidiškių kaimo pakraštyje raiškus šlaitas leidžiasi link gilioje glaciokarstinėje dubėje telkšančio ežero Varnys. Santykinis aukščių skirtumas tarp viršutinėje dalyje įsikūrusio kaimo ir ežero pakrančių siekia apie 30 m. Anapus ežero matyti ir vėl aukštyn kylančios kalvos, apaugusios miškais.

Ekogeologinės sąlygos

Švenčionių aukštuma ir jos pašlaitės, kur yra nagrinėjama teritorija, sudarytos iš nuogulų, susiklosčiusių Grūdų ledyno pakraščio zonoje. Čia sutinkamos glacialinės nuogulos (dar vadinamos „morena“) - moreninis priesmėlis ir priemolis. Kalvas, kalvų masyvus, gūbrių fragmentus sudaro fluvioglacialinės (ledyno tirpsmo vandenų suklostytos) nuogulos - įvairus žvirgždingas smėlis arba gargždo-žvirgždo nuogulos su moreninio priesmėlio linzėmis, rieduliais.

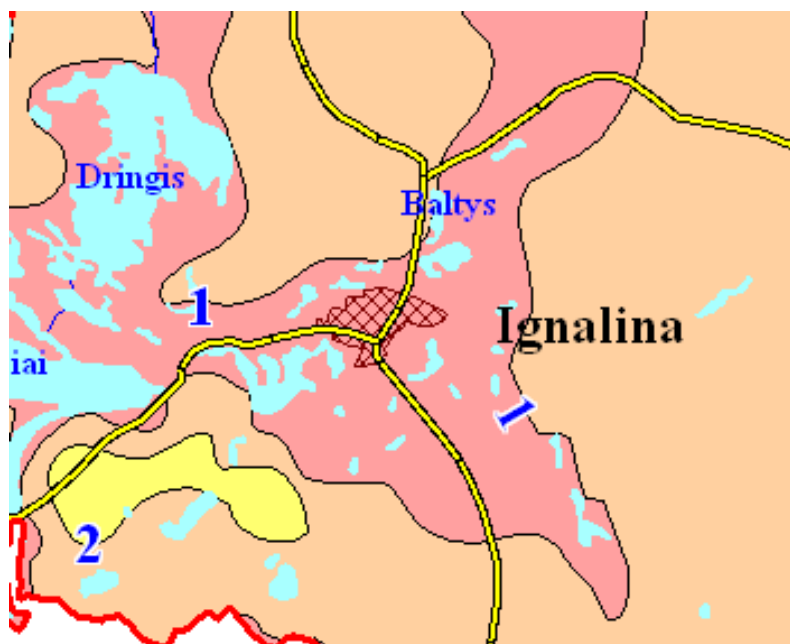
Kvartero storymė yra reikšminga kietųjų naudingųjų iškasenų atžvilgiu. Plačiausiai paplitusios naudingosios iškasenos Ignalinos rajone žvyras ir smėlis, yra keli molio ir kelios dešimtys durpių telkinių. Esamose Vidiškių kaimo ir gretimose teritorijose naudingųjų iškasenų telkinių ar prognozių plotų nėra.

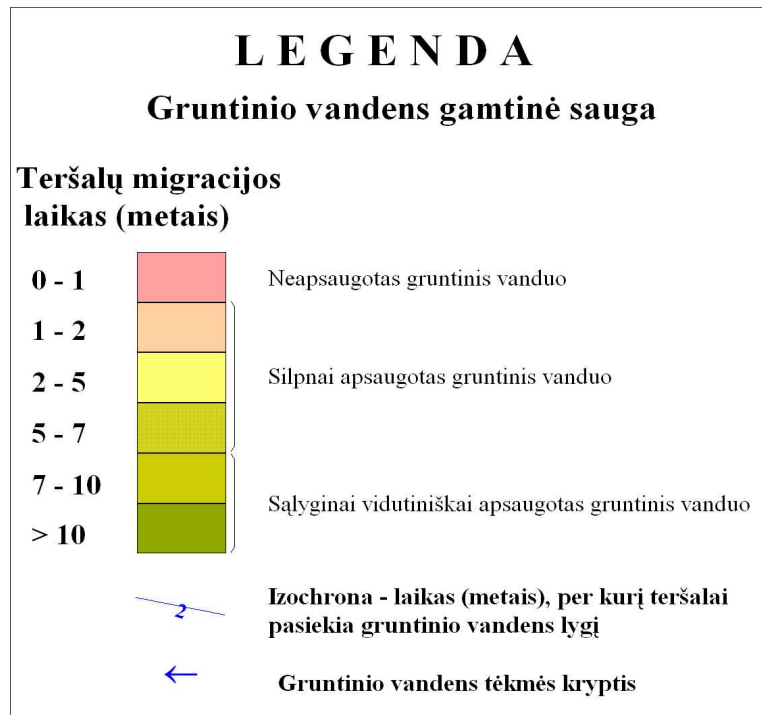
Teritorijų planavimui bei ūkinei veiklai teritorijoje reikšmingiausios yra aktyvios vandens apykaitos hidrodinaminės zonos hidrogeologinės sąlygos.

Vidiškių kaime ir gretimosiose teritorijose aktyviojo vandens apykaitos hidrodinaminėje zonoje slūgso kvartero bei viršutinio – vidurinio devono Šventosios - Upninkų vandeningieji kompleksai, kurie yra hidrauliškai susiję ir sudaro vieningą hidraulinę sistemą. Šių kompleksų vanduo yra gėlas, dažniausiai hidrokarbonatinio magnio - kalcio cheminės sudėties tipo. Vidiškių vandenvietėje yra eksploatuojami kvartero vandeningojo komplekso bei viršutinio – vidurinio devono Šventosios - Upninkų (D3-2šv-up) vandeningųjų kompleksų ištekliai. Vandenvietės ištekliai yra apskaičiuoti pagal hidrogeologinių tyrimų duomenis ir patvirtinti Valstybinėje išteklų komisijoje. Jie sudaro 50 m³ vandens per parą (tame tarpe: kategorija „A“ - 30 m³ vandens per parą, kategorija „B“ - 20 m³ vandens per parą). Požeminio vandens ištekliai Vidiškėse yra pakankami patenkinti šiandieninius poreikius.

Pasklidosios ir sutelktosios taršos poveikį požeminiam vandeniui, visų pirma gruntiniam, lemia požeminio vandens gamtinė sauga – geologinių-hidrogeologinių sąlygų visuma, apsprendžianti teršalų patekimo į požeminę hidrosferą galimybę bei greitį. Juos lemia gamtiniai faktoriai (aeracijos zonos storis ir sandara, aeracijos zoną sudarančių nuogulų filtracinės ir sorbcinės savybės, infiltracinės mitybos pobūdis bei dydis ir kt.), teršalų saugojimo žemės paviršiuje sąlygos bei pačių teršalų savybės.

Ignalinos rajono teritorijos dalyje, kur yra planuojama Vidiškių kaimo teritorija, gruntinis vanduo slūgso negiliai (iki 1- 2 m), o drėgmės migracijos nuo žemės paviršiaus iki gruntinio vandens lygio laikas nesiekia 1 metų. Šiuose plotuose gruntinis vanduo laikomas *neapsaugotu* nuo paviršinės taršos - teršalų migracijos iki gruntinio vandens laikas mažiau 1 metų (7 pav. Gruntinio vandens gamtinės saugos schematizuotas žemėlapis ir jo legenda).

7 pav. Gruntinio vandens gamtinės saugos schematizuotas žemėlapis ir jo legenda.

Siekiant išsaugoti tinkamą požeminio vandens – vienintelio geriamojo vandens šaltinio kokybę, rengiant teritorijų planavimo dokumentus, vertinant planuojamos ūkinės veiklos objektų galimą poveikį geologinei aplinkai, planuojant veiklą, susijusią su galimu teršalų patekimu į aplinką reikalingi detalesni tyrimai apie požeminio vandens saugą nuo paviršinės taršos konkrečioje vietoje

Klimatinės sąlygos

Ignalinos rajonas yra pereinamojoje zonoje tarp Vakarų Europos jūrinio ir Rytų Europos žemyninio klimato: jūrinis – kontinentinis. Tai žemyniškiausia klimato zona Lietuvoje. Čia esti vėsiausi rudenys, šaltesnės ir sniegingesnės žiemos, vėluojanti pavasario pradžia, šiltesnės vasaros, silpnėsi vėjai, mažesnis santykinis oro drėgnumas nei likusioje šalies dalyje. Šiam klimato tipui būdingas orų nepastovumas – atskiri metai gali labai skirtis, priklausomai nuo to, kokios oro masės – jūrinės ar kontinentinės – vyrauja. Tačiau pastaruoju metu, dėl globalinių klimato pokyčių, orai tapo dar labiau nepastovūs ir vis labiau skiriasi nuo daugiamečių vidurkių.

Ignalinos rajone vidutinė metinė saulės radiacijos suma viena didžiausių Respublikoje ir sudaro 86 kcal/cm^2 . Dūkšto meteorologijos stoties duomenimis vidutinė metinė oro temperatūra $5,5^\circ \text{C}$ (žemesnė už šalies vidurkį, kuris siekia $6,2^\circ \text{C}$). Vidutinė daugiamečių sausio mėnesio temperatūra -6°C (pajūryje -3°C). Vidutinė laikotarpio be šalnų trukmė vidutiniškai 130 dienų (šalies vidurkis 155 dienos). Absoliučių temperatūros minimumų vidurkis gerokai didesnis nei vakariniuose šalies rajonuose, siekia 23°C . Šalčiausiomis žiemomis absoliutus minimumas nukrenta iki $-36, -39^\circ \text{C}$. Vidutiniškai per metus kritulių iškrenta apie 670 mm (Žemaičių aukštumoje vidutiniškai 850 mm, šiaurės Lietuvoje mažiau kaip 550 mm). Lietingiausi liepos ir rugpjūčio mėnesiai. Didesnę nei kituose Lietuvos rajonuose kritulių dalį sudaro sniegas. Rajonas sniegingiausias šalyje. Sniegas metuose laikosi vidutiniškai 90 dienų (pajūryje per pus trumpiau). Sniego dangos storis siekia 30-40 cm (pajūryje 15 cm). Vidutinis metinis vėjo greitis vienas mažiausių šalyje, siekia 3,5 m/s (pajūryje 5,4 m/s). Vyrauja pietvakarių ir vakarų krypties vėjai.

Reikia pažymėti, kad vidutinės klimatinių sąlygų reikšmės nepilnai atspindi tikrąją padėtį, nes dėl reljefo, dirvožemių dangos ypatumų, augalijos (miškai), hidrografijos Vidiškių apylinkių mikroklimatinės sąlygos dažnai gali skirtis nuo vidutinių, būdingų Ignalinos rajonui.

Hidrografinio tinklo ypatumai

Paviršinių vandenų, kuriuos atstovauja įvairūs vandentakiai (upės, upeliai), ežerai ir tvenkiniai požiūriu Ignalinos rajono paviršius labai įdomus bei savitas. Šiam Rytų Lietuvos rajonui būdingas retesnis upių tinklo tankis nei kitose šalies dalyse, nėra bent kiek didesnių upių. Tai susiję su tuo, kad rajono teritorijoje, aukščiausiomis kalvotomis keteromis pravingiuoja Nemuno ir Dauguvos upynų takoskyra, besitęsianti nuo Švenčionių link Zarasų krašto. Takoskyra - aukštupių žemė, nuo jos į visas puses išteka maži upeliai, kurie yra smulkiausieji Šventosios ir Žeimenos (Nemuno upynas) bei Dysnos (Dauguvos upynas) baseinų nariai, o kartu ir šių upių pradžia. Didžioji dalis rajono upių tinklo priklauso Žeimenos ir Dauguvos, o pats šiaurės vakarinis pakraštys - Šventosios baseinui.

Planuojama Vidiškių kaimo teritorija patenka į Žeimenos baseino ribas (jam tenka apie 32 % rajono ploto). Vyrauja „jauni“, t.y. čia imantys pradžią upeliai - Švogina (14,8 km), Švintė (13,6 km) Kiauna (15,9 km), Srovė (5,5 km) ir visa eilė kitų nedidelių bei dar trumpesnių vandentėkmių. Upių tinklo tankis šiame baseine žemas - 0,47 km/km², nesiekiantis šalies vidurkio (apie 1 km/km²). Į planuojamos teritorijos ribas patenka tik neilga upelio Pajuodupis aukštupio atkarpa. Atrodo, kad pradžią šis upelis ima pačiame kaime, teka šiaurės kryptimi, kur įteka į Juodupį, o dar vėliau į Švoginą. Kitų paviršinio vandens telkinių planuojamoje teritorijoje nėra, tik pietiniame pakraštyje ji ribojasi su gilioje glaciokarstinėje dubėje telkšančiu ežeru Varnys (plotas 10,6 ha). Ežeras svarbus savo atliekamomis funkcijomis - ekologine (kraštovaizdžio ekologinės pusiausvyros stabilumo palaikymas) bei socialine (rekreacine). Ežeras yra įtrauktas į valstybinės reikšmės vidaus vandens telkinių sąrašą (Žin., 2003, Nr.98–4394).

Biotos ypatumai

Švenčionių aukštumos moreniniuose masyvuose prieš žemdirbystės periodą augo žaliašilių ir šilagirių augimviečių eglynai, o liežuvinėse dubumose - šilų ir žaliašilių augimviečių pušynai. Pastarieji ir dabar jose užima didelius plotus, kai tuo tarpu maistingesnėse augimvietėse augusius eglynus yra pakeitę žemės ūkio naudmenos arba antriniai menkos ūkinės vertės minkštųjų lapuočių medynai. Planuojama Vidiškių kaimo teritorija patenka į būtent tokią žemės ūkio naudmenų vyravimo zoną. Miško medynai, pievos, vandenys, t. y. tie plotai kuriuose vyrauja natūrali ir pusiau natūrali augmenija, užima palyginti nedidelę planuojamos teritorijos ploto dalį. Iš paminėtų ekosistemų tarpo atliekamomis biologinėmis, ekologinėmis ir kitomis funkcijomis svarbiausios yra miškų ekosistemos, kurių pasiskirstymas yra apspręstas gamtinio pamato ypatumų. Planuojamos teritorijos ribose miško medynai užima 22,2 ha (8,6% teritorijos ploto). Miško medynų ploteliai, kuriuose pagal rūšinę sudėtį vyrauja pušys, telkiasi pakraštinėse planuojamos teritorijos dalyse.

Pati būdama mažai miškingoje zonoje planuojama teritorija iš vakarinės, pietvakarinės ir pietinės pusių yra juosiamą ištisinio miškingo ruožo (*Smėlynės miškas, Vidiškių miškas*). Likusiose kryptyse planuojamą teritoriją supa sukultūrintas kraštovaizdis (agrarinės naudmenos), tik kiek toliau į šiaurės rytus yra nedidelis *Džiaugsminės miškas*.

Kraštovaizdžio ypatumai ir apsauga

Atitinkamų geomorfologinių procesų suformuoti paviršiaus plotai, kurie skiriasi kraštovaizdžio komponentais – gruntu, reljefu, vidaus vandenimis, pažemio oru, dirvožemiu, augalija, gyvūnija ir kitais komponentais, yra vadinami žemėvaizdžiais. Kiekvienas žemėvaizdžio tipas turi tik jam būdingus gamtinius ryšius, pasižymi skirtingomis sąlygomis žmonių gyvenimui ir ūkinei veiklai, jų atžvilgiu turėtų būti taikomi diferencijuoti kraštotvarkos principai.

Iš devynių Lietuvos teritorijoje išskiriamų žemėvaizdžių tipų, Vidiškių kaimas ir jo apylinkės yra vieno - *kalvotų moreninių ežeringų aukštumų* zonoje, o tiksliau vakariniame šios zonos pakraštyje, besileidžiančiame link *prieledyninių upinių (zandrinių) lygumų*. Planuojamos teritorijos ribose vyrauja mažai kalvoti dauboti vietovaizdžiai, vidutinio ir santykinai žemo įsavinimo laipsnio su būdinga naudmenų mozaika (laukų, giraičių, o kaimo teritorijoje neintensyviai urbanizuotų plotų). Reikia pažymėti, kad *kalvotų moreninių ežeringų aukštumų žemėvaizdis* aptariamame plote (pvz. lyginant su piečiau esančiu Ažušilės kalvoto fliuvioglacialinio masyvo kraštovaizdžiu) nepasižymi itin dideliu raiškumu ar įvairove. Visų pirma tai apsprendžia padėtis pakraštinėje iškilios Švenčionių aukštumos dalyje, palankios sąlygos žemdirbystės vystymui, kas sąlygojo natūralių augimviečių transformavimą į kultūrines. Kaip išskirtinį teritorijos bruožą reikia paminėti jos iškilumą apylinkių atžvilgiu. Žvelgiant iš tam tikrų taškų pietų ar pietvakarių kryptimis atsiveria gražūs miškų, tarpukalnėse telkšančių ežerų, o vietomis ir Ignalinos vaizdai.

Planuojamoje teritorijoje yra mažai vietų, kuriose nepasireikštų žmogaus veikla arba netiesioginė jos įtaka. Šiuolaikinėje situacijoje, kai gamtinių ir antropogeninių kraštovaizdžio komponentų pusiausvyrą pažeidžiama pirmųjų nenaudai, ypatingą aktualumą įgauna gamtinio kraštovaizdžio¹ išsaugojimo ir palaikymo problema. Pagrindinė gamtinio kraštovaizdžio, kaip teritorinės sistemos stabilumo garantija perspektyvai būtų pilnaverčio *gamtinio karkaso* - kompensacinės ekologinės sistemos su atitinkama reglamentų sistema suformavimas.

Gamtinio karkaso teritorijos yra itin svarbus racionalios kraštotvarkos ir kraštovaizdžio apsaugos instrumentas, juridškai įteisintas Aplinkos apsaugos ir Saugomų teritorijų įstatymuose. Tai bendra kraštotvarkos ekologinio kompensavimo zonų sistema, jungianti visas gamtinio pobūdžio saugomas ir kitas ekologiškai svarbias bei pakankamai natūralias teritorijas, garantuojančias ekologinį kraštovaizdžio stabilumą.

Igyvendinant ekologinio kompensavimo sistemos koncepciją, 2002 metais gamtinis karkasas įteisintas Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane, o rengiant Utenos apskrities teritorijos bendrąjį planą bei Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrąjį planą lokalizuotas stambesniame mastelyje.

Nustatytą gamtinio karkaso teritorinę sudėtį planuojamoje Vidiškių kaimo teritorijoje ir apylinkėse formuoja:

- Tarptautinės (europinės) svarbos Valdajaus – Baltijos – Pomeranijos aukštumų juostos *Baltijos ežerotojo kalvyno* geoekologinės takoskyros ruožas, kuris tęsiasi per visą Ignalinos rajono savivaldybės teritoriją (iš pietų į šiaurės rytus), apimdamas praktiškai visą vakarinę Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos dalį bei šiaurinius pakraščius. Tai viena iš svarbiausių gamtinio karkaso sudedamųjų dalių visos šalies mastu.

¹ *Gamtinis kraštovaizdis* – gamtinių procesų įtakoje atsiradęs ar tebesiformuojantis kraštovaizdis, kurio raidai gamtiniai procesai daro esminę, o žmogaus veikla – minimalią įtaką (išlikę sąlyginai natūralūs miškai, pelkės, vandens telkiniai).

- Nacionalinės svarbos *Šiaurvyčių Lietuvos* geoekologinės takoskyros ruožas centrinėje Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos dalyje (Ceikinių – Vėlionių – Ignalinos) atkarpoje.
- Vietinės svarbos *Džiaugsminės* geosistemų vidinio stabilizavimo arealas.

Teritorinis gamtinio karkaso sistemos bei apsaugos ir tvarkymo režimų nustatymas bus sprendžiamas sekančiuose Vidiškių kaimo detaliojo plano rengimo etapuose.

Ignalinos rajono teritorijoje, pasižyminčioje gamtinio kraštovaizdžio įvairove, įsteigta nemažai saugomų teritorijų, kurių paskirtis yra išsaugoti gamtos kultūros paveldo kompleksus bei objektus, kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę, užtikrinti kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, darnų gamtos išteklių naudojimą ir atkūrimą, sudaryti sąlygas pažintiniam turizmui, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams, propaguoti gamtos ir kultūros paveldo vertybių apsaugą. Ignalinos rajone *konservacinės apsaugos prioriteto* ir *kompleksinės* saugomos teritorijos užima apie a 25% teritorijos ploto. Nei viena šių kategorijų saugoma teritorija nepatenka į planuojamos teritorijos ribas ir su ja nesiriboja. Artimiausios:

- *Aukštaitijos nacionalinis parkas* (į vakarus nuo Vidiškių). Skirtas nacionalinės svarbos kraštovaizdžio kompleksams bei antropoeikosistemoms, reprezentuojantiems Aukštaitijos etnokultūrinės srities ir jos paribio gamtos bei kultūros savitumus, saugoti, tvarkyti ir jų naudojimui reguliuoti.
- *Ažušilės kraštovaizdžio draustinis* (į pietus nuo Vidiškių) įsteigtas tikslu išsaugoti Švenčionių aukštumos rytinės dalies ežeruoto moreninio kalvyno kraštovaizdį.

Į planuojamos teritorijos ribas taipogi nepatenka ir su ja nesiriboja nei viena Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorija. Artimiausios:

- Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbi teritorija (BAST) – *Aukštaitijos nacionalinis parkas (LTIGN0018)*. Tai apie 33 048 ha plotą užimanti buveinė (Ignalinos, Švenčionių, Utenos raj. sav.);
- Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ paukščių apsaugai svarbi teritorija (PAST) – *Vakarinė Aukštaitijos nacionalinio parko dalis (LTIGNB003)*. Tai apie 35005 ha plotą užimanti teritorija (Ignalinos, Švenčionių, Utenos raj. sav.).

Saugomų teritorijų sistemos dalis - *ekologinės apsaugos prioriteto teritorijos*. Atlikus tikrosios būklės analizę tenka konstatuoti, kad nagrinėjamoje teritorijoje šią saugomų teritorijų sistemos kategoriją atstovauja tik kelios apsaugos zonų grupių apsauginių zonų rūšys. Tai: kultūros paveldo objektų apsaugos zonos (plačiau teksto skyriuje 2.4.), elektros linijų, ryšių linijų bei kitų infrastruktūros objektų apsaugos zonos. Svarbi ekologinės apsaugos zonų grupė yra *sanitarinės apsaugos* – gamybinių ir komunalinių bei kitų ūkio ir infrastruktūros objektų sanitarinės apsaugos zonos. Vidiškių kaimo ūkio subjektų sanitarinės apsaugos zonų apimtys ir teritorinė lokalizacija dėl duomenų trūkumo nėra žinomos.

Siekiant išsaugoti geriamojo požeminio vandens kokybę, vandenviečių teritorijose ir jų apylinkėse pagal Lietuvos higienos normą HN 44:2006 (Žin., 2006, Nr. 81-3217) yra steigiamos vandenviečių sanitarinės apsaugos zonos (SAZ). Šias zonas minėtoje higienos normoje nustatyta tvarka steigia savivaldybė. Vidiškių vandenvietei sanitarinės apsaugos zonos nėra nustatytos. Pagal ryšio su atmosferiniais krituliais, paviršiniu ir gretimų sluoksnių požeminiu vandeniu pobūdį *Vidiškių* vandenvietė priskiriama pusiau uždarų vandenviečių grupei, o tiksliau atviresnių vandenviečių daugiasluoksnėse storumėse (IIB¹) pogrupiui (Lietuvos higienos norma HN44:2006), todėl siekiant užtikrinti eksploatuojamo požeminio vandens kokybę būtina itin griežtai laikytis vandenviečių sanitarinės apsaugos zonoms numatytų reikalavimų.

2.6. Susisiekimo sistema

2.6.1. Išorės susisiekimo sistema

Vidiškės – Ignalinos rajone esantis kaimas, įsikūręs greta krašto reikšmės kelio Nr. 112 „Ignalina – Didžiasalis“. Vidiškių kaimas nuo Ignalinos nutolęs vos 5 km, todėl tarp šių gyvenviečių egzistuoja stipri tarpusavio trauka. Su didžiaisiais Lietuvos miestais susisiekti yra nepatogu. Atstumas iki Vilniaus yra 115 km, iki Kauno – 175 km, iki Panevėžio – 150 km. Tokios kelionės privačiu automobiliu trunka 2 – 3 val. Kaimo gyventojai turi neblogas galimybes susisiekti geležinkeliu, naudodamiesi Ignalinos geležinkelio stotimi.

Valstybinės reikšmės kelių tinklas

Vidiškių teritoriją kerta vos du valstybinės reikšmės keliai: krašto reikšmės kelias Nr. 112 „Ignalina – Didžiasalis“ ir rajoninės reikšmės kelias Nr. 1426 „Vidiškės – Dūdės – Pagurbė“ (žr. 2.6.1 lentelę).

2.6.1 lentelė. Miestelio išoriniai ryšiai valstybinės reikšmės keliais [4]

Kelio Nr.	Pavadinimas	Reikšmė	Kategorija	Kelio juosta, m*	Apsaugos zona, m**
112	Ignalina–Didžiasalis	Krašto	III	22	50
1426	Vidiškės–Dūdės–Pagurbė	Rajoninis	V	18	20

* pagal LR Kelių įstatymą.

** pagal LR Vyriausybės 1992-05-12 nutarimą Nr.343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“.

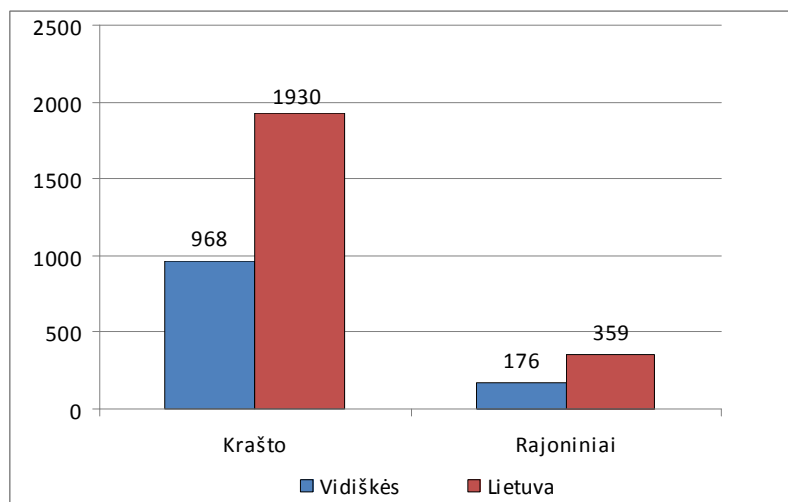
Vidutinis metinis paros eismo intensyvumas kelyje „Ignalina – Didžiasalis“ 2010 metais siekė 968 aut./p. Transporto priemonių srautai 2005-2010 metų laikotarpyje praktiškai nesikeitė. Galima pastebėti spartų krovininio transporto eismo intensyvumo mažėjimą, kuris siekia vidutiniškai 9,1% per metus. Krovininio transporto srautų dalis 2010 metais siekė 6,2% nuo bendro transporto priemonių srauto [2].

Vidutinis metinis paros eismo intensyvumas kelyje „Vidiškės – Dūdės – Pagurbė“ 2010 m. siekė 176 aut./p., krovininis transportas sudarė 2,8%. 2008-2010 metų laikotarpyje šiame kelyje pastebimas nežymus transporto srautų mažėjimas – 1,5% [2].

2.6.2 lentelė. Eismo intensyvumas valstybinės reikšmės keliuose, 2007-2010 m. [2]

Kelio Nr.	Kelio pavadinimas	VMPEI	2007	2008	2009	2010	Vid. metinis transporto srautų augimas
112	Ignalina–Didžiasalis	Bendras	967	977	957	968	0,0%
		Krovininis	80	80	59	60	-9,1%
		Krovininio dalis, %	8,3	8,2	6,2	6,2	
1426	Vidiškės–Dūdės–Pagurbė	Bendras	-	184	177	176	-1,5%
		Krovininis	-	5	5	5	0,0%
		Krovininio dalis, %	-	2,7	2,8	2,8	

Krašto ir rajoninės reikšmės kelyje eismo intensyvumas yra mažesnis nei LR vidurkis ir sudaro atitinkamai 50 % ir 49 % nuo LR vidurkio. Tai rodo, kad Vidiškių gyvenvietė išvengia didelio tranzito.

8 pav. Vidiškių prieigų VMPEI palyginimas su LR vidurkiu [2]

Patogesniam susisiekimui su Ignalina yra nutiestas pėsčiųjų - dviračių takas nuo kaimo centro iki Ignalinos miesto. Takas įrengtas už kelio juostos ribų, turi asfalto dangą.

Susisiekimas autobusais

Be privataus susisiekimo automobiliais išoriniai ryšiai su kitais Lietuvos miestais gali būti realizuojami priemiestinių autobusų maršrutais. Kaimo teritoriją kerta maršrutai, kuriuos aptarnauja Ignalinos miesto autobusų parkas. Egzistuoja kasdienė susisiekimo galimybė pietų kryptimi su Ignalinos miestu, rytų kryptimi – Naujojo Daugėlišio, Tverėčiaus, Didžiasalio miesteliais. Autobusų maršrutai veda ir per gretimų kaimų teritorijas. Autobusų stotelės įrengtos Ignalinos gatvėje.

2.6.2. Vidaus susisiekimo sistema

Gatvių tinklas

Susisiekimo sistemos funkcionavimui didelę įtaką daro ne tik esamas gatvių tinklas, bet ir miesto urbanistinis modelis ir jį apibūdinantys rodikliai. Dėl šių priežasčių vertinami indikatoriai atspindintys Vidiškių kaimo dydį, gyventojų tankumą, gatvių tinklo tankumą ir pan.

2.6.2. lentelė. Lyginamieji gyvenviečių urbanistiniai ir susisiekimo rodikliai [4]

Rodiklis	Vidiškės	Dūkštas	Ignalina
Teritorija*, km ²	2,5	4,8	6,1
Gyventojų skaičius	1100	920	6300
Gyventojų tankis, gyv./km ²	440	190	1030
Bendras gatvių ir kelių ilgis, km	12,9	28,6	43,4
Bendras gatvių ir kelių tinklo tankis km/km ²	5,2	6,0	7,1
Labiausiai apkrauta kaimo sankryža, aut/h	135	230	950

* Vidiškėms ir Dūkštui teritorija apskaičiuota pagal planuojamos teritorijos ribas, Ignalinai pagal esamą miesto administracinę ribą.

Visos Vidiškių kaimo gyvenamosios teritorijos yra išsidėstę nuo kaimo centro 500 – 600 m atstumu, už jų dirbama žemė arba miškai. Dėl šių priežasčių planuojamos teritorijos gyventojų bei gatvių ir kelių tinklo tankis yra gana mažas. Realiai daugiau kaip pusė planuojamos teritorijos yra neurbanizuota, nesuformuotas struktūrinių gatvių ir kelių tinklas.

Svarbiausius transportinius koridorius kaime suformuoja valstybinės reikšmės kelių tęsiniai. Juose fiksuojamas didžiausias eismo intensyvumas, jie aptarnauja pagrindinius transporto ryšius. Keliai nėra izoliuoti nuo miesto urbanizacijos, juose nedideliais atstumais išsidėstę sankryžos ir įvažiavimai, leidžiantys tiesiogiai iš kelio į savo sklypus patekti vietos gyventojams.

2.6.3. *lentelė.* Krašto ir rajoninės reikšmės kelių parametrai planuojamos teritorijos ribose [4]

Kelias	Ilgis, km	Kategorija	Vid. atstumas tarp sankryžų, m
112 Ignalina–Didžiasalis	1,7	III	180
1426 Vidiškės–Dūdos–Pagurbė	0,5	V	150

Bendras gatvių tinklo ilgis kaimo teritorijoje yra 12,9 km, o tankis 5,2 km/km². Apie 55 % gatvių ir kelių turi asfaltbetonio dangą, 17 % žvyro, 28 % be dangos. Didžioji dalis gatvių, išskyrus valstybinių kelių tęsinius, yra prastos būklės. Šios gatvelės siauros, dauguma jų neturi šaligatvių, eismo dalyviai juda važiuojamąja dalimi [4].

Eismo intensyvumas

2012 m. kovo mėnesį atlikti natūriniai eismo intensyvumo tyrimai parodė, jog kaimo sankryžose eismas neintensyvus. Eismo intensyvumas piko valandos metu, Ignalinos g. – Sodų g. sankryžoje siekia 135 aut./h, o krašto kelio Nr. 112 - rajoninio kelio Nr. 1426 sankryžoje - 124 aut./h. Pagrindinis transporto srautas vyksta Ignalinos – Didžiasalio kryptimis, o skersinių gatvių transporto srautai yra nedideli [3].

2.6.3. *lentelė.* Sankryžų eismo intensyvumo tyrimai [3]

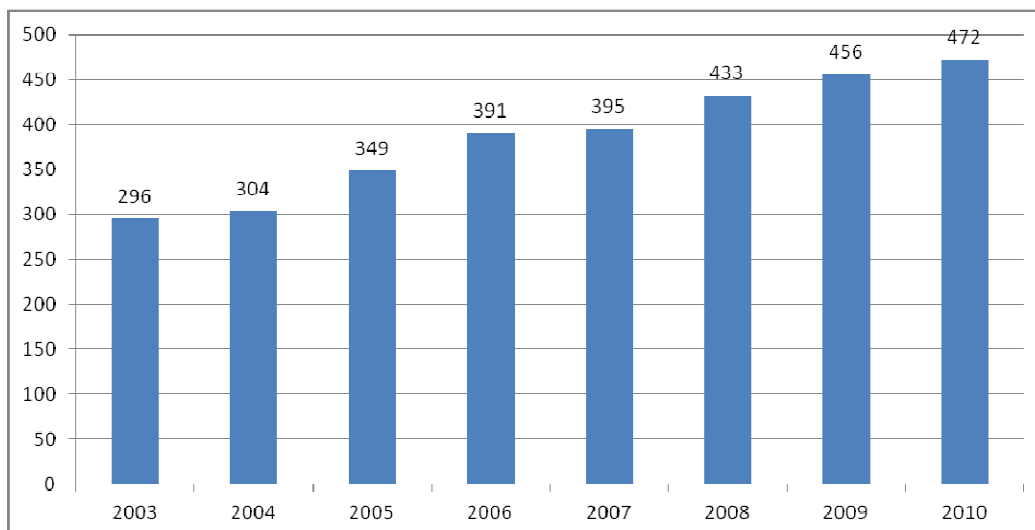
Sankryžos pavadinimas	Sankryžos tipas	Reguliavimo būdas	EI, aut/h	Pagrindinis, %	Šalutinis, %
Krašto kelias Nr. 112 - Rajoninis kelias Nr. 1426	Trišalė	Pirmumo ženklais	124	95%	5%
Ignalinos g. - Sodų g.	Trišalė	Pirmumo ženklais	135	91%	9%

Automobilizacijos lygis

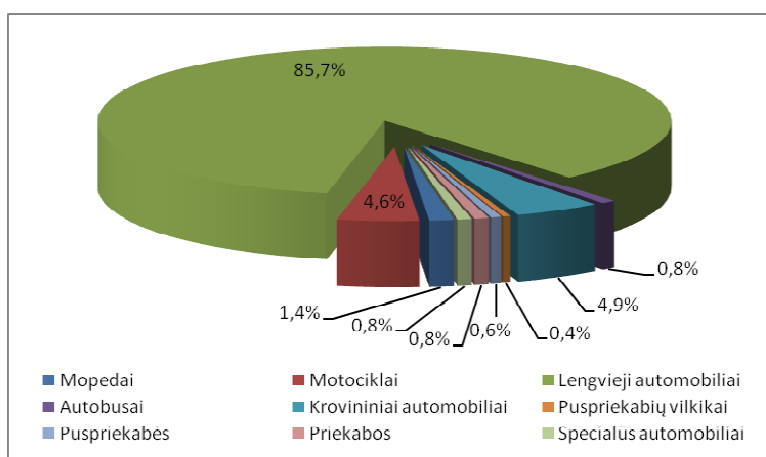
Automobilizacijos lygis (individualių lengvųjų automobilių skaičius 1000-čiui gyventojų) yra vienas svarbiausių faktorių, įtakojantis transporto srautų dydį kelių ir gatvių tinkle bei parkavimo aikštelių apkrovimą gyvenvietėse. Lietuvos Respublikoje yra nusistovėjusi transporto priemonių registravimo tvarka pagal savivaldybes, todėl automobilizacijos lygis vertinamas pagal Ignalinos rajoną.

Ignalinos rajone per pastaruosius 7 metus automobilizacijos lygis išaugo 1,6 karto, šiuo metu (2010 m.) yra 472 aut./1000 gyv. ir beveik atitinka Lietuvos vidurkį – 479 aut./1000 gyv. Pastaraisiais metais stebimas automobilizacijos lygio augimo tempų lėtėjimas [1].

Prognozuojama, kad automobilizacijos augimo tempai po truputi lėtės. Vertinant, susisiekimo sistemos plėtros procesus, reikėtų galvoti apie galimą 550 – 600 aut./1000 gyv. automobilizacijos lygį.

9 pav. Automobilizacijos lygio dinamika 2003-2010 m. Ignalinos rajone [1]

10 pav. Transporto priemonių parko struktūra Ignalinos rajone 2010 m. [1]

INFORMACIJOS ŠALTINIAI

1. Lietuvos statistikos departamento rodiklių duomenų bazė. Transportas ir ryšiai.
2. Valstybinės reikšmės kelių eismo intensyvumas. Duomenų bazė. Lietuvos automobilių kelių direkcija, VĮ „Transporto ir kelių tyrimo institutas“, 2010.
3. Eismo intensyvumo tyrimai. UAB „Urbanistika“, 2012 m.
4. Georeferencinių duomenų bazė GDB10LT, VĮ „GIS-Centras“.

3. KONCEPCIJA

3. KONCEPCIJA

3.1. Planinės – erdvinės koncepcijos formavimo principai

Pagrindinis detaliojo plano koncepcijos tikslas – *numatyti, reguliuoti ir optimizuoti planuojamos teritorijos konversijos ir urbanizacijos mastą, erdvinę struktūrą, vadovaujantis darnios plėtros principais integruoti numatomą užstatymą į susiklosčiusią planinę struktūrą ir planuojamos teritorijos apylinkių kraštovaizdį ir numatomas funkcijas. Tuo tikslu parengti teritorijos funkcinių zonavimą ir planinę sprendimą, pagrįstą gamtinių ir rekreacinių išteklių potencialu bei esamų užstatytų teritorijų planine - erdvine charakteristika, besiribojančios teritorijos funkcinėmis zonomis, racionalia transporto ir inžinerine infrastruktūra, nustatyti planuojamų funkcinių zonų tvarkymo ir naudojimo režimus.*

Vidiškių kaimo erdvinę struktūrą siekiama vystyti sudarant palankiausias gyvenimo sąlygas ir optimalų balansą tarp urbanizuotų ir laisvų erdvių, saugant vertingą kraštovaizdį. Pagrindinės optimalios Vidiškių kaimo struktūros vystymo kryptys yra:

- centro formavimas – centro teritorijos vystymas, įvertinant kintančius poreikius;
- urbanistinių jungčių - pagrindinių gatvių tinklo formavimas;
- gyvenamosios aplinkos, viešųjų erdvių ir kitų teritorijų formavimas, modernizavimas;
- polifunkciškumą skatinantis funkcinis ir fizinis neefektyviai naudojamų teritorijų pertvarkymas (konversija);
- užstatymo struktūrizavimas;
- nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga;
- gamtinio karkaso elementų saugojimas;
- pramonės parko (darbo vietų) plėtra;
- rekreacinių teritorijų plėtra;
- kaimo ir aplinkinių teritorijų plėtros suderinamumas.

Planuojamos teritorijos erdvinę struktūrą formuoja dviejų rūšių atraminiai funkciniai karkasai - urbanistinis ir gamtinis.

Urbanistinis karkasas – tai pagrindinė teritorijos erdvinę struktūrą formuojanti dalis, apimanti aktyviausios gyventojų masinės veiklos procesų teritorines zonas, intensyviausiai įsisavintas erdves. Tai pagrindinė funkcinės struktūros konstrukcija, atraminių gyvenamosios vietovės elementų sistema.

Gamtinį karkasą sudaro ekologinio aktyvumo zonų bei ašių su mažiausiai pakeistais gamtiniais kraštovaizdžio kompleksais bei ribota technine infrastruktūra sistema.

Siūlomi du Vidiškių kaimo teritorijos plėtros kompoziciniai variantai:

- **Pirmas variantas** – Minimalios plėtros (status quo);
- **Antras variantas** – Maksimalios plėtros variantas.

Abiejuose koncepcijos variantuose planuojama teritorija suskirstyta pagal prioritetinius žemės naudojimo interesus, konkretizuojant konkrečios kaimo teritorijos siūlomą prioritetinę funkciją ir nurodant spektrą galimų funkcinio prioriteto zonos teritorijos naudojimo būdų. Planuojamoje teritorijoje numatomos 6 tipų funkcinės zonos:

- **Visuomeninių ir verslo teritorijų funkcinio prioriteto zonos**
 - Centro teritorija
 - Teritorijos konvertuojamos į centro teritoriją
 - Specializuotų centrų teritorijos
 - Paslaugų polifunkcinės teritorijos
- **Gyvenamųjų teritorijų funkcinio prioriteto zonos**
 - Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamos teritorijos
 - Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamos teritorijos
- **Rekreacinių teritorijų funkcinio prioriteto zonos**
 - Trumpalaikio poilsio rekreacinių kompleksų teritorijos
 - Mažo užstatymo intensyvumo rekreacinių kompleksų teritorijos
 - Sodininkų bendrijų teritorijos (naudojamos rekreacijai)
- **Žaliųjų plotų funkcinio prioriteto zonos**
 - Miškai ir atskirieji želdynai
- **Pramonės ir infrastruktūros teritorijų funkcinio prioriteto zonos**
 - Gamybos, pramonės, sandėliavimo ir inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijos
 - Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijos
- **Agrarinių teritorijų funkcinio prioriteto zonos**
 - Agrarinės teritorijos

3.1.1. lentelė. Teritorijų funkcinio prioriteto zonų palyginamieji rodikliai

Eil. Nr.	Funkcinis prioritetas	1 variantas		2 variantas	
		Teritorijos Plotas, ha	Teritorijos plotas, %	Teritorijos Plotas, ha	Teritorijos plotas, %
1	2	3	4	5	6
1.	Visuomeninių ir verslo teritorijų funkcinio prioriteto zonos				
1.1.	Centro teritorija	3,59	1,4	4,04	1,6
1.2.	Teritorijos konvertuojamos į centro teritoriją	-	-	3,80	1,5
1.3.	Specializuotų centrų teritorija	4,51	1,8	1,93	0,7
1.4.	Paslaugų polifunkcinės teritorijos	-	-	5,14	2,0
2.	Gyvenamųjų teritorijų funkcinio prioriteto zonos				
2.1.	Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamos teritorijos	3,95	1,5	5,2	2,0
2.2.	Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamos teritorijos	47,54	18,4	63,72	24,7
3.	Rekreacinių teritorijų funkcinio prioriteto zonos				
3.1.	Trumpalaikio poilsio rekreacinių kompleksų teritorijos	8,16	3,2	8,16	3,2
3.2.	Mažo užstatymo intensyvumo rekreacinių kompleksų teritorijos	-	-	22,30	8,6
3.3.	Sodininkų bendrijų teritorijos (naudojamos rekreacijai)	7,24	2,8	5,92	2,3
4.	Žaliųjų plotų funkcinio prioriteto zonos				
4.1.	Miškai ir atskirieji želdynai	16,72	6,5	34,60	13,4
5.	Pramonės ir infrastruktūros teritorijų funkcinio prioriteto zonos				
5.1.	Gamybos, pramonės, sandėliavimo ir komunalinių objektų teritorijos	20,74	8,0	28,06	10,9
5.2.	Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijos	0,28	0,1	0,28	0,1
6.	Agrarinių teritorijų funkcinio prioriteto zonos				
6.1.	Agrarinės teritorijos	145,56	56,3	75,15	29,0
7.	Viso	258,29	100	258,29	100

3.2. Detaliojo plano koncepcijos variantai

Abiejuose variantuose Vidiškių kaimui siūloma suteikti miestelio statusą (1096 gyv.) ir priskirti IV lygmens – savivaldybės lokalinių centrų (a) kategorijai, kuriai priskiriami seniūnijų administraciniai centrai.

3.2.1. Pirmas variantas – Minimalios plėtros (status quo)

Vidiškių planinę struktūrą formuoja Ignalinos, Melioratorių, Sodų, Aušros, Naujakurių, Draugystės, Ateities, Rimšėnų ir Parko gatvės. Pirmame minimalios plėtros variante minėtos gatvės išliks urbanistinio karkaso pagrindu.

Pagal erdvinės struktūros sąrangą Vidiškės turi visus miestelio požymius: kompaktiškai užstatytą gyvenamąją teritoriją, viešąsias erdves, vietovę identifikuojančius ir reprezentuojančius pastatus – bažnyčią ir dvarą, pramonės zoną, miestelio statusą atitinkančią socialinę infrastruktūrą (seniūniją, paštą, kultūros namus, biblioteką, gimnaziją ir mokyklą-darželį).

Pirmame minimalios plėtros variante Vidiškių planinė erdvinė kompozicija ir funkcinė sandara nekeičiami. Prioritetas teikiamas vidinės struktūros tobulinimui, teritorijų modernizavimui ir konversijai, vidinių teritorijų rezervų naudojimui ir esamų funkcijų išlaikymui ir tęstinumui. Urbanistinė plėtra numatoma esamose sklypų teritorijose, tačiau plėtros mastai yra neženkliūs. Iš esmės plėtra bus vykdoma orientuojantis į esamų teritorijų racionalų naudojimą ir sutankinimą bei kokybinį statinių sutvarkymą. Šiuo atveju urbanizacijos perspektyvos siejamos su fragmentiniu pavienių sklypų užpildymu.

Saugomi nekilnojamojo kultūros paveldo teritorijos bei objektai, siekiama jų vertybės požymių išlaikymo ir perdavimo ateinančioms kartoms.

Minimalios plėtros variante numatomos 6 tipų funkcinės zonos:

Visuomeninių ir verslo teritorijų funkcinio prioriteto zonos:

- **Centro teritorija** – Vidiškių kaimo branduolys, kuris apima esamas visuomenines ir aptarnavimo teritorijas bei įsiterpusias teritorijas tarp Ignalinos, Draugystės, Sodų ir Melioratorių gatvių. Centro teritorija užims apie 3,59 ha, t.y. 1,4 proc. planuojamos teritorijos.
- **Specializuotų centrų teritorija** – dvi zonos, kurios formuojamos esamų visuomeninių teritorijų pagrindu (sporto ir švietimo objektų teritorijos). Nauji teritoriniai rezervai specializuotiems centrams nenumatomi.

Gyvenamųjų teritorijų funkcinio prioriteto zonos:

- **Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamos teritorijos** - neplečiama esama daugiabučių gyvenamųjų namų iki 6 aukštų zona prie Melioratorių gatvės, kuri esamoje padėtyje užima apie 3,95 ha, t.y. 1,5 proc. planuojamos teritorijos.
- **Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamos teritorijos** – minimaliai plečiama esama vienbučio / dvibučio užstatymo gyvenamoji teritorija tarp Ignalinos g., Rimšėnų ir Naujakurių gatvių. Vienbučio gyvenamojo užstatymo funkcinė zona planuojama tik šiaurės kryptimi nuo Ignalinos gatvės. Urbanizacijos perspektyvos mažo užstatymo intensyvumo gyvenamose teritorijose siejamos su fragmentiniu įsiterpusių pavienių sklypų urbanizavimu. Nauji gyvenamieji kvartalai neformuojami. Bendrame planuojamos teritorijos balanse mažo užstatymo intensyvumo gyvenamos teritorijos yra vienos iš dominuojančių - sudarys 18,4 proc. planuojamos teritorijos ir užims apie 47,54 ha plotą.

Rekreacinių teritorijų funkcinio prioriteto zonos:

- **Trumpalaikio poilsio rekreacinių kompleksų teritorijos** – pietinė Vidiškių kaimo dalis tarp Ignalinos g., ež. Varnys ir plečiamo rytų kryptimi sodų masyvo. Rekreacinio prioriteto zona apima ir Vidiškių dvaro sodybos teritoriją, kuriai siūloma keisti nustatytą pramonės teritorijų naudojimo būdą ir integruoti šį vertingą kultūros paveldo objektą tiek į Vidiškių kaimo struktūrą tiek į bendrą Ažušilės kraštovaizdžio ir Ignalinos kurortinės teritorijos rekreacinę sistemą. Prie ež. Varnys yra išskirtos vietos viešiesiems paplūdimiams. Trumpalaikio poilsio rekreacinių kompleksų teritorijos užims 8,16 ha, t.y. 3,2 proc. planuojamos teritorijos.
- **Sodininkų bendrijų teritorijos (naudojamos rekreacijai)** - pietinė Vidiškių kaimo dalis tarp Parko g. ir Rimšėnų g. tęsinio. Esamų sodų masyvo teritorija plečiama rytų kryptimi. Sodininkų bendrijų teritorijos užims 7,24 ha, t.y. 2,8 proc. planuojamos teritorijos.

Žaliųjų plotų funkcinio prioriteto zonos:

- **Miškai ir atskirieji želdynai** – atskiros miškų ir atskirųjų želdynų teritorijos pietinėje, vakarinėje planuojamos teritorijos dalyse, kurios kartu su pietinėje dalyje esančiu Vidiškių mišku įjungiamos į vieningą kaimo ir apylinkių žaliųjų plotų sistemą bei užtikrina jų teritorinį vientisumą ir funkcinį tęstinumą. Miškai ir atskirieji želdynai užims apie 16,72 ha, t.y. 6,5 proc. planuojamos teritorijos.

Pramonės ir infrastruktūros teritorijų funkcinio prioriteto zonos:

- **Gamybos, pramonės, sandėliavimo ir inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijos** - esama pramonės parko (darbo vietų) teritorija į pietus tarp Ignalinos g., sodininkų bendrijos teritorijos ir orinės elektros linijos ir vakarinėje dalyje esanti esama valymo įrenginių ir garažų teritorija. Pramonės parko urbanizacijos perspektyvos siejamos su esamų teritorijų tankinimu ir intensyvinimu bei įsiterpusių neužstatytų sklypų urbanizavimu.
- **Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijos** – transporto koridorių ir inžinerinės infrastruktūros objektų teritorija, kuri užims apie 0,28 ha, t.y. 0,1 proc. planuojamos teritorijos.

Agrarinių teritorijų funkcinio prioriteto zonos:

- **Agrarinės teritorijos** – likusios teritorijos rytinėje planuojamos teritorijos dalyje, įsiterpusioje tarp Vidiškių ir Kalviasalio miškų masyvo, kurių esama pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir būdas paliekami esami, ir daržų teritorija vakarinėje Vidiškių kaimo dalyje. Minėtose agrarinėse teritorijose prioritetas teikiamas ūkininkų sodybų plėtrai su pritaikymu kaimo turizmui. Urbanizacijos perspektyvos siejamos su fragmentiniu pavienių sklypų urbanizavimu ir sutankinimu bei minimaliais kraštovaizdžio pokyčiais. Bendrame planuojamos teritorijos balanse agrarinės teritorijos yra dominuojančios - sudarys 56,3 proc. planuojamos teritorijos ir užims apie 145,56 ha plotą.

3.2.2. Antras variantas – Maksimalios plėtros variantas

Esminis skirtumas Minimalios plėtros (1 varianto) ir Maksimalios plėtros varianto (2 varianto) - užstatomų teritorijų erdvinis mastas ir intensyvumas, kurie paremti ekonomine ir socialine raida bei investicijų strategija. Plėtros variante numatomos teritorijos smulkaus ir vidutinio verslo, pramonės, būsto, sveikatingumo, poilsio, turizmo ir sporto infrastruktūros statybos galimam

plėtojimuisi planuojamoje teritorijoje. Tikslui įgyvendinti Maksimalios plėtros variante parengiamas teritorijos funkcinis zonavimas (urbanistinės plėtros zonų diferenciacija pagal dominuojančią funkciją), nustatoma pagrindinė žemės naudojimo paskirtis, nustatomi galimi naudojimo būdai/pobūdžiai ir principiniai tvarkymo ir naudojimo režimai pagal bendrąją teritorijos plėtojimo pobūdį, kurie suderinami su urbanistinio ir gamtinio karkaso plėtojimo interesais. Pastarieji bus detalizuojami rengiant atskirų teritorijų funkcinį zonų, ar žemės sklypų (jų grupių) detaliuosius planus.

Siekiant subalansuoto ir integruoto teritorijos panaudojimo koncepcijos stadijoje numatoma suskaidyti planuojamą teritoriją atskiromis teritorijomis, kurioms tikslinga rengti detaliuosius planus ir jų rengimas būtų realiai įgyvendinamas.

Plėtros varianto įgyvendinimui numatomas neužstatytų gretimų teritorijų integravimas į Vidiškių kaimo struktūrą. Numatomi esminiai žemėnaudos ir kraštovaizdžio pokyčiai, intensyvus užstatymas su išplėta inžinerine ir susisiekimo infrastruktūra. Planuojama teritorija suskaidoma diferencijuojant polifunkcines zonas pagal vyraujančią funkciją. Maksimalios plėtros variante numatomos 6 tipų funkcinės zonos:

Visuomeninių ir verslo teritorijų funkcinio prioriteto zonos:

- **Centro teritorija** – plečiamas Vidiškių kaimo branduolys, kuris apima esamas visuomenines ir aptarnavimo teritorijas bei konvertuojamą pramonės teritoriją, įsiterpusią tarp Ignalinos g. ir dvaro. Humanizuojamos betarpiškai su dvaro teritorija besiribojančios teritorijos, o funkcijos konvertuojamos. Centro teritorija kartu su konvertuojama teritorija užims apie 7,84 ha, t.y. 3,1 proc. planuojamos teritorijos.
- **Specializuoto centro teritorija** – formuojama esamos visuomeninės teritorijos pagrindu (švietimo objekto teritorija).
- **Paslaugų polifunkcinės teritorijos** - dvi polifunkcinės zonos, kurios formuojamos pramonės ir rekreacijos aptarnavimo tikslais. Paslaugų polifunkcinės teritorijos užims apie 5,14 ha, t.y. 2,0 proc. planuojamos teritorijos.

Gyvenamųjų teritorijų funkcinio prioriteto zonos:

- **Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamos teritorijos** – šiaurės ir vakarų kryptimi plečiama esama daugiabučių gyvenamųjų namų iki 6 aukštų zona prie Melioratorių gatvės. Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamųjų teritorijų plotas padidėja iki 5,2 ha, t.y. 2,0 proc. planuojamos teritorijos.
- **Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamos teritorijos** – šiaurės ir rytų kryptimis plečiama esama vienbučio / dvibučio užstatymo gyvenamoji teritorija tarp Ignalinos g., Rimšėnų ir Naujakurių gatvių. Urbanizacijos perspektyvos mažo užstatymo intensyvumo gyvenamose teritorijose siejamos su fragmentiniu įsiterpusių pavienių sklypų urbanizavimu ir naujų gyvenamųjų kvartalų formavimu. Bendrame planuojamos teritorijos balanse mažo užstatymo intensyvumo gyvenamos teritorijos yra vienos iš dominuojančių - sudarys 24,7 proc. planuojamos teritorijos ir užims apie 63,72 ha plotą.

Rekreacinių teritorijų funkcinio prioriteto zonos:

- **Trumpalaikio poilsio rekreacinių kompleksų teritorijos** – šių teritorijų išdėstymas sprendžiamas analogiškai kaip ir minimalios plėtros variante. Trumpalaikio poilsio rekreacinių kompleksų teritorijos užims 8,16 ha, t.y. 3,2 proc. planuojamos teritorijos.
- **Mažo užstatymo intensyvumo rekreacinių kompleksų teritorijos** – Ilgalaikio poilsio objektų statybos teritorijos, kurios sprendžiamos kompleksškai su esamų sodininkų

bendrijų teritorijomis (naudojamos rekreacijai) ir kartu integruojamos į bendrą Ažušilės kraštovaizdžio ir Ignalinos kurortinės teritorijos rekreacinę sistemą. Mažo užstatymo intensyvumo rekreacinių kompleksų teritorijos užims 22,30 ha, t.y. 8,6 proc. planuojamos teritorijos.

- **Sodininkų bendrijų teritorijos (naudojamos rekreacijai)** – esamų sodų masyvo teritorija neplečiama. Sodininkų bendrijų teritorijos užims 5,92 ha, t.y. 2,3 proc. planuojamos teritorijos.

Žaliųjų plotų funkcinio prioriteto zonos:

- **Mišakai ir atskirieji želdynai** – atskiros miškų ir atskirųjų želdynų teritorijos pietinėje, vakarinėje ir centrinėje planuojamos teritorijos dalyse, kurios kartu su pietinėje dalyje esančiu Vidiškių mišku įjungiamos į vieningą kaimo ir apylinkių žaliųjų plotų sistemą bei užtikrina jų teritorinį vientisumą ir funkcinį tęstinumą. Miškai ir atskirieji želdynai užims apie 34,60 ha, t.y. 13,4 proc. planuojamos teritorijos.

Pramonės ir infrastruktūros teritorijų funkcinio prioriteto zonos:

- **Gamybos, pramonės, sandėliavimo ir inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijos** – plečiama esama pramonės parko (darbo vietų) teritorija į pietus tarp Ignalinos g., sodininkų bendrijos teritorijos ir vakarinėje dalyje esanti esama valymo įrenginių ir garažų prie daugiabučių gyvenamųjų namų teritorija. Pramonės parko urbanizacijos perspektyvos siejamos su esamų teritorijų tankinimu ir intensyvinimu, įsiterpusių neužstatytų sklypų urbanizavimu ir agrarinių teritorijų panaudojimu pramonės rajono plėtrai. Gamybos, pramonės, sandėliavimo ir inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijos užims apie 28,06 ha, t.y. 10,9 proc. planuojamos teritorijos.
- **Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijos** – transporto koridorių ir inžinerinės infrastruktūros objektų teritorija, kuri užims apie 0,28 ha, t.y. 0,1 proc. planuojamos teritorijos.

Agrarinių teritorijų funkcinio prioriteto zonos:

- **Agrarinės teritorijos** – likusios teritorijos rytinėje planuojamos teritorijos dalyje, įsiterpusioje tarp Vidiškių ir Kalviasalio miškų masyvo, kurių esama pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir būdas paliekami esami. Minėtose agrarinėse teritorijose galima ūkininkų sodybų plėtra su pritaikymu kaimo turizmui. Agrarinių teritorijų funkcinio prioriteto zonai priskiriama esamų daržų teritorija tarp Vidiškių miško ir daugiabučių gyvenamųjų namų teritorijos vakarinėje planuojamos teritorijos dalyje. Bendrame planuojamos teritorijos balanse agrarinės teritorijos (kaip ir pirmame koncepcijos variante), yra dominuojančios - sudarys 29,0 proc. planuojamos teritorijos ir užims apie 75,15 ha plotą.

3.2.3. Apibendrinimas

Abiejuose variantuose Vidiškių kaimo erdvinės struktūros svarbiausi sudėtiniai komponentai yra urbanistinis bei gamtinis karkasai, rekreacinių bei kitų plėtros teritorijų funkcinės struktūros. Ilgalaiškės perspektyvos požiūriu, įvertinus plėtros variantus, antrasis – **plėtros variantas** turėtų būti laikomas plėtotinu. Šis variantas, numatantis tiek vidinę, tiek išorinę Vidiškių plėtrą, turi geresnes integralumo, funkcinės struktūros efektyvumo, želdynų ir rekreacijos, investicijų pasiūlos, plėtros reguliavimo (valdymo) nenutrūkstamas galimybes. Šiame variante sudaromos palankesnės sąlygos Vidiškių kaimo plėtrai.

3.3. Kraštovaizdžio apsaugos koncepcija

3.3.1. Gamtinis karkasas

Racionalaus gamtinių išteklių naudojimo ir apsaugos, gamtinio kraštovaizdžio stabilumo, savitumo bei bioįvairovės išsaugojimo bei aplinkos sveikumo (kokybės) užtikrinimo siektinumas tiesiogiai įtakoja planuojamos teritorijos vystymo koncepcijos formavimą, teritorijos funkcinių prioritetų, naudojimo ir apsaugos reglamentų nustatymą.

Šiuolaikinėje situacijoje, kai gamtinių ir antropogeninių kraštovaizdžio komponentų pusiausvyra pažeidžiama pirmųjų nenaudai, ypatingą aktualumą įgauna gamtinio kraštovaizdžio išsaugojimo ir palaikymo problema. Pagrindinė gamtinio kraštovaizdžio, kaip teritorinės sistemos stabilumo garantija perspektyvai būtų pilnaverčio *gamtinio karkaso* - kompensacinės ekologinės sistemos su atitinkama reglamentų sistema suformavimas.

Gamtinio karkaso teritorijos yra itin svarbus racionalios kraštovarkos ir kraštovaizdžio apsaugos instrumentas, juridškai įteisintas Aplinkos apsaugos ir Saugomų teritorijų įstatymuose. Tai bendra kraštovarkos ekologinio kompensavimo zonų sistema, jungianti visas gamtinio pobūdžio saugomas ir kitas ekologiškai svarbias bei pakankamai natūralias teritorijas, garantuojančias ekologinį kraštovaizdžio stabilumą.

Įgyvendinant ekologinio kompensavimo sistemos koncepciją, 2002 metais gamtinis karkasas įteisintas Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane, o rengiant Utenos apskrities teritorijos bendrąjį planą bei Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrąjį planą lokalizuotas stambesniame mastelyje.

Įvertinus planuojamos teritorijos padėtį regioninėje gamtinio karkaso sistemoje, teritorinės sąrangos ypatumus gamtinio karkaso formavimo požiūriu, išskiriamos svarbiausios Vidiškių kaimo bendrąją erdvinę koncepciją formuojančios ekologinio stabilizavimo teritorijos, turinčios kompensuoti urbanistinio-ūkinio vystymo poveikį. Nustatytą gamtinio karkaso teritorinę sudėtį planuojamoje Vidiškių kaimo teritorijoje ir apylinkėse formuoja:

- Tarptautinės (europinės) svarbos Valdajaus – Baltijos – Pomeranijos aukštumų juostos *Baltijos ežerotojo kalvyno* geoekologinės takoskyros ruožas, kuris tęsiasi per visą Ignalinos rajono savivaldybės teritoriją (iš pietų į šiaurės rytus), apimdamas praktiškai visą vakarinę Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos dalį bei šiaurinius pakraščius. Tai viena iš svarbiausių gamtinio karkaso sudedamųjų dalių visos šalies mastu.
- Nacionalinės svarbos *Šiaurryčių Lietuvos* geoekologinės takoskyros ruožas centrinėje Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos dalyje (Ceikinių – Vėlionių – Ignalinos) atkarpoje.
- Vietinės svarbos *Džiaugsminės* geosistemų vidinio stabilizavimo arealas.

Gamtinio karkaso teritorijos, kaip Vidiškių kaimo erdvinės struktūros dalis, nustato svarbiausius teritorinius gamtinio kraštovaizdžio išsaugojimo prioritetus, būtinus bendrajai ekologinei pusiausvyrai palaikyti. Koncepcijos sprendiniuose gamtinio karkaso teritorijoms, patenkančioms į planuojamos teritorijos ribas, nustatoma prioritetinis žaliųjų plotų – atskirųjų želdynų ir miškų vystymas.

Planuojamos teritorijos ribose nėra ir su ja nesiriboja nei viena *konservacinės apsaugos prioriteto* ar *kompleksinė* saugoma teritorija. Artimiausios: Aukštaitijos nacionalinis parkas (į vakarus nuo Vidiškių), Ažušilės kraštovaizdžio draustinis (į pietus nuo Vidiškių). Į planuojamos

teritorijos ribas taipogi nepatenka ir su ja nesiriboja nei viena Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorija.

3.3.2. Žaliųjų plotų sistemos vystymas

Žaliųjų plotų sistema yra nepaprastai svarbi ir neatskiriama urbanistinės struktūros dalis, kuri yra formuojama tikslu išsaugoti visuomeniškai ir ekologiškai vertingo gamtinio kraštovaizdžio plotus, jų visumą tvarkyti kaip teritorinę sistemą, siekiant gerinti ekologines bei rekreacines gyvenamosios aplinkos sąlygas, kuriant patrauklios gyvenamosios vietovės įvaizdį. Vidiškių kaimo žaliųjų plotų sistemos vystymo pasiūlymai teikiami įvertinant ir atsižvelgiant į:

Planuojamos teritorijos gamtinių sąlygų ypatumai:

- Gamtinio karkaso teritorijų lokalizaciją, kuri leidžia žaliuosius plotus vertinti sisteminiu požiūriu, pamatyti kiekvieno jų reikšmę visai sistemai ir ne tik kiek jie naudingi gyventojams, bet ir kaip jie palaiko viso gamtinio komplekso gyvybingumą;
- Gamtosauginiu požiūriu reikšmingas ir (arba) vaizdingas gamtines teritorijas, išlaikiusias natūralaus arba sąlyginai natūralaus kraštovaizdžio pobūdį, miško medynais apaugusius plotus;
- Esamus žaliuosius plotus – atskirųjų želdynų funkciją atliekančius žaliuosius plotus ir kitus saugotinus želdinius, miškus, jų teritorinę sklaidą, estetines savybes ir tinkamumą rekreacijai;
- Teritorijas, kuriose yra nepalankios ekogeologinės sąlygos užstatymo plėtrai ir ūkinei veiklai.

Esamos būklės analizės išvadas:

- Planuojamoje teritorijoje šiuo metu nėra nei vieno žaliojo ploto, turinčio juridiskai įteisintą atskirojo želdyno sklypą.
- Miško žemė užima palyginti nedidelę planuojamos teritorijos ploto dalį – 22,2 ha (8,6%), jie pagrindė telkiasi jos pakraštiniuose dalyse (ypač pietinėje).
- Miškai yra priskiriami sekančioms grupėms: II grupės specialios paskirties rekreaciniai miškai (skiriami 5,21 ha plote); III grupės apsauginiai miškai (skiriami 2,1 ha plote), IV grupės ūkiniai miškai (skiriami 14,86 ha plote).
- Kaip vertingiausias žaliasis plotas, esantis Vidiškių kaime, išskiriamas Vidiškių dvaro komplekso teritorijoje esantis parkas (plotas apie 4 ha). Dvaro parkas išsidėstęs išraiškingo reljefo zonoje – pietinės orientacijos šlaite, besileidžiančiame link ežero, kur nuo apžvalgos aikštelių atsiveria vis naujos apylinkių panoramos. Šiuo metu parko teritorija yra miškų ūkio paskirties žemėje (II B specialios paskirties rekreacinių miškų grupė).

Įvertinant visus aukščiau paminėtus argumentus bei išvadas, urbanistinę ir gamtinę aplinką, žaliųjų plotų galimybes atlikti atitinkamas funkcijas, ypatingą dėmesį skiriant įtraukimui į žaliųjų plotų sistemą tų gamtinio karkaso teritorijų, kurios yra išlaikiusios natūralaus arba sąlyginai natūralaus kraštovaizdžio pobūdį yra nustatomas principinis žaliųjų plotų sistemos karkasas, kurį atstovauja žaliųjų erdvių ir rekreacinio vystymo teritorijos. Jų lokalizacija teikiama planuose *Koncepcija. 1 variantas. Minimalios plėtros variantas (Status quo); 2 variantas. Maksimalios plėtros variantas.* Reikia pažymėti, kad koncepcijos stadijoje nėra išskiriamos atskiros savarankiškos žaliųjų plotų sistemos kategorijos (miškai, parkai, skverai ir kt.), jų detalizacija bus vykdoma sprendinių konkretizavimo stadijoje.

3.4. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ir naudojimo koncepcija

3.4.1. Apsaugos principai

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai saugomi pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymą. Nekilnojamasis kultūros paveldas turi būti išsaugotas ir perduotas ateities kartoms kaip kaimo ir vietos bendruomenės kultūrinio tapatumo pagrindas, turi būti sudaromos sąlygos visuomenei jį pažinti ir juo naudotis.

Kultūros paveldo vertybių tvarkyba ir naudojimas vykdomi pagal individualius arba tipinius apsaugos reglamentus (jei individualūs reglamentai nenustatyti), apsaugos specialiuosius planus, strateginius planus, tikslines programas ir tvarkomuosius paveldosaugos darbų projektus.

Vidiškių kaimo detaliojo plano kultūros paveldo apsaugos nuostatos remiasi Lietuvos Nacionaline darnaus vystymosi strategija (Žin., 2003, Nr. 89-4029), kurioje nurodoma, kad viena svarbių darnaus vystymosi sąlygų yra į teritorijų planavimo dokumentų ir ilgalaikių strategijų rengimo taisyklės ir metodikas įtrauktas kultūros savitumo ir kultūros paveldo vertybių išsaugojimas (str. 263.1). Kultūros paveldo apsaugos integralumo nuostatos atitinka principus, išreikštus Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje (Žin., 2002, Nr. 113-5029) ir Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniuose (Žin., 2002, Nr. 110-4852).

Kultūros paveldo apsauga turi būti įgyvendinama integraliai su gamtos apsauga, bendruomenės švietimu, smulkaus ir vidutinio verslo plėtra kaime.

3.4.2. Saugojimo kryptys ir prioritetai

Vidiškių kaimo detaliojo plano koncepcijos dalyje siūlomi minimalios plėtros ir maksimalios plėtros variantai. Abiejuose plėtros variantuose numatoma gamybos, pramonės, sandėliavimo ir komunalinių objektų teritorijos konversija į trumpalaikio poilsio rekreacinių kompleksų teritorijas. Maksimalios plėtros variante dalį gamybinės teritorijos su esamais pastatais (patenkančios į nustatytą kultūros paveldo apsaugos zoną) siūloma konvertuoti į centro teritoriją. Abejais variantais prioritetas turi būti teikiamas kultūros paveldo objektų naudojimui viešajai paskirčiai, visuomenės kultūros, rekreacijos ir turizmo reikmėms, kaimo savitumo raiškos stiprinimui, kultūros ir gamtos paveldo apsaugos integralumui.

Vidiškių kaimo nekilnojamojo paveldo objektų – Vidiškių dvaro sodybos komplekso ir kitų statinių teritorijų ir apsaugos zonų ribos bei konkretūs paveldosaugos reikalavimai gali būti nustatomi apsaugos specialiaisiais planais, patikslinus vertingąsias savybes, arba jų individualiais apsaugos reglamentais. Kultūros paveldo vertybių tvarkyba ir naudojimas vykdomi pagal individualius arba tipinius apsaugos reglamentus, apsaugos specialiuosius planus, strateginius planus, tikslines programas ir tvarkomuosius paveldosaugos darbų projektus.

Pasirinkus Vidiškių kaimo maksimalios plėtros variantą būtų sudarytos prielaidos sutelkti finansinius resursus ir pastangas kaimo centrinės dalies tvarkymui, daugiau dėmesio ir lėšų skirti centrinėje jo dalyje išlikusių gyvenamųjų namų tvarkybai, konvertuojamojoje gamybinėje teritorijoje esamų pastatų vertingųjų savybių patikslinimui.

Siekiant išsaugoti ir stiprinti Vidiškių kaimo architektūrinį urbanistinį savitumą, stiprinti vertingąsias kultūros paveldo savybes, tikslinga pirmaeiliai tvarkyti viešąsias erdves, esančias greta kultūros paveldo objektų, išryškinti šių objektų istoriškai susiklosčiusius tarpusavio kompozicinius ryšius bei ryšius su Varnio ežeru.

3.5. Susisiekimo sistemos plėtojimo koncepcija

3.5.1. Raidos tendencijos ir pagrindiniai susisiekimo sistemos modernizavimo uždaviniai

Vidiškių kaimo susisiekimo sistemos plėtojimo koncepcija formuojama pagal atliktą esamosios būklės analizę, identifikavus susisiekimo sistemos būklės ypatumus, jos elementų raidos tendencijas, bei remiantis perspektyvinės urbanistinės plėtros formavimo variantais.

Vidiškių kaimo pagrindinė išorės susisiekimo kryptis ir toliau išliks Ignalinos miesto link, kuriame gyventojai turi daugybę kasdieninių interesų. Vidaus susisiekimo sistemos stuburą formuos krašto reikšmės kelias Nr. 112 „Ignalina – Didžiasalis“, rajoninės reikšmės kelias Nr. 1426 „Vidiškės – Dudos – Pagurbė“ bei vietinis kelias Ažušilės link (koncepcijos Antras variantas).

Susisiekimo sistemos vystymo tikslai:

- išlaikyti gatvių tinklo hierarchiją, ribojant sankryžų bei nuovažų skaičių valstybinės reikšmės keliuose kertančiuose gyvenvietėse;
- vystyti esamą gatvių tinklą bei numatyti naujas gatvių trasas pagal perspektyvinę urbanistinę plėtrą, užtikrinant efektyvų transporto srautų paskirstymą, bei privažiavimo prie teritorijų funkciją;
- suformuoti struktūrinių gatvių tinklą, užtikrinti reikiamus techninius parametrus bei raudonųjų linijų plotį;
- vystyti pėsčiųjų ir dviračių takų tinklą, užtikrinant svarbiausių objektų pasiekiamumą, skatinti gyventojus aktyviau naudotis šia ekologiška transporto rūšimi.

Pirmas variantas – Minimalios plėtros (status quo) variantas

Minimalios plėtros variante urbanistiniai poreikiai tenkinami panaudojant vidines teritorijas, todėl nenumatoma gatvių tinklo išorinės plėtros. Naujos gatvės įrengiamos urbanizuotoje kaimo dalyje, realizuojant trūkstamas jungtis ir gerinant susisiekimo tinklo rišlumą. Planuojama gerinti susisiekimo infrastruktūros kokybinius parametrus, numatyti naujus dviračių takus, įrengti šaligatvius, asfaltuoti gatves, rekonstruoti sankryžas, diegti saugaus eismo priemonės.

Šiame koncepcijos variante menkai akcentuojama Ažušilės kryptis, todėl susisiekimo karkasas lieka kaip ir dabar „T“ formos - Ignalinos, Didžiasalio ir Rimšėnų kryptimis. Svarbiausi transporto srautai koncentruojasi valstybinės reikšmės kelių tęsinuose kaimo teritorijoje. Vystomas susisiekimas dviračiais Ignalinos kryptimi.

Antras variantas – Maksimalios plėtros variantas

Maksimalios plėtros variante numatoma pramonės plėtra pietinėje dalyje, komercijos ir centrų vystymas ties Ignalinos gatve ir gyvenamoji plėtra šiaurinėje dalyje. Šios teritorijos reikalauja aprūpinimo susisiekimo ir inžinerine infrastruktūra. Jau koncepcijos stadijoje planuojamas gatvių tinklas siekia 7,3 km, kuris sprendinių stadijoje būtų papildytas dar smulkesnėmis jungtimis. Kaip ir Minimalios plėtros variante numatoma ne tik kiekybinė, bet ir kokybinė susisiekimo tinklo plėtra, todėl šis variantas reikalauja gerokai daugiau investicijų. Numatoma didesnė dviračių takų plėtra.

Šiame koncepcijos variante stiprinama Ažušilės kryptis, kuri kartu užtikrina ir naujai planuojamų pramoninių teritorijų transportinį aptarnavimą. Papildomai numatoma rekonstruoti Rimšėnų – Ignalinos gatvių sankryžą, pertvarkant ją į keturšalę. Šiame koncepcijos variante taip akcentuojamas krašto reikšmės kelią dubliuojančių gatvių įrengimas, kurios užtikrintų tinkamas eismo saugos sąlygas.

3.6. Inžinerinės infrastruktūros plėtojimo koncepcija

Vandentieka

Vidiškių vandenvietė yra pietvakarinėje kaimo dalyje. Jos vandens išteklius nėra aprobuotas, vandenvietės sanitarinės apsaugos juostos nenustatytos. Yra įrengti 2 gręžiniai kurių našumas 360 m³/p. Išgaunama vandens apie 96 m³/p. Funkcionuoja 200 m³/p našumo vandens gerinimo įrenginiai. Tiekiamas vanduo atitinka higienos normų reikalavimus. Prognozuojama, kad esamų gręžinių našumas turi tenkinti perspektyvinius geriamojo vandens poreikius tiek Minimalios (status quo) tiek Maksimalios plėtros koncepcijos variantuose.

Abiejuose koncepcijos variantuose numatoma vandens tiekimo tinklų plėtra į naujai urbanizuojamas teritorijas. Antrame variante (Maksimalios plėtros variante) vandens teikimo tinklų plėtros mastai ženkliai didesni įvertinant vidutinio ir mažo užstatymo intensyvumo gyvenamųjų teritorijų ir pramonės parko teritorijų plėtrą.

Vandenvala

Vidiškėse nuotekų tinklai įrengti tik centrinėje kaimo dalyje. Numatoma plėsti buitinę nuotekynę apjungiant į vieną sistemą Vidiškių ir Rimšėnų kaimus. Vidiškių nuotekų valykla yra pasenusi. Šiuo metu vyksta naujos nuotekų valyklos statybos darbai. Naujos nuotekų valyklos našumas užtikrins nuotekų valymą nuo planuojamos teritorijos tiek Minimalios (status quo) tiek Maksimalios plėtros koncepcijos variantuose.

Antrame variante (Maksimalios plėtros variante) buitinių nuotekų tinklų plėtros mastai ženkliai didesni įvertinant vidutinio ir mažo užstatymo intensyvumo gyvenamųjų teritorijų ir pramonės parko teritorijų plėtrą.

Šilumos tiekimas

Vidiškių kaime vartojama šiluma tiekiamą iš UAB "Ignalinos šilumos tinklai" katilinės. Katilinės galia 9,3 MW. Numatoma šilumos tinklų plėtra tik į naujai planuojamą daugiabučių gyvenamųjų namų rajoną Antrame variante (Maksimalios plėtros variante).

Elektros tiekimas

Vidiškių kaimas elektros energiją gauna iš 10 kV skirstomojo tinklo. Antrame variante (Maksimalios plėtros variante) numatoma kabeliuoti dalį 10 kV oro planuojamoje teritorijoje.

4. SPRENDINIAI

4. Sprendiniai

4.1. Planiniai – erdviniai sprendiniai

4.1.1. Sprendinių vaizdavimo metodika

Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2012 m. lapkričio 22 d. sprendimu Nr.T - 176 „Dėl Vidiškių kaimo detaliojo plano koncepcijos patvirtinimo“ pritarta 2 koncepcijos variantui, kuris detalizuojamas sprendinių studijoje.

Pagal urbanistinės sandaros ir architektūrinės – erdvinės kompozicijos vystymo elementų struktūrą planuojama teritorija planuojama kaip urbanizuotas teritorinis vienetas, kurio teritorija skirstoma į 25 polifunkcinius reglamentuojamus kvartalus, kurie išskiriami pagal vyraujančios funkcijos požymius. Reglamentuojamus kvartalus sudaro užstatytos ir užstatomos (esamos užstatytos ir naujai plėtrai skirtos teritorijos) bei neužstatytos ir neužstatomos teritorijos.

Užstatytų ir užstatomų teritorijų naudojimo būdai ir pobūdžiai. Reglamentuojamuose kvartaluose nustatomi naudojimo būdai ir pobūdžiai, kurie atitinka 2 koncepcijos variante nustatytų funkcinių prioritetų zonose numatytus teritorijos naudojimo būdus ir pobūdžius:

- gyvenamųjų teritorijų naudojimo būdas (**G**), vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijų naudojimo pobūdis (**G1**);
- gyvenamųjų teritorijų naudojimo būdas (**G**), daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijų naudojimo pobūdis (**G2**);
- komercinių objektų teritorijų naudojimo būdas, prekybos, paslaugų ir pramogų objektų statybos teritorijų naudojimo pobūdis (**K1**);
- visuomeninių objektų teritorijų užstatymo naudojimo būdas (**V**), administracinių pastatų statybos teritorija (**V1**); religinių bendruomenių pastatų statybos teritorija - (**V2**); mokslo ir mokymo, kultūros ir sporto, sveikatos apsaugos pastatų bei statinių statybos teritorija - (**V3**);
- pramonės ir sandėliavimo teritorijos, pramonės, gamybos ir sandėliavimo objektų užstatymo naudojimo pobūdis (**P1;P2**);
- rekreacinių teritorijų naudojimo būdas, ilgalaikio (stacionaraus) poilsio rekreacinės teritorijos naudojimo pobūdis (**R1**);
- inžinerinės infrastruktūros naudojimo būdas, teritorijų susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros teritorijos naudojimo pobūdžiai (**I/I1 ir I/I2**).

Neužstatytų ir užstatomų teritorijų naudojimo būdai ir pobūdžiai. Reglamentuojamuose kvartaluose nustatomi naudojimo būdai ir pobūdžiai, kurie atitinka 2 koncepcijos variante nustatytų funkcinių prioritetų zonose numatytus teritorijos naudojimo būdus ir pobūdžius:

- atskirųjų želdynų teritorijų naudojimo būdas, rekreacinės paskirties želdynų ir apsauginės bei ekologinės paskirties želdynų teritorijos naudojimo pobūdis (**E1 ir E3**);
- rekreacinių teritorijų naudojimo būdas, ilgalaikio (stacionaraus) poilsio statinių statybos teritorija (**R1**); trumpalaikio poilsio statinių statybos teritorija (**R2**);
- rekreacinių mikų teritorijos (**M2**);
- ūkinių miškų teritorijos (**M4**);
- žemės ūkio naudojimo būdas, kitos žemės ūkio teritorijos naudojimo pobūdis (**Z4**);
- žemės ūkio naudojimo būdas, rekreacinio naudojimo teritorijų naudojimo pobūdis (**Z3**).

Neužstatytose ir neužstatomose teritorijose nenumatoma nauja statyba, išskyrus esamas namų valdas bei konversiją iš taršios veiklos srities į netaršią, nesukeliant naujų neigiamų pasekmių gyvenimo ir aplinkos kokybei.

4.1.2. Teritorinė plėtra

Teritorinė plėtra

Vadovaujantis planavimo darbų programa planuojamos teritorijos plotas sudaro apie 260 ha (258,29 ha plotas pagal skaitmeninę duomenų bazę). Vidiškių kaimas esamoje padėtyje užima 425,23 ha plotą. Planuojama teritorija apima dalį Vidiškių, Rimšėnų, Bališkių ir Maksimonių kaimų teritorijų bei dalį Kalviasalio miško. Esamos padėties analizės metu nustatyta, kad Vidiškių kaimo užstatymas ir besiribojantis išklaidytas užstatymas turi būti apjungti į vieną urbanistinę struktūrą. Vidiškių kaimo urbanistinės optimizacijos tikslais numatomas 58,04 ha ploto įjungimas į Vidiškių kaimo ribas. Vidiškių kaimo plotas po ribų keitimo užims apie 483,27 ha plotą.

4.1.2.1. lentelė. Vidiškių kaimo teritorija.

Teritorija	Sprendiniai	
	Plotas, ha	Plotas, proc.
1	2	3
Esama planuojama Vidiškių kaimo teritorija	200,25	78
Integruojama gretimų kaimų teritorija, t.sk.	58,04, t.sk.	22, t.sk.
- Rimšėnų k.	24,88	10
- Bališkių k.	3,22	1
- Maksimonių k.	29,94	11
Iš viso	258,29	100

Vidiškių kaimo ribos pateikiamos brėžinyje „Pagrindinis brėžinys (reglamentai) M 1:5 000”.

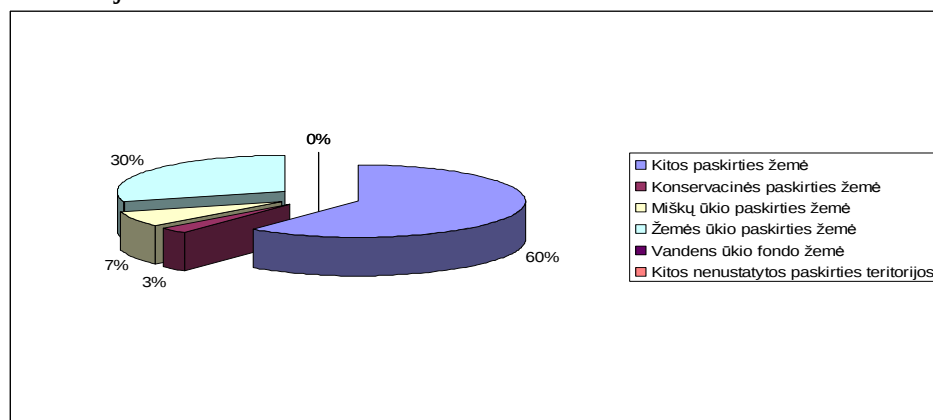
Žemės naudojimo paskirtys

Planuojamoje teritorijoje numatomos kitos paskirties, konservacinės paskirties, miškų ūkio ir žemės ūkio teritorijos. Vandens ūkio fondo žemės planuojamoje teritorijoje nėra. Pagal žemės naudojimo paskirtį planuojamoje teritorijoje dominuos kitos žemės naudojimo paskirties žemė, kuri užims 157,46 ha (61%) planuojamos teritorijos. Antra pozicija pagal užimamą plotą atitenka žemės ūkio paskirties žemei, kuri užims 76,41 ha plotą, kas sudaro 30% planuojamos teritorijos ploto. Mažiausią plotą užims miškų ūkio (17,36 ha – 7%) ir konservacinės paskirties (7,06 ha – 3%) teritorijos.

4.1.2.2. lentelė. Vidiškių kaimo planuojamos teritorijos balansas pagal paskirtis

Eil. Nr.	Žemės naudojimo paskirtis	Esama padėtis		Sprendiniai	
		Plotas, ha	%	Plotas, ha	%
1	2	3	4	5	6
1	Kitos paskirties žemė	41,38	16	157,46	60
2	Konservacinės paskirties žemė	0	0	7,06	3
3	Miškų ūkio paskirties žemė	11,8	5	17,36	7
4	Žemės ūkio paskirties žemė	121,8	47	76,41	30
5	Vandens ūkio fondo žemė	0	0	0	0
6	Kitos nenustatytos paskirties teritorijos	83,31	32	0	0
Viso:		258,29	100	258,29	100

Vertinant žemės naudojimo paskirčių kitimo tendencijas planuojamoje teritorijoje akivaizdu, kad numatomi esminiai pokyčiai žemės naudojimo paskirčių struktūroje. Kitos paskirties žemė, kuri esamoje padėtyje užima 16%, detaliojo plano sprendiniuose numatoma padidinti iki 60% planuojamos teritorijos.

11 pav. Vidiškių kaimo planuojamos teritorijos balansas pagal paskirtis

Užstatytos ir neužstatytos teritorijos

Detaliojo plano sprendiniuose siūlomas galimų užstatytų ir neužstatytų teritorijų santykis tiesiogiai atitinka urbanizuoto teritorinio vieneto reikalavimus.

4.1.2.3. lentelė. Užstatytos ir neužstatytos teritorijos

Eil. Nr.	Žemės naudojimo paskirtis	Esama padėtis		Sprendiniai	
		Plotas, ha	%	Plotas, ha	%
1	2	3	4	5	6
1	Užstatyta teritorija	66,56	26	153,65	60
2	Neužstatyta teritorija	191,73	74	104,64	40
Viso:		258,29	100	258,29	100

4.1.2.4. lentelė. Teritorijos balansas pagal funkcinio prioriteto zonas ir naudojimo būdus

Eil. Nr.	Teritorijos	Teritorijos plotas	
		Teritorijos plotas, ha	Teritorijos plotas, %
1	2	3	4
1	Vienbučių dvibučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijos	55,25	21,4
2	Daugiabučių gyvenamųjų namų statybos teritorijos	4,41	1,7
3	Visuomeninių objektų ir kompleksų teritorijos	4,66	1,8
4	Komercinės paskirties objektų teritorijos	8,44	3,3
5	Gamybos, pramonės, sandėliavimo ir inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijos	20,28	7,8
6	Ilgalaikio (stacionaraus) poilsio rekreacinės teritorijos	18,65	7,2
7	Trumpalaikio poilsio rekreacinės teritorijos	1,00	0,4
9	Sodininkų bendrijų teritorijos (naudojamos rekreacijai)	4,98	1,9
10	Atskirieji želdynai (rekreacinės paskirties želdynai)	2,12	0,8
11	Atskirieji želdynai (apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai)	12,27	4,8
12	Rekreaciniai miškai	9,64	3,7
13	Ūkiniai miškai	7,72	3,0
14	Susisiekimo koridorių teritorijos	24,16	9,4
15	Inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijos	5,77	2,2
16	Žemės ūkio teritorijos	71,74	27,8
17	Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorijos	7,20	2,8
Viso		258,29	100

4.1.3. Užstatomų teritorijų tvarkymas ir naudojimas

4.1.3.1. Visuomeninės teritorijos.

Visuomenės paskirties teritorijos užims 4,66 ha, t.y. 1,8% planuojamos teritorijos. Visuomeninės teritorijos patenka į Centro funkcinio prioriteto zoną, kuri skirta administracinių pastatų statybos, religinių bendruomenių, mokslo ir mokymo, kultūros ir sporto, sveikatos apsaugos statinių, prekybos, paslaugų ir pramogų objektų statybos ir atskirųjų želdynų teritorijų išdėstymui.

Remiantis bendraisiais urbanistiniais principais lopšelių-darželių pasiekiamumo zona yra 350 metrų, mokyklų-darželių – 500 metrų, bendrojo lavinimo mokyklų – 750 metrų. Esamo švietimo įstaigų tinklo prieinamumas Vidiškių kaime yra pakankamas, todėl steigti naujų švietimo įstaigų 2010-2020 metų periodu nėra siūloma. Be to, naujų švietimo įstaigų steigimo poreikį riboja ir neigiamos demografinės tendencijos Ignalinos rajono teritorijoje.

Kvartalai **T-01** ir **T-03** lokalizuojami prie esamų visuomeninės paskirties objektų: administracinių pastatų, religinių bendruomenių, mokslo ir mokymo, kultūros ir sporto, sveikatos apsaugos statinių.

Kvartale **T-01** siūlomi maksimalūs tvarkymo reglamentai:

- aukštingumas – ≤ 3 aukštai;
- aukštis iki 12 metrų aukščio;
- užstatymo intensyvumas – 1,2.
- užstatymo tankumas – 0,3.

Kvartale **T-03** siūlomi maksimalūs tvarkymo reglamentai:

- aukštingumas – ≤ 3 aukštai;
- aukštis iki 12 metrų aukščio;
- užstatymo intensyvumas – 1,2.
- užstatymo tankumas – 0,4.

4.1.3.2. Komercinės paskirties teritorijos.

Komercinės paskirties teritorijos užims 8,44 ha, t.y. 3,3% planuojamos teritorijos. Komercinės teritorijos yra dominuojančios kvartaluose **T-04** ir **T-5**, kuriose numatoma funkcinė konversija į centro teritoriją, galima naujų komercinių pastatų statyba ir esamų pastatų modernizavimas ir konversija į komercinę paskirtį. Teritorijai **T-5** taikomi Nekilnojamųjų kultūros vertybių atskirų grupių tipinių apsaugos reglamentų (Žin., 2002, Nr.13-499) reikalavimai.

Kvartale **T-04** siūlomi maksimalūs tvarkymo reglamentai:

- aukštingumas – ≤ 3 aukštai;
- aukštis iki 12 metrų aukščio;
- užstatymo intensyvumas – 1,2.
- užstatymo tankumas – 0,4.

Kvartalai **T-14** ir **T-15** yra neurbanizuotose paslaugų funkcinio prioriteto zonose, kuriose numatomos dominuojančios komercinės paskirties aptarnavimo ir paslaugų objektų teritorijos. Kvartaluose galima laisvo planavimo užstatymo ir atskirai stovinčių naujų pastatų statyba

Kvartalų **T-14** ir **T-15** siūlomi maksimalūs tvarkymo reglamentai:

- aukštingumas – ≤ 2 aukštai;

- aukštis iki 10 metrų aukščio;
- užstatymo intensyvumas – 1,8.
- užstatymo tankumas – 0,5.

Detaliojo plano sprendiniuose planuojamuose kvartaluose numatoma daigiafunkcinių teritorijų plėtra, todėl komercinės paskirties teritorijų plėtojimas taip pat galimas **T-03, T-07, T-09, T-10, T-11, T-12, T-13, T-17, T-18, T-19** ir **T-20** kvartaluose.

4.1.3.3. Gyvenamosios teritorijos.

Gyvenamosios teritorijos užims 60,00 ha, t.y. 23,1% planuojamos teritorijos. Planuojamų gatvių tinklas skaido projektuojamą teritoriją į 25 reglamentuojamus kvartalus. Detaliojo plano sprendiniuose numatoma daigiafunkcinių gyvenamųjų teritorijų plėtra.

Kvartaluose **T-02, T-09, T-10, T-11, T-12, T-13, T-14, T-15** ir **T-23** numatoma vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų statyba. Būsto plėtrai pirmiausia tikslinga įsisavinti esamus įsiterpusius vidinius teritorinius rezervus, panaudojant jau esamą kaimo infrastruktūrą. Kvartaluose galimas komercinės paskirties objektų, atskirųjų želdynų ir inžinerinės infrastruktūros teritorijų lokalizavimas. Siūloma saugoti teritorijos savitumą (gamtos ir kultūros paveldą) bei gerinti kaimo gyvenamųjų teritorijų urbanistinį – architektūrinį įvaizdį, išlaikyti susiklosčiusio užstatymo morfotipą ir mastelį.

Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų sklypuose nustatomi analogiški maksimalūs tvarkymo reglamentai:

- aukštingumas – ≤ 2 aukštai (įskaitant mansardą);
- aukštis iki 10 metrų aukščio;
- užstatymo intensyvumas gyvenamosiose teritorijoje - 0,4;
- užstatymo intensyvumas negyvenamosiose teritorijose -0,4.

Sklypų užstatymo tankumas nustatomas vadovaujantis STR 2.02.09:2005 „Viebučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“ individualiai kiekvienam sklypui pagal jo plotą.

Kvartalai **T-07** ir **T-24** lokalizuojami prie esamų susiformavusių daigabučių gyvenamųjų namų kvartalų. Naujų daigabučių gyvenamųjų namų statyba neplanuojama, tačiau rezervas naujai daigabučių gyvenamųjų namų statybai numatomas **T-07** kvartale. Numatoma renovuoti, modernizuoti ir atnaujinti esamus daigabučius gyvenamuosius namus, gerinti būsto ir aplinkos kokybę.

Daigabučių gyvenamųjų pastatų sklypuose nustatomi analogiški maksimalūs tvarkymo reglamentai:

- aukštingumas – ≤ 6 aukštai;
- aukštis iki 22 metrų aukščio;
- užstatymo intensyvumas – 1,2.
- užstatymo tankumas – 0,4.

4.1.3.4. Pramonės, gamybos, sandėliavimo teritorijos ir inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijos.

Pramonės teritorijos užims 20,28 ha, t.y. 7,8% planuojamos teritorijos.

Kvartaluose **T-17** ir **T-20** formuojama vientisa pramonės ir infrastruktūros teritorijų funkcinio prioriteto zona, kurioje numatomas Vidiškių pramonės parko formavimas. Verslo, aptarnavimo, gamybos, pramonės teritorijose bet kokia esama ar planuojama ūkinė veikla privalo atitikti

higienos normų reikalavimus ir neturi daryti neigiamo poveikio greta esančiai gyvenamajai aplinkai ir žmonių sveikatai. Sekančiose planavimo stadijose numatomų ūkinių veiklų objektai turi būti išdėstyti taip, kad sanitarinės apsaugos zonos dengtų tik pramonės rajono teritoriją. Inžinerinės infrastruktūros teritorijų plėtimasis galimas visuose reglamentuojamuose kvartaluose.

Visuose sklypuose nustatomi analogiški maksimalūs tvarkymo reglamentai:

- aukštingumas – nustatomas techniniame projekte;
- aukštis iki 12 metrų aukščio. Technologinių įrengimų aukštis neribojamas.
- užstatymo intensyvumas – 1,6.
- užstatymo tankumas – 0,6.

Valymo įrenginių funkcionavimui ir plėtrai numatomas kvartalas **T-22**.

4.1.3.5. Ilgalaikio (stacionaraus) poilsio pastatų statybos teritorijos.

2007 m. liepos 4 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 688 „Dėl kurortinės teritorijos statuso suteikimo Ignalinos miesto, Strigailišio ir Palūšės kaimų dalių teritorijai“ (Žin., 2007, Nr. 78-3136) Ignalinos miestui buvo suteiktas kurortinės teritorijos statusas. Įvertinant Vidiškių kaimo lokalizaciją šalia kurortinės teritorijos bei gamtinės ir kultūrinės aplinkos turtingumą, planuojamoje teritorijoje numatyta intensyvuoti turizmo, ypač pažintinio ir kultūrinio, plėtrą ir stiprinti jo potencialą bei plėsti gamtinėje aplinkoje rekreacijos specializuotų teritorijų tinklą ir vystyti infrastruktūrą.

Ilgalaikio (stacionaraus) poilsio pastatų statybos teritorijos užims 18,65 ha, t.y. 7,2% planuojamos teritorijos. **T-02**, **T-18** ir **T-19** kvartaluose numatomas žemės ūkio pagrindinės žemės naudojimo paskirties keitimas į kitą paskirtį rekreacinių teritorijų ilgalaikio (stacionaraus) poilsio pastatų statybos teritorijos naudojimo pobūdį. Numatomas polifunkcinis teritorijos naudojimas.

T-02 kvartaluose rekreacinių pastatų sklypams nustatomi maksimalūs tvarkymo reglamentai:

- aukštingumas – 2 aukštai;
- aukštis iki 10 metrų aukščio;
- užstatymo intensyvumas – 0,8.
- užstatymo tankumas – 0,4.

T-18 ir **T-19** kvartaluose rekreacinių pastatų sklypams nustatomi maksimalūs tvarkymo reglamentai:

- aukštingumas – 2 aukštai;
- aukštis iki 8,5 metrų aukščio;
- užstatymo intensyvumas – 0,25.
- užstatymo tankumas – 0,25.

4.1.3.6. Sodininkų bendrijų teritorija naudojama rekreacijai

Sodininkų bendrijų teritorijos užims 4,98 ha, t.y. 1,9% planuojamos teritorijos.

Kvartale **T-16** esanti sodininkų bendrijų teritorija naudojama rekreacijai, kurioje konversija į gyvenamąsias teritorijas nenumatoma. Galimas pagrindinės žemės naudojimo paskirties keitimas į kitą paskirtį rekreacinių teritorijų ilgalaikio (stacionaraus) poilsio pastatų statybos teritorijos naudojimo pobūdį.

Rekreacinių pastatų sklypams nustatomi maksimalūs tvarkymo reglamentai:

- aukštingumas – ≤ 2 aukštai;
- aukštis iki 8,5 metrų aukščio;
- užstatymo intensyvumas – 0,4.
- užstatymo tankumas – 0,3.

4.1.3.7. Kitos žemės ūkio paskirties teritorijos.

Žemės ūkio teritorijos užims 71,74 ha, t.y. 27,8% planuojamos teritorijos.

Kvartaluose **T-21** ir **T-25**, esančiuose agrarinių teritorijų funkcinio prioriteto zonose, galima kaimo turizmo ir ūkininkų sodybų statyba. Pagrindinė žemės ūkio naudojimo paskirtis nekeičiama. Atskirų sklypų tvarkymo ir naudojimo režimai nustatomi sodybos vietos parinkimo projekte.

Kvartalo **T-08** teritorija neurbanizuojama, pagrindinė žemės ūkio naudojimo paskirtis nekeičiama.

4.1.3.8. Konservacinės paskirties teritorijos.

Konservacinės paskirties teritorijos užims 8,44 ha, t.y. 3,3% planuojamos teritorijos.

Kvartale **T-06** esančio Vidiškių dvaro sklypo teritorijos kita pagrindinė žemės naudojimo paskirtis keičiama į konservacinės paskirties žemę. Vidiškių dvaro komplekso statiniai ir teritorija tvarkomi ir naudojami vadovaujantis Nekilnojamųjų kultūros vertybių atskirų grupių tipinių apsaugos reglamentų (Žin., 2002, Nr.13-499) reikalavimais.

4.1.4. Neužstatomų teritorijų tvarkymas ir naudojimas

4.1.4.1. Žaliųjų plotų sistemos vystymas

Vidiškių kaimo detaliojo plano sprendiniuose planuojama žaliųjų plotų sistema yra nustatyta detalizuojant Vidiškių kaimo bendrojo plano koncepciją bei laikantis LR Želdynų įstatymo (Žin., 2007, Nr. 80-3215), LR Miškų įstatymo (Žin., 1994, Nr.96-1872), LR Saugomų teritorijų įstatymo (Žin., Nr. 2001, Nr. 108-3902), Gamtinio karkaso nuostatų (Žin., 2010, Nr. 87-4619), LR aplinkos ministro įsakymo „Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 137-5624) nuostatų ir reikalavimų.

Detaliojo plano sprendiniuose, formuojant žaliųjų plotų sistemą, įvertinamos planuojamoje teritorijoje esančios karkaso teritorijos (lokalizacija teikiama plane „Sprendiniai. Pagrindinis (reglamentų) brėžinys“). Laikantis Gamtinio karkaso nuostatų reikalavimų (Žin., 2010, Nr. 87-4619) numatomi gamtinio karkaso teritorijų geoekologinio potencialo palaikymui palankūs sprendiniai – *atskirųjų želdynų ir miškų vystymas*.

Detaliai planuojamoje teritorijoje, kaip savarankiški gyvenamosios vietovės struktūros elementai, žaliųjų plotų sistemą formuoja:

- kitos paskirties žemėje:
 - *atskirieji rekreacinės paskirties želdynai (parkai, skverai, žaliosios jungtys);*
 - *atskirieji apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai.*
- miškų ūkio paskirties žemėje:
 - *rekreaciniai miškai (II B grupė);*

- *ūkiniai miškai (IV grupė).*

Detaliojo plano sprendiniuose planuojama žaliųjų plotų sistema užima 31,75 ha (12,3% teritorijos ploto), tame tarpe *atskirieji želdynai* užima 14,39 ha (5,6% teritorijos ploto), *miškai (rekreaciniai ir ūkiniai)* 17,36 ha (6,7% teritorijos ploto).

Atskirųjų želdynų tarpe rekreacinės paskirties želdynai (parkai, skverai) yra svarbiausieji bei privalomi gyvenamosios vietos ir tuo pačiu žaliųjų plotų sistemos elementai. Atskirieji rekreacinės paskirties želdynai, užimantys 2,12 ha plotą, numatomi siekiant tenkinti gyventojų trumpalaikio ramaus ar aktyvaus poilsio tam pritaikytoje aplinkoje poreikius. Pagal paskirties ypatumus jie gali būti rekreacinės, mokslinės, kultūrinės, memorialinės ir kt. paskirties. Priklausomai nuo paskirties skiriasi parkų ir skverų planavimas, jų dalių – funkcinų zonų sudėtis ir dydžiai, želdinimo ir tvarkymo pobūdis. Šie klausimai yra sprendžiami specialiuosiuose ir techniniuose projektuose.

Vidiškių kaimo detaliojo plano lygmenyje nėra galimybės pilnai teritoriškai lokalizuoti atskiruosius želdynus naujai įsavinamose urbanistinės plėtros zonose. Šių želdynų nustatymas galimas tik žemesnio lygmens teritorijų suplanavimo projektuose, žiūrėti plane „Pagrindinis (reglamentų) brėžinys“ – *teritorijos, planuojamos detaliaisiais planais*. Rekomenduojamas atskirojo želdyno didžiausias pasiekiamumo spindulys - atstumas nuo kvartalo grupės gyventojų iki želdyno, 300 m.

4.1.4.2. Atskirieji apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai.

Tai savarankiška atskirųjų želdynų grupė, išskiriama 12,27 ha plote. Šių želdynų paskirtis tarnauti konkrečios apsaugos tikslams, priklausomai nuo atitinkamos teritorijos specifinių ypatumų. Vidiškių kaimo detalajame plane apsauginės paskirties želdynai numatomi pramonės ir sandėliavimo objektų, inžinerinės infrastruktūros teritorijų, kelių aplinkoje. Šių želdynų formavimo ypatumai ir tvarkymo reglamentas nustatomas įvertinant kiekvienos konkrečios vietos gamtinės aplinkos ypatumus ir ekologinės apsaugos tikslus.

4.1.4.3. Rekreaciniai ir ūkiniai miškai.

Sprendiniuose planuojami miško žemės teritoriniai pokyčiai didėjimo linkme - iki 17,36 ha, t. y. 6,7 % ploto planuojamose ribose. Šie pasikeitimai susiję su miškais apaugusių teritorijų ribų optimizavimu, sprendiniuose numatomu Vidiškių kaimo ribų praplėtimu, o tuo pačiu ir naujų miško plotų įtraukimu.

Pagal ūkininkavimo tikslus, ūkininkavimo režimą ir pagrindinę funkcinę paskirtį planuojamoje teritorijoje esantys miškai priskiriami *rekreacinių* (IIB) ir *ūkinių miškų* (IV) grupėms. *Rekreacinių miškų* pagrindinė funkcinė paskirtis yra tenkinti gyventojų rekreacinės, sanitarijos ir higienos reikmes, sudaryti sąlygas palankias rekreacijai, masiniams renginiams gamtoje, gryninti orą, gerinti estetinį vaizdą, formuoti ir palaikyti tam tinkamus medynus.

Planuojamos teritorijos ribose yra kelios žemės ūkio paskirties zonos (**T-08** , **T-21**), jų ribose esantys miško sklypai (užima 7,7 ha plotą) yra priskirti ūkinių miškų (IV) grupei.

Vidiškių kaimo detaliojo plano lygmenyje nėra sprendžiami *priklausomųjų želdynų* (tai želdynai, esantys kito objekto žemės sklype) plotų, išdėstymo ir kt. klausimai. Jokiu būdu negalima sumenkinti šių želdynų, kurie yra privalomi urbanizuotų teritorijų - gyvenamųjų, visuomeninių, pramonės ir sandėliavimo objektų, komercinės paskirties ir kt. teritorijų aplinkos komponentai, reikšmės.

4.1.4.4. Priklausomieji želdynai.

Priklausomieji želdynai yra labai svarbūs siekiant gerinti aplinkos kokybę (tiek estetinę, tiek ekologinę), tenkinant visuomenės sveikos gyvensenos poreikius, palaikant teritorijos ekologinį stabilumą, sudarant galimybes formuoti įvairaus pobūdžio erdves, mažinant agresyvių pastatų poveikį ir t.t. Šie želdynai gali būti parodomi tik atskirų kaimo dalių arba objektų detaliuose projektuose, o jų plotai nustatomi vadovaujantis LR aplinkos ministro įsakymu „Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 137-5624).

4.1.5. Reglamentuojamų kvartalų tvarkymo ir naudojimo režimų taikymo bendrieji reikalavimai.

Nekilnojamo turto savininkams, kurių turto esama naudojimo paskirtis, būdas ir pobūdis prieštarauja detaliojo plano sprendiniams, paliekama teisė naudotis nekilnojamu turtu be apribojimų, kaip jis buvo naudojamas iki sprendinių patvirtinimo datos, nekeičiant jo žemės naudojimo paskirties, būdo ir pobūdžio. Keičiant minėtų sklypų žemės naudojimo paskirtį, naudojimo būdą ir pobūdį pastarieji keičiami, tikslinami ir papildomi vadovaujantis detaliojo plano sprendiniais.

Po Vidiškių kaimo detaliojo plano detaliojo plano įsigaliojimo pavienių sklypų detalieji planai nerengiami, išskyrus reglamentuojamą kvartalą **T-13**, kuriam rengiamas viso reglamentuojamo kvartalo arba kvartalo dalies detalusis planas.

Dėl detaliojo plano mastelio M 1:5 000 pavieniai sklypai nėra detaliojo plano planavimo objektas. Planavimo objektas – sklypų grupė, kuri sudaro reglamentuojamą kvartalą.

Tvarkymo ir naudojimo režimai nustatomi konkrečiam sklypui.

Konkreto vienuosio ir dvibuosio gyvenamojo pastatyto statybos sklypo užstatymo tankumo rodiklis nustatomas vadovaujantis STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“ reikalavimais.

Konkreto gyvenamųjų sklypo užstatymo zona nustatoma techninio projekto rengimo metu vadovaujantis STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“ reikalavimais.

Vandens telkinio apsaugos juosta nustatoma techninių projektų rengimo stadijoje vadovaujantis Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu (Žin., 2007, Nr.23-892).

Reglamentuojamų kvartalų tvarkymo ir naudojimo režimai pateikti 3.1.5.1 lentelėje „Tvarkymo ir naudojimo režimai“

3.1.5.1 lentelė. Tvarkymo ir naudojimo režimai

PRIVALOMIEJI REIKALAVIMAI									PAPILDOMI REIKALAVIMAI			
Teritorijos numeris	Teritorijos plotas, ha	Konkretus teritorijos naudojimo tipas	Galimos pagrindinės žemės naudojimo paskirtys bei naudojimo būdų ir pobūdžių indeksai	Užstatymo reglamentai DP pažymėtoms teritorijoms (taikoma naujai statybai)					Papildomi reikalavimai		Pastabos	
				Užstatymo tankumas		Užstatymo intensyvumas		Maksimalus užstatymo aukštingumas ir aukštis (aukštų skaičius / aukštis metrais iki kraigo)	Sugojimas	Plėtros būdas		
				Gyvenamųjų teritorijų užstatymo tankumas	Negyvenamųjų teritorijų užstatymo tankumas	Gyvenamųjų teritorijų maksimalus užstatymo intensyvumas	Negyvenamųjų teritorijų maksimalus užstatymo intensyvumas			Modernizavimas Konversija		Nauja plėtra
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	12
T-01	3,18	Specializuotų centrų funkcinio prioriteto zona - mokslo ir mokymo statinių statybos bei atskirųjų želdynų teritorijos	Kita paskirtis: - visuomeninės paskirties teritorijos (V3) - inžinerinės infrastruktūros teritorijos (I2) - atskirųjų želdynų teritorijos (E1, E3)	-	0,3	-	1,2	≤3 a. / 12 m	-	Modernizavimas	-	1) Atskirųjų želdynų teritorijoje pastatų statyba negalima. 2) Užstatymo tipas - atskirai stovintys pastatai
T-02	9,41	Mažo užstatymo intensyvumo rekreacinių kompleksų funkcinio prioriteto zona - sporto statinių, ilgalaikio (stacionaraus) poilsio pastatų statybos, atskirųjų želdynų ir rekreacinio miško teritorijos.	Kita paskirtis: - gyvenamosios teritorijos (G1) - visuomeninės paskirties teritorijos (V3) - ilgalaikio (stacionaraus) poilsio pastatų statybos teritorijos (R1) - inžinerinės infrastruktūros teritorijos (I2) - atskirųjų želdynų teritorijos (E1, E3) Miškų ūkio paskirtis - rekreacinių miškų teritorijos (M2) Konservacinė paskirtis: - kultūros paveldo objektų žemės sklypai (C2)	*	0,4	0,25	0,8	≤2 a. / 10 m	+	-	+	1) Vidiškių dvaro teritorija ir apsaugos zona bei kitos nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorijos tvarkomos ir naudojamos vadovaujantis Nekilnojamųjų kultūros vertybių atskirų grupių tipinių apsaugos reglamentų (Žin., 2002, Nr.13-499) reikalavimais. 2) Esamų gyvenamųjų namų sklypų, įsiterpusių į atskirųjų želdynų teritoriją esami naudojimo ir tvarkymo režimai paliekami esami. 3) Gyvenamosios teritorijos sudaro iki 20% reglamentuojamo kvartalo teritorijos. 4) * Gyvenamųjų teritorijų sklypų užstatymo tankumo rodiklis nustatomas vadovaujantis STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“ reikalavimais. 5) Atskirųjų želdynų teritorijoje pastatų statyba negalima. 6) Teritorijai, patenkančiai į vandens gręžinio apsaugos zoną taikomi HN 44:2003 „Vandenviečių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“ reikalavimai. 7) Galima vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų namų statyba be naminių gyvulių laikymui skirtų pastatų. 8) Negyvenamųjų pastatų užstatymo tipas - rekreaciniai kompleksai, atskirai stovintys pastatai; gyvenamųjų pastatų užstatymo tipas - sodybinis.
T-03	3,06	Centro funkcinio prioriteto zona - administracinių pastatų statybos, religinių bendruomenių, mokslo ir mokymo, kultūros ir sporto, sveikatos apsaugos statinių,	Kita paskirtis: - visuomeninės paskirties teritorijos (V1; V2; V3) - komercinės paskirties objektų teritorijos (K1) - inžinerinės infrastruktūros teritorijos (I1; I2) - atskirųjų želdynų teritorijos (E1) - urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių teritorija (B3)	0,4	0,4	1,2	1,2	≤3 a. / 12 m	+	Modernizavimas Konversija	-	1) Esamiems įsiterpusiems gyvenamiesiems namams naudojimo būdas nustatomas pagal pastato paskirtį. 2) Naujų gyvenamųjų pastatų statyba negalima. 3) Atskirųjų želdynų teritorijoje pastatų

		prekybos, paslaugų ir pramogų objektų statybos ir atskirųjų želdynų teritorijos.										statyba negalima. 4) Užstatymo tipas - atskirai stovintys pastatai.
T-04	1,48	Centro funkcinio prioriteto zona – prekybos, paslaugų ir pramogų objektų ir atskirųjų želdynų teritorijos.	Kita paskirtis: - komercinės paskirties objektų teritorijos (K1) - inžinerinės infrastruktūros teritorijos (I2) - atskirųjų želdynų teritorijos (E1) .	-	0,4	-	1,2	≤3 a. / 12 m	-	Modernizavimas Konversija	+	1) Esamiems įsiterpusiems gyvenamiesiems namams naudojimo būdas nustatomas pagal pastato paskirtį. 2) Atskirųjų želdynų teritorijoje pastatų statyba negalima. 3) Užstatymo tipas - centro kompleksinis.
T-05	3,98	Centro funkcinio prioriteto zona - administracinių pastatų statybos, prekybos, paslaugų ir pramogų objektų statybos ir atskirųjų želdynų teritorijos.	Kita paskirtis: - visuomeninės paskirties teritorijos (V1) - komercinės paskirties objektų teritorijos (K1) - inžinerinės infrastruktūros teritorijos (I2) - atskirųjų želdynų teritorijos (E1) Konservacinė paskirtis: - kultūros paveldo objektų žemės sklypai (C2)	-	*	-	*	*	+	Modernizavimas Konversija	+	1) * Vidiškių dvaro teritorija ir teritorijos apsaugos zonos ribose tvarkomos ir naudojamos vadovaujantis Nekilnojamųjų kultūros vertybių atskirų grupių tipinių apsaugos reglamentų (Žin., 2002, Nr.13-499) reikalavimais. 2) Užstatymo tipas - centro kompleksinis.
T-06	8,55	Trumpalaikio poilsio rekreacinių kompleksų funkcinio prioriteto zona – dominuoja kultūros paveldo objekto teritorija.	Kita paskirtis: - rekreacinės teritorijos (R2) - inžinerinės infrastruktūros teritorijos (I2) - atskirųjų želdynų teritorijos (E1) Konservacinė paskirtis: - kultūros paveldo objektų žemės sklypai (C2)	-	-	-	-	-	+	-	-	1) Vidiškių dvaro teritorija tvarkoma ir naudojama vadovaujantis Nekilnojamųjų kultūros vertybių atskirų grupių tipinių apsaugos reglamentų (Žin., 2002, Nr.13-499) reikalavimais. 2) Teritorijai, patenkančiai į vandens gręžinio apsaugos zoną taikomi HN 44:2003 „Vandenviečių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“ reikalavimai. 3) Užstatymo tipas - dvaro kompleksas.
T-07 T-24	4,06 1,19	Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamųjų teritorijų funkcinio prioriteto zona - dominuoja daugiabutė gyvenamoji statyba kartu su paslaugų objektų infrastruktūra.	Kita paskirtis: - gyvenamosios teritorijos (G2) - komercinės paskirties objektų teritorijos (K1) - inžinerinės infrastruktūros teritorijos (I1; I2)	0,4	0,4	1,2	1,2	≤6 a. / 22 m	-	Modernizavimas	+	1) Užstatymo tipas - laisvo planavimo
T-08	12,54	Agrarinių teritorijų funkcinio prioriteto zona.	Žemės ūkio paskirtis - kitos žemės ūkio teritorijos (Z4); Kita paskirtis: - inžinerinės infrastruktūros teritorijos (I1; I2) - atskirųjų želdynų teritorijos (E3) Miškų ūkio paskirtis - ūkinių miškų teritorijos (M4)	-	-	-	-	-	-	-	-	1) Ūkininkų sodybų statyba negalima. 2) Agrarinė teritorija neurbanizuojama. 3) Atskirųjų želdynų teritorijoje pastatų statyba negalima.
T-09 T-10 T-11 T-12	9,86 16,12 15,02 5,99	Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos funkcinio prioriteto zona - dominuoja vienbutė / dvibutė gyvenamoji statyba kartu su paslaugų objektų infrastruktūra.	Kita paskirtis: - gyvenamosios teritorijos (G1) - komercinės paskirties objektų teritorijos (K1) - inžinerinės infrastruktūros teritorijos (I1; I2) - atskirųjų želdynų teritorijos (E1)	*	0,4	0,4	0,4	≤2 a. / 10 m	-	Modernizavimas Konversija	+	1) * Gyvenamųjų teritorijų sklypų užstatymo tankumo rodiklis nustatomas vadovaujantis STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“ reikalavimais. 2) Sklypų teritorijai, patenkančiai į gatvių raudonas linijas, nustatomas neatlygintinas servitutas arba atliekama paėmimo visuomenės poreikiams procedūra. 3) Prioritetas teikiamas efektyviam teritorijos naudojimui ir sutankinimui. 4) Užstatymo tipas - sodybinis
T-13		Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos funkcinio	Kita paskirtis: - gyvenamosios teritorijos (G1) - komercinės paskirties objektų teritorijos (K1)	*	0,4	0,4	0,4	≤2 a. / 10 m	-	-	+	1) * Gyvenamųjų teritorijų sklypų užstatymo tankumo rodiklis nustatomas vadovaujantis STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai

	10,64	prioriteto zona - dominuoja vienbutė / dvibutė gyvenamoji statyba kartu su paslaugų objektų infrastruktūra.	- inžinerinės infrastruktūros teritorijos (I1; I2) - atskirųjų želdynų teritorijos (E1)									gyvenamieji pastatai“ reikalavimais. 2) Sklypų teritorijai, patenkančiai į gatvių raudonas linijas, nustatomas neatlygintinas servitutas arba atliekama paėmimo visuomenės poreikiams procedūra. 3) Prioritetas teikiamas efektyviam teritorijos naudojimui ir sutankinimui. Rengiamas viso reglamentuojamo kvartalo arba kvartalo dalies detalusis planas. 4) Atskirųjų želdynų teritorijoje pastatų statyba negalima. 5) Užstatymo tipas - sodybinis
T-14	4,75	Paslaugų funkcinio prioriteto zona – dominuoja komercinės paskirties objektų teritorijos su vienbutės / dvibutės gyvenamosios statybos fragmentais.	Kita paskirtis: - gyvenamosios teritorijos (G1) - komercinės paskirties objektų teritorijos (K1) - inžinerinės infrastruktūros teritorijos (I1; I2) - atskirųjų želdynų teritorijos (E3)	*	0,5	0,4	0,8	≤2 a. / 10 m	-	-	+	1) * Gyvenamųjų teritorijų sklypų sklypo užstatymo tankumo rodiklis nustatomas vadovaujantis STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“ reikalavimais. 2) Sklypų teritorijai, patenkančiai į gatvių raudonas linijas, nustatomas neatlygintinas servitutas arba atliekama paėmimo visuomenės poreikiams procedūra. 3) Gyvenamosios teritorijos kartu su įsiterpusiais sklypais gali sudaryti iki 30% komercinės teritorijos. 4) Atskirųjų želdynų teritorijoje pastatų statyba negalima. 5) Negyvenamųjų pastatų užstatymo tipas - atskirai stovintys pastatai; gyvenamųjų pastatų užstatymo tipas - sodybinis.
T-15	2,43	Paslaugų funkcinio prioriteto zona - dominuoja komercinės paskirties aptarnavimo ir paslaugų objektų teritorijos.	Kita paskirtis: - gyvenamosios teritorijos (G1) - komercinės paskirties objektų teritorijos (K1) - inžinerinės infrastruktūros teritorijos (I1; I2) - atskirųjų želdynų teritorijos (E3)	*	0,5	0,25	0,8	≤2 a. / 10 m	-	-	+	1) * Gyvenamųjų teritorijų sklypų užstatymo tankumo rodiklis nustatomas vadovaujantis STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“ reikalavimais. 2) Sklypų teritorijai, patenkančiai į gatvių raudonas linijas, nustatomas neatlygintinas servitutas arba atliekama paėmimo visuomenės poreikiams procedūra. 3) Gyvenamosios teritorijos gali sudaryti iki 30% komercinės teritorijos. 4) Atskirųjų želdynų teritorijoje pastatų statyba negalima. 5)Negyvenamųjų pastatų užstatymo tipas - laisvo planavimo; gyvenamųjų pastatų užstatymo tipas - sodybinis.
T-16	6,82	Mažo užstatymo intensyvumo rekreacinių kompleksų funkcinio prioriteto zona - sodininkų bendrijų teritorija naudojama rekreacijai.	Žemės ūkio paskirtis - mėgėjiškų sodų žemės sklypai ir sodininkų bendrijų bendro naudojimo teritorijos (Z1) Kita paskirtis: - rekreacinės teritorijos (R1; R2) - inžinerinės infrastruktūros teritorijos (I1; I2) Miškų ūkio paskirtis - rekreacinių miškų teritorijos (M2) Konservacinė paskirtis: - kultūros paveldo objektų žemės sklypai (C2)	-	0,3	-	0,4	≤2 a. / 8,5 m	+	Modernizavimas	+	1) Vidiškių dvaro teritorija tvarkoma ir naudojama vadovaujantis Nekilnojamųjų kultūros vertybių atskirų grupių tipinių apsaugos reglamentų (Žin., 2002, Nr.13-499) reikalavimais. 2) Užstatymo tipas - sodybinis, sodo namų.

T-17	7,57	Pramonės ir infrastruktūros teritorijų funkcinio prioriteto zona.	Kita paskirtis: - pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos (P1;P2) - komercinės paskirties objektų teritorijos (K1) - inžinerinės infrastruktūros teritorijos (I1; I2) - atskirųjų želdynų teritorijos (E3)	-	0,6	-	1,6	≤12 m	-	Modernizavimas Konversija	+	1) Technologinių įrengimų aukštis neribojamas 2) Atskirųjų želdynų teritorijoje pastatų statyba negalima. 3) Užstatymo tipas - pramonės kompleksinis.
T-18 T-19	13,95 15,26	Mažo užstatymo intensyvumo rekreacinių kompleksų funkcinio prioriteto zona - ilgalaikio (stacionaraus) poilsio pastatų statybos ir atskirųjų želdynų teritorijos.	Kita paskirtis: - komercinės paskirties objektų teritorijos (K1) - gyvenamosios teritorijos (G1) - ilgalaikio (stacionaraus) poilsio pastatų statybos teritorijos (R1) - inžinerinės infrastruktūros teritorijos (I2) - atskirųjų želdynų teritorijos (E3) Miškų ūkio paskirtis - rekreacinių miškų teritorijos (M2)	*	0,25	0,25	0,25	≤2 a. / 8,5 m	-	-	+	1) * Gyvenamųjų teritorijų sklypų užstatymo tankumo rodiklis nustatomas vadovaujantis STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“ reikalavimais. 2) Gyvenamųjų pastatų teritorija sudaro iki 10% reglamentuojamo kvartalo teritorijos. 3) Komercinės paskirties objektų teritorija sudaro iki 10% reglamentuojamo kvartalo teritorijos. 4) Atskirųjų želdynų teritorijoje pastatų statyba negalima. 5) Negyvenamųjų pastatų užstatymo tipas - rekreaciniai kompleksai, atskirai stovintys pastatai; gyvenamųjų pastatų užstatymo tipas - sodybinis.
T-20	20,97	Pramonės ir infrastruktūros teritorijų funkcinio prioriteto zona.	Kita paskirtis: - pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos (P1;P2) - komercinės paskirties objektų teritorijos (K1) - inžinerinės infrastruktūros teritorijos (I1; I2) - atskirųjų želdynų teritorijos (E3)	-	0,6	-	1,6	*	-	-	+	1) * Pastatų aukštingumas ir aukštis nustatomi pagal statinių projektus. 2) Technologinių įrengimų aukštis neribojamas. 3) Atskirųjų želdynų teritorijoje pastatų statyba negalima. 4) Užstatymo tipas - pramonės kompleksai.
T-21 T-25	69,19 2,71	Agrarinių teritorijų funkcinio prioriteto zona.	Žemės ūkio paskirtis - rekreacinio naudojimo teritorijos (Z3) - kitos žemės ūkio teritorijos (Z4) Kita paskirtis: - inžinerinės infrastruktūros teritorijos (I1; I2) Miškų ūkio paskirtis - ūkinių miškų teritorijos (M4)	-	-	-	-	-	-	-	-	1) Galima kaimo turizmo sodybų statyba. 2) Galima ūkininkų sodybų statyba. 3) Atskirų sklypų tvarkymo režimai nustatomi sodybos vietos parinkimo projekte. 4) Užstatymo tipas - rekreaciniai kompleksai.
T-22	5,93	Infrastruktūros teritorijų funkcinio prioriteto zona - komunalinių objektų teritorija.	Kita paskirtis: - inžinerinės infrastruktūros teritorijos (I1; I2) - atskirųjų želdynų teritorijos (E3)	-	0,5	-	1,2	≤2 a. / 8,5 m	-	Modernizavimas Konversija	+	1) Atskirųjų želdynų teritorijoje pastatų statyba negalima. 2) Užstatymo tipas - negyvenamųjų pastatų kompleksai.
T-23	3,4	Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos funkcinio prioriteto zona.	Kita paskirtis: - gyvenamosios teritorijos (G1) - inžinerinės infrastruktūros teritorijos (I1; I2)	*	-	0,4	-	≤2 a. / 10 m	-	-	+	1) * Gyvenamųjų teritorijų sklypų sklypo užstatymo tankumo rodiklis nustatomas vadovaujantis STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“ reikalavimais. 2) Užstatymo tipas - sodybinis.

Pobūdžių indeksų reikšmė:
(G1) – vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų statybos teritorija; **(G2)** – daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių statybos teritorija; **(R1)** – ilgalaikio (stacionaraus) poilsio statinių statybos teritorija; **(R2)** – trumpalaikio poilsio statinių statybos teritorija; **(V1)** – administracinių pastatų statybos teritorija; **(V2)** – religinių bendruomenių pastatų statybos teritorija; **(V3)** – mokslo, kultūros, sporto ir gydymo paskirties pastatų bei statinių teritorijų naudojimo pobūdis; **(P1)** – pramonės ir sandėliavimo įmonių statybos teritorija; **(P2)** – sandėliavimo statinių statybos teritorija; **(K1)** – prekybos, paslaugų ir pramogų objektų statybos teritorija; **(K1)** – prekybos, paslaugų ir pramogų objektų statybos teritorija; **(Z1)** – mėgėjiškų sodų sklypų teritorija; **(Z3)** – žemės ūkio paskirties žemės sklypų , naudojamų statinių kaimo turizmo paslaugoms teikti, statybai ar rekonstrukcijai teritorijos; **(Z4)** – kitų žemės ūkio paskirties sklypų teritorija; **(M2)** – rekreacinių miškų sklypai; **(M4)** – ūkinių miškų sklypai; **(E1)** - atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų teritorijos; **(E3)** – atskirųjų apsauginės ir ekologinės paskirties želdynų teritorijos; **(I1)** – susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos teritorija; **(I2)** – susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorija.

Pastabos:
* žiūrėti pastabą tvarkymo ir naudojimo režimų lentelės 13 stulpelyje.

4.2. Vidiškių kaimo nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga

Strateginis Lietuvos teritorijų planavimo tikslas – įgyvendinti integruotą saugojimo politiką, kuri skatintų architektūros paveldo restauravimo ir priežiūros programas, padėtų įteisinti kraštovaizdį kaip svarbią žmonės supančios aplinkos sudedamąją dalį, jų bendro kultūros ir gamtos paveldo apraišką.

4.2.1. Kultūros paveldo vertybių apsaugos lygmenys ir tikslai

Registruotų kultūros vertybių apsaugą ir jų tvarkymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas (Žin., 2004, Nr. 153-5571). Konkretūs nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių tvarkybos ir naudojimo reikalavimai nustatomi individualiais arba tipiniais apsaugos reglamentais (jei individualūs reglamentai nustatyti), apsaugos specialiaisiais planais, strateginiais planais, tikslinėmis programomis ir tvarkomaisiais paveldosaugos darbų projektais. Kultūros paveldo objektų teritorijų ir apsaugos zonų ribos nustatomos arba tikslinamos apsaugos specialiaisiais planais arba individualiais apsaugos reglamentais. Detaliojo plano sprendiniuose kultūros paveldo teritorijų ribos nekeičiamos, reglamentai nenustatomi.

4.2.1 lentelė. Kultūros paveldo vertybių apsaugos lygmenys ir tikslai

Eil. Nr.	Kultūros vertybės pavadinimas	Kultūrinė vertė ir pagrindiniai duomenys	Unikalus objekto kodas	Apsaugos lygmuo	Apsaugos tikslas
1.	Bališkių pilkapiai	Archiologinė vieta. Pažintiniam naudojimui. Vertingosios savybės: trys smėlio sampilai, sampilus juosiantys grioviai ir duobės, akmenų vainikai ar jų liekanos, reljefas. Atsiradimo data: I t-mečio po Kr. Vid. – II p.	16350	Valstybės saugomas	Saugoti moksliniam pažinimui bei saugoti viešajam pažinimui ir naudojimui
2.	Vidiškių dvaro sodyba	Sodybos š. dalyje - reprezentacinis kiemas su parteriu. Reprezentacinę zoną formuoja rūmai, oficina, ledainė. Sunaikinti pastatai - v. pusėje tarnautojų namas. Ūkinis kiemas (dabar sunaikintas) ir gamybinis kiemas (su malūnu, buv. bravoru ir spirito sandėliu) buvo p.r. sodybos dalyje, Varnio ež. pakrantėje. Sodybos tūrinės struktūros tipas - teritorinis koncentruotas. Siluetas - besileidžiantis, žemėjantis nuo rūmų p. pusės link. Amžius: XVIII a. II p. - XIX a.	111	Valstybės saugomas	Saugoti viešajam pažinimui ir naudojimui
3.	Rūmai	Stilius: Vėlyvojo klasicizmo formų. Pastatas stačiakampio plano, su 4 kolonų portiku pagrindiniame fasade ir atviru balkonu p. fasado 2-ame aukšte (balkonas paremtas ant 6 metalinių vamzdžių). Balkonas įrengtas maždaug 1930 m. Anksčiau iš 2-o aukšto buvo išėjimas į mažą balkonėlį. Pastatas 1 aukšto, su rūsiu, centrinė dalis - 2 aukštų. Tūrinės struktūros tipas - centrinis su dominuojančia centrine tūrio dalimi. Rūmų	22314	Valstybės saugomas	Saugoti viešajam pažinimui ir naudojimui

		planinė struktūra - mišri - vėlesnių rekonstrukcijų rezultatas. Istorinė planinė struktūra - anfiladinė. Amžius: XVIII a. II p.			
4.	Parkas	Vidiškių dvaro sodybos parkas - didžiaja dalimi - intravertas želdinių sankaupa esanti į p. nuo rūmų, uždaryta nuo apylinkių v. pusėje - miško masyvu, r. - sodų plotais. P. kryptimi už ežero - taip pat miško masyvas. Parko dalis, esanti š. nuo rūmų - atskira aplinkiniams plotams. Želdynų elementai beveik tolygiai pasiskirstę parko teritorijoje. Sodybos želdynų erdvinės struktūros tipas - daugiaerdvis su centrinėmis (suvertomis ant pagr. kompozicinės ašies rūmai - ežeras) persiliejančiomis erdvėmis. Vidiškių parkas, greičiausias geometrinio parko - rekonstrukcijos ar išplėtimo rezultatas. Rekonstrukcijų rezultate įgyja peizažinio parko bruožų: plastiški vandens telkiniai apatinėje parko terasoje, laisva erdvių kaita, plastiškų formų želdynų tūriniai elementai (medžių lizdai, medžių grupės, medžių masyvai... (daugiau - žr. dosjė). Amžius: XVIII a. pab. - XIX a.	22309	Valstybės saugomas	Saugoti viešajam pažinimui ir naudojimui
5.	Pirtis	Stilius: Be stilistinių elementų. Pastatas stačiakampio plano su veranda š. fasade. Vienaaukštis. P. pastato dalis ant aukšto cokolio. Planinė struktūra - mišri. Tūris - kompaktinis. Veranda pristatyta vėliau, bet gan organiška, nedarko pastato. Amžius: XVIII a. II p.	22313	Valstybės saugomas	Saugoti viešajam pažinimui ir naudojimui
6.	Oficina	Stilius: Jaučiama klasicizmo įtaka. 1-o aukšto su cokoliniu aukštu. P. cokolio lauko siena paremta akmenų mūro kontraforsu. Pastatas stačiakampio plano. Planinė struktūra - bekoridorinė jungtinė. Tūris - kompaktinis. Amžius: XVIII a. II p.	22310	Valstybės saugomas	Saugoti viešajam pažinimui ir naudojimui
7.	Ledainė	Stilius: Be stiliaus bruožų. Pastatas stačiakampio plano, pastatytas ant vakarinio šlaito. Ledainės planas - mišrios struktūros, tūris - kompaktinis. Pakitus pastato paskirčiai planinėje struktūroje įvykdyti pakeitimai - atsirado naujos pertvaros. Amžius: XVIII a. II p.	22312	Valstybės saugomas	Saugoti viešajam pažinimui ir naudojimui
8.	Spirito sandėlis	Stilius: Naudoti istorizmo laikotarpiui būdingi dekoru elementai. Vieno aukšto, stačiakampio plano - salinis. Tai viena patalpa su tiesioginiu įėjimu į ją. Tūris - bazilikinis.	22311	Valstybės saugomas	Saugoti viešajam pažinimui ir naudojimui
9.	Arnotas	XVII amžiaus arnotas pasiūtas iš trejopo šviesaus brokato (būdingo rokoko dailei),	8916	Registrinis	

		šiltų, pastelinių spalvų. Drabužio dalis išryškina galionai, audinių spalvų ir raštų kontrastai. Šonų audinių fonas žydras, kolonų – gelsvas. Raštus sudaro stilizuoti augalai, geom. figūros, rokailės, simetriški kartušai. Kai kurios detalės ataustos metalo siūlais; formą išryškina šešėliavimas, vietomis kontūras ir faktūra.			
10.	Dalmatiko s (2)	XVIII amžiaus. Abi dalmatikos beveik vienodos, skiriasi tik nugarų apačioje, apskrituose skyduose, išsiuvinėtų Oginskių giminės herbų heraldinės figūros. Dalmatikų kirpimas kanoniškas, dalis ir kontūrus išryškina galionai ir audinio rašto kompozicija. Pasiūtos iš vienos rūšies balto šilko, atausto metalo siūlais. Audinio ornamentika ir koloritas būdingi Prancūzijos vėlyvojo baroko tekstilei.	7728	Registrinis	
11.	Paveikslas „Kristus su erškėčių vainiku ir nendre rankoje“		20969	Registrinis	
12.	Pirmojo pasaulinio karo Vokiečių lakūnų kapai		-	Siūlomas įtraukti į registrą	Saugoti viešajam pažinimui

4.2.2. Kultūros paveldo apsaugos, tvarkybos ir naudojimo prioritetai

Prioritetinis Vidiškių kaimo kultūros paveldo tvarkybos ir naudojimo principas – darni plėtra, kultūros ir gamtos paveldo apsaugos integravimas, paveldo naudojimas visuomenės reikmėms.

Siekiant veiksmingos teritorinės apsaugos, būtina visus į kultūros vertybių registrą įrašytus objektus paskelbti saugomais bei nustatyti jų reikšmingumo lygmenis ir vertingųjų savybių pobūdį. Šiuo metu valstybės saugomais objektais dar nepaskelbti Arnotas, Dalmatikos (2) ir Paveikslas „Kristus su erškėčių vainiku ir nendre rankoje“. Nei vienai iš šių vertybių nėra nustatytas reikšmingumo lygmuo ir vertingųjų savybių pobūdis.

Vidiškių kaime esantys į Kultūros vertybių registrą įtraukti nekilnojamojo kultūros paveldo objektai yra kompleksiniai, išskyrus arnotą, dalmatikas ir paveikslą „Kristus su erškėčių vainiku ir nendre rankoje“. Šios kultūros vertybės saugomos Vidiškių k. Švč. M. Marijos Apsilankymo bažnyčioje. Vidiškių dvaro sodybos komplekso pastatai išsidėstę pietinėje kaimo dalyje, netoli Parko gatvės. Bališkių pilkapiai yra už Vidiškių kaimo administracinių ribų.

Bališkių pilkapiai tvarkytini išryškinant jų istorinę memorialinę vertę, etnokonfesinį savitumą ir aplinkos autentiškumą.

Vidiškių dvaro sodybos kompleksas ir jo aplinka tvarkytini išryškinant statinių istorines vertes, konstrukcijų ir medžiagų autentiškumą, pritaikant objektus lankymui.

Į nekilnojamojo kultūros paveldo registrą siūloma įtraukti Pirmojo pasaulinio karo Vokiečių lakūnų kapus, kurių vieta Pagrindiniame (reglamentų) brėžinyje pažymėta 11 numeriu.

4.2.3. Kultūros paveldo tvarkybos ir naudojimo reglamentavimas

Vidiškių kaimo nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkyba ir naudojimas yra reglamentuojami LR Saugomų teritorijų įstatymo ir LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nustatyta tvarka. Visiems saugomų kultūros paveldo objektų sklypams ar jų dalims, kurie yra daiktinės teisės objektai, nustatoma konservacinė (saugojimo) paskirtis (LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, 11 str. 5 dalis, Žin., 2004, Nr. 153-5571). Jei kultūros paveldo objektams ir teritorijoms nustatomas autentiškos paskirties ar tausojamo naudojimo režimas, konservacinė paskirtis gali būti nustatoma ne kaip pagrindinė, o kaip papildoma.

Detaliojo plano sprendiniuose tik Vidiškių dvaro sklypui nustatoma pagrindinė konservacinė žemės naudojimo paskirtis ir kultūros paveldo objektų žemės sklypo naudojimo būdas. Vidiškių dvaro teritorija išskirta kaip **T-06** reglamentuojamas kvartalas. Vidiškių dvaro teritorija **T-06** reglamentuojamame kvartale, Vidiškių dvaro teritorijos dalis, patenkanti į **T-02**, **T-05** ir **T-16** reglamentuojamus kvartalus, ir teritorijos apsaugos zonos ribose tvarkomos ir naudojamos vadovaujantis Nekilnojamųjų kultūros vertybių atskirų grupių tipinių apsaugos reglamentų (Žin., 2002, Nr.13-499) reikalavimais.

Rengiant Vidiškių kaimo teritorijos projektus tikslinga siekti, kad kultūros vertybių apsauga būtų integruota su gamtos paveldo apsauga, kad tinkama teritorijų plėtros finansinių išteklių dalis būtų skiriama išryškinti ir stiprinti Vidiškių dvaro komplekso ir kitų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų vertingąsias savybes.

4.2.4. Kultūros paveldo naudojimo turizmui gairės

Kultūrinio ir pažintinio turizmo plėtra yra vienas pagrindinių kultūros paveldo viešojo naudojimo būdų. Kultūrinio turizmo plėtojimas, apimantis atitinkamų planų rengimą bei reikalingos infrastruktūros užtikrinimą, taip pat ir kraštovaizdžio kultūrinių vertybių išsaugojimą yra vieni pagrindinių Lietuvos teritorinės plėtros tikslų. (Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, I skyrius, 2 str., 33 dalis).

Plėtojant Vidiškių kaimą siekiama išsaugoti ir stiprinti kultūros paveldo objektams būdingą istorinę, memorialinę ir kraštovaizdinę vertę sudarant kuo palankesnes sąlygas visuomenei kultūros vertybes pažinti, lankyti bei pritaikyti viešosioms reikmėms.

Rekomenduojama skatinti su kultūrinio ir pažintinio turizmo plėtra bei kultūros paveldo tvarkyba susijusias veiklas ir tradicinius amatus. Tam tikslui naudoti teritorijas ir senovinius pastatus, esančius Vidiškių dvaro apsaugos zonoje. Plačiau įtraukti kaimo bendruomenę į kultūros paveldo apsaugos planavimą ir jos įgyvendinimą. Rekomenduojama numatyti priemones, reikalingas stiprinti vietos gyventojų kultūrinio tapatumo ir pasididžiavimo gyvenamąja aplinka nuostatas.

Gamtos ir kultūros paveldo vertybių panaudojimas rekreacijai, jų atskleidimas, įrengiant pėsčiųjų ir dviračių takus, vandens turizmo trasas, apžvalgos aikštes, poilsia vietas prie vandens telkinių, jų suvokimas, kaip ekonominės gerovės šaltinio, skatins vietos gyventojus tausoti šias vertybes, domėtis jomis. Tai rimta prielaida vietovės charakterio, jos identiteto išsaugojimui ateities kartoms.

4.3. Susisiekimo infrastruktūra

4.3.1. Susisiekimo istemos sprendinių bendrosios nuostatos

Vidiškių kaimo detaliojo plano sprendiniai parengti mastelyje M 1:5 000, konkretizuojant patvirtintą koncepcijos variantą, bei siekiant įgyvendinti koncepcijos stadijoje numatytus susisiekimo sistemos vystymo ir modernizavimo uždavinius. Detaliojo plano sprendiniams galioja žemiau išvardintos nuostatos:

- Vidiškių kaimo detalusis planas nustato C₁, C₂, D₁, D₂ kategorijų gatvių trasas bei reglamentuoja reikalavimus, keliamus tolesniam jų planavimui. Šioms gatvėms tiesti turi būti rezervuojamos teritorijos. D₂ kategorijos gatvių tinklas gali būti tikslinamas ir papildomas naujomis gatvių jungtimis, priklausomai nuo detalesnio teritorijų, apribotų BP plane numatytomis gatvėmis, suplanavimo.
- Susisiekimo linijoms išskirtas komunikacinis koridorius vadovaujantis STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“. Gatvių raudonosios linijos turi būti tikslinamos ir koordinuojamos kitos rūšies planavimo dokumentais, įvertinant esančius statinius, sklypų ribas bei inžinerines komunikacijas.
- Naujai planuojamų gatvių trasos nėra koordinuotos. Jų koordinavimas turi būti atliekamas rengiant kitos rūšies teritorijų planavimo dokumentus.

4.3.2. Išorės susisiekimo infrastruktūra

Svarbiausia išorės susisiekimo kryptis Vidiškių kaime yra ir toliau išliks Ignalinos kryptimi. Gerai išvystyti keliai bei esami ir numatomi dviračių takai padės užtikrinti patogų susisiekimą su savivaldybės centru. Kiti išorės ryšiai Didžiasalio ir Pagurbės kryptimis turės mažesnę reikšmę. Perspektyvoje numatoma gerinti Vidiškių susisiekimą su Ignalina dviračių takais. Be esamo dviračių tako krašto reikšmės kelyje Nr. 112, numatomas papildomas dviračių takas vietinės reikšmės kelio pagrindu, kuris į Ignaliną patektų pro Poviliškės kaimą ir įsilietų į Ignalinos miestą planuojamą dviračių takų sistemą.

Eismo intensyvumo lygis kaimo teritorijoje nėra didelis, infrastruktūros išvystymo lygis pakankamas transporto srautams aptarnauti. Perspektyvoje svarbu tinkamai kontroliuoti užstatymą išilgai valstybinės reikšmės kelių, išlaikyti atstumus tarp sankryžų ir nuovažų.

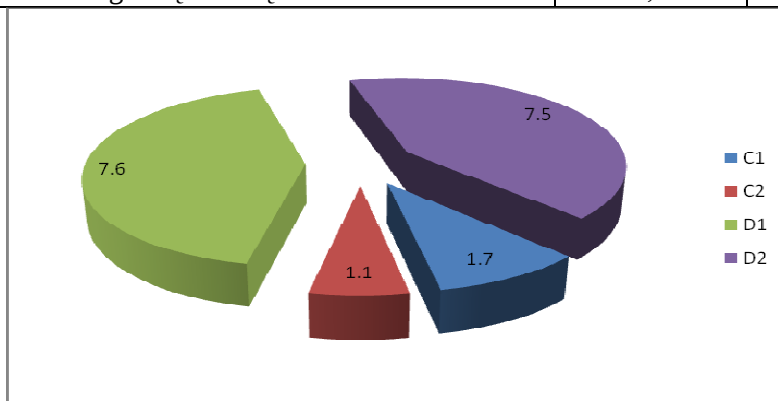
4.3.2. Kaimo gatvių tinklas

Svarbiausias Vidiškių kaimo detaliojo plano sprendinių elementas yra gatvių tinklo karkasas, kuris suformuoja aiškią gyvenvietės struktūrą, transporto srautų paskirstymą bei sudaro geras sąlygas teritorijų urbanizavimui.

Naujų gatvių tinklas yra susijęs gamybos, pramonės, sandėliavimo ir komunalinių teritorijų įsisavinimu pietrytinėje kaimo dalyje, paslaugų ir gyvenamųjų teritorijų įsisavinimu šiaurės rytuose bei gyvenamųjų teritorijų įsisavinimu vakaruose. Planuojamų gatvių ilgis – 7,5 km.

4.3.2.1. lentelė. Planuojamos teritorijos urbanistiniai ir susisiekimo rodikliai

Rodiklis	Esama būklė	Perspektyva
Teritorija, km ²	2,58	2,58
Bendras gatvių ir kelių ilgis, km	12,9	17,9
Bendras gatvių ir kelių tinklo tankis km/km ²	5,2	6,9

12 pav. Perspektyvinio gatvių tinklo pasiskirstymas pagal kategorijas, km

4.3.2.2 lentelė. Gatvių tinklo sprendiniai

Kategorija	Gatvės pavadinimas	Gatvės ilgis, km			Orientacinis raudonųjų linijų plotis*, m
		Esamas	Naujas	Bendras	
C ₁	Ignalinos g./krašto kelias Nr. 112	1,7	-	1,7	25
C ₂	Rimšėnų g./rajoninis kelias Nr. 1426	0,8	0,3	1,1	20
VISO C KATEGORIJA		2,5	0,3	2,8	-
D ₁	Sodų g.	0,8	-	0,8	15
D ₁	Aušros g.	0,7	-	0,7	15
D ₁	Naujakiurių g.	1,0	0,1	1,1	15
D ₁	Ignalinos g.	0,3	-	0,3	15
D ₁	Kitos naujai planuojamos D ₁ kategorijos gatvės be pavadinimo	-	4,7	4,7	15
D ₂	Draugystės g.	0,3	-	0,3	12
D ₂	Melioratorių g.	0,4	-	0,4	12-15
D ₂	Ateities g.	0,2	-	0,2	12
D ₂	Kitos esamos ir planuojamos D ₂ kategorijos gatvės be pavadinimo	4,3	2,3	6,6	10-15
VISO D KATEGORIJA		8,0	7,1	15,1	-

* Gatvių raudonosios linijos turi būti tikslinamos žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais, įvertinant esančius statinius, sklypų ribas bei inžinerines komunikacijas.

Pagrindiniai gatvių tinklo vystymo uždaviniai bus tokie:

- išlaikyti valstybinės reikšmės kelių, kaimo teritorijoje įgaunančių C₁/C₂ kategorijas, pagrindinę funkciją – aptarnauti tranzitinius transporto ryšius, užtikrinant minimalų sankryžų ir nuovažų į privačius sklypus skaičių bei išlaikant numatytą raudonųjų linijų plotį;

- vystyti urbanizuojamų teritorijų gatvių tinklą lygiagrečiai su užstatymu, kuris užtikrintų subalansuotą plėtrą bei tinkamą teritorijų aprūpinimą susisiekimo ir inžinerine infrastruktūra;
- gerinti gatvių techninius parametrus, atnaujinti esamą kelio dangą arba įrengti naują, įrengti šaligatvius, gatvių apšvietimą, paviršinių lietaus nuotėkų surinkimą.

4.3.3. Dviračių takų tinklas

Vidiškių kaime numatoma plėsti dviračių takų tinklą. Be esamo dviračių tako Ignalinos kryptimi palei krašto reikšmės kelią Nr. 112, papildomai numatoma:

- pratęsti esamą taką iki Rimšėnų gatvės;
- įrengti naują taką nuo Ignalinos – Rimšėnų gatvių sankryžos iki Ignalinos miesto pro Poviliškės kaimą;
- suformuoti rekreacinio tipo dviračių takus šiauriau Varnio ežero.

Bendrą dviračių takų tinklą planuojamos teritorijos ribose sudarys 0,45 km esamų dviračių takų ir 3,1 km planuojamų dviračių takų. Gatvėse, kuriose nenumatyti dviračių takai, dviračių eismas numatomas bendrame transporto sraute, reikalui esant, pritaikant įvairias eismo organizavimo priemones. Eismo intensyvumo lygis tose gatvėse yra minimalus, atstumai tarp sklypų maži, todėl papildomų dviračių takų tiesimas ekonomiškai nebūtų pagrįstas.

Kartu su dviračių takų tiesimu reikia vystyti dviračių parkavimo bei aptarnavimo infrastruktūrą, užtikrinti dviračių takų apšvietimą tamsiu paros metu.

4.3.4. Įgyvendinimo programa

Vystant Vidiškių kaimą, pagal parengtą detalųjį planą turi būti papildomai parengti tokie teritorijų planavimo dokumentai:

- parengti kitos rūšies teritorijų planavimo dokumentus/techninius projektus detaliojo plano sprendiniams įgyvendinti;
- parengti gatvių raudonųjų linijų specialųjį planą M 1:1000 – M 1:2000.

4.4. Inžinerinė infrastruktūra

4.4.1. Vandens tiekimas

Vidiškių kaimo detaliojo plano vandentiekio tinklų dalis parengta vadovaujantis planavimo sąlygomis išduotomis UAB „Ignalinos vanduo“ Nr. 63-S.

Rengiant sprendinius yra atsižvelgta į Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą ir įvertinta numatoma Vidiškių kaimo urbanizuotos dalies plėtra.

Vidiškėse vanduo išgaunamas iš dviejų gręžinių šalia Ignalinos gatvės. Gręžinių gylis 150 m, o bendras projektinis našumas 360 m³/d. Vidiškėse sunaudojama tik apie 60 m³/d. Anksčiau parengtame Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plane buvo numatoma suformuoti naujai vandenvietei reikalingą žemės

sklypą ir jame įrengti vandenvietę. Tokį sprendimą sąlygojo didėjanti išgaunamo vandens tarša esamoje vandenvietėje. Užtamponavus esamos vandenvietės nebenaudojamus gręžinius vandens kokybė pagerėjo, poreikis įrengti naują vandenvietę išnyko. Numatoma eksploatuoti esamus gręžinius, o atsiradus poreikiui esamos vandenvietės teritorijoje išgręžti papildomus gręžinius.

Numatoma plėsti esamą vandentiekio sistemą įrengiant vandentiekio tinklus Naujakurių g. (1360 m), dalyje Aušros g. (850 m), dalyje Sodo g. (160 m) ir naujai planuojamose gatvėse aptarnausiančiose pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijas (2600 m).

Projektuojami vandentiekio tinklai ir įrenginiai turi būti klojami iš vamzdžių, armatūros ir fasoninių dalių, turinčių atitikties sertifikatus ir higieninius pažymėjimus. Vandentiekio tinklų patenkančių į planuojamą teritoriją aptarnavimui pagal 1992-05-12 LRV nutarimo Nr.343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ reikalavimus numatomas naudojimo apribojimas 5m pločio teritorijai abipus nuo vamzdžio ašies.

4.4.2. Buitinių nuotekų šalinimas

Vidiškių kaimo detaliojo plano nuotekų tinklų dalis parengta vadovaujantis planavimo sąlygomis išduotomis UAB „Ignalinos vanduo“ Nr. 63-S.

Rengiant sprendinius yra atsižvelgta į Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą ir įvertinta numatoma Vidiškių kaimo urbanizuotos dalies plėtra.

Anksčiau parengtame Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plane buvo numatyta rekonstruoti nuotekų valyklą. Dabar šie darbai jau yra atlikti. Numatoma plėsti nuotekų surinkimo tinklus. Numatoma įrengti buitinę nuotekynę Naujakurių g. (1360 m), dalyje Aušros g. (980 m), dalyje Sodų g. (330m.), Draugystės g. (270 m), Ateities g. (310 m), Ignalinos g. (380 m), Rimšėnų g. (830m) ir naujai planuojamose gatvėse aptarnausiančiose pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijas (1400 m). Numatoma įrengti 7 naujas nuotekų siurbines.

Nuotekų tinklų patenkančių į planuojamą teritoriją aptarnavimui pagal 1992-05-12 LRV nutarimo Nr.343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ reikalavimus numatomas naudojimo apribojimas 5m pločio teritorijai abipus nuo vamzdžio ašies.

4.4.3. Šilumos tiekimas

Vidiškių kaimo detaliojo plano centralizuotai gaminamos šilumos tiekimo dalis parengta vadovaujantis planavimo sąlygomis išduotomis UAB „Ignalinos šilumos tinklai“ Nr. 014-1.

Vidiškių kaime funkcionuoja centralizuota šilumos tiekimo sistema aptarnaujanti daugiabučių namų kvartalą, visuomeninius pastatus ir pramonės objektus.

Numatoma šios sistemos plėtra į naujai planuojamas pramonės, sandėliavimo bei komercinės paskirties objektų teritorijas.

Projektuojami tinklai ir įrenginiai turi būti klojami iš vamzdžių, armatūros ir fasoninių dalių, turinčių atitikties sertifikatus ir higieninius pažymėjimus.

4.4.4. Dujų tiekimas

Vidiškių kaimo detaliojo plano suskystintų dujų tiekimo dalis parengta vadovaujantis planavimo sąlygomis išduotomis UAB “Suskystintos dujos” Nr. 208.

Vidiškių kaime daugiabučių gyvenamųjų namų kvartale yra įrengta centralizuota suskystintų dujų tiekimo sistema. Suskystintos dujos naudojamos maisto ruošimui. Šios sistemos plėtra nėra numatoma.

4.4.5. Elektros energijos tiekimas

Vidiškių kaimo detaliojo plano elektros tiekimo tinklų dalis parengta vadovaujantis planavimo sąlygomis išduotomis AB LESTO Nr. 47010/TS/125

Elektros energija Vidiškių kaimui tiekiama dviem orinėmis 10 kV elektros linijomis. Kaime yra 4 transformatorinės, kuriose įtampa sužeminama iki 0,4 kV ir tiekiama vartotojams. 0,4 kV tinklas brėžinyje nėra vaizduojamas.

Vykdam Vidiškių kaimo urbanistinę plėtrą numatoma sukabliuoti dalį 10 kV orinių linijų. Siekiant aprūpinti naujai planuojamas pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijas elektros energija, numatoma įrengti 1 naują modulinę transformatorinę šalia Ignalinos g.

Numatoma naujas kabelines linijas tiesti gatvių raudonųjų linijų ribose.

Numatoma pagal poreikį į kiekvieną sklypą nutiesti 0,4 kV liniją ir įrengti tranzitinę kabelių dėžę (TKD) arba įvadinę elektros apskaitos skydą (IAS).

4.4.6. Elektroniniai ryšiai

Vidiškių kaimo detaliojo plano elektroninių ryšių tinklų dalis parengta vadovaujantis planavimo sąlygomis išduotomis TEO LT AB Nr. 03-2-07-3/930.

Vidiškių kaime funkcionuoja kabelinis elektroninių ryšių tinklas, eksploatuojamas TEO LT. Numatoma plėsti esamą ryšių kanalų tinklą naujai planuojamose gatvėse pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijose. Numatoma pratęsti esamus ryšio kanalus Aušros g., Naujakurių g. ir Sodų g. Numatoma naujus ryšio kanalus tiesti tik gatvių raudonųjų linijų ribose.

4.5. Teritorijų rezervavimas visuomenės poreikiams

Vidiškių kaimo teritorijoje rezervuojamos teritorijos viešųjų erdvių sistemos tobulinimui, C2 ir D1 kategorijų gatvių statybai, inžinerinės infrastruktūros objektų plėtros poreikiams ir rekreacinės infrastruktūros plėtrai.

4.5.1. lentelė. Rezervuojamos teritorijos

Eil. Nr. brėžinyje	Objekto arba teritorijos pavadinimas	Orientacinis plotas, ha
1	Inžinerinės infrastruktūros teritorija – ribojančios gatvės sklypas	0,22
2	Atskirasis rekreacinės paskirties želdynas – skvero sklypas	0,19
3	Inžinerinės infrastruktūros teritorija – ribojančios gatvės sklypas	0,63
4	Inžinerinės infrastruktūros teritorija – vandenvietės sklypas	1,55
5	Atskirasis apsauginės ir ekologinės paskirties želdynas	0,49
6	Inžinerinės infrastruktūros teritorija	0,44
7	Inžinerinės infrastruktūros teritorija – gatvės tarp Naujakurių ir Ignalinos g. sklypas	1,95
8	Inžinerinės infrastruktūros teritorija – Rimšėnų g. tęsinys	0,78
9	Inžinerinės infrastruktūros teritorija – dubliuojančios gatvės sklypas	0,18
10	Atskirasis rekreacinės paskirties želdynas – skvero sklypas	0,33
11	Atskirasis rekreacinės paskirties želdynas – skvero sklypas	0,32
12	Atskirasis rekreacinės paskirties želdynas – skvero sklypas	0,13
13	Atskirasis rekreacinės paskirties želdynas – skvero sklypas	0,33
14	Atskirasis apsauginės ir ekologinės paskirties želdynas	0,46
15	Atskirasis apsauginės ir ekologinės paskirties želdynas	0,09
16	Pramonės teritorija	0,90
17	Atskirasis apsauginės ir ekologinės paskirties želdynas	0,30
18	Atskirasis apsauginės ir ekologinės paskirties želdynas	0,33
19	Atskirasis apsauginės ir ekologinės paskirties želdynas	0,25
20	Pramonės teritorija	1,31

5. SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

5. Sprendinių poveikio vertinimas

5.1. Detaliojo plano sprendinių poveikio vertinimo klausimynas

Detaliojo plano sprendinių pasekmių vertinimas atliekamas vadovaujantis Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu 2004-07-16 LR Vyriausybės nutarimu Nr.920 ir jo pakeitimais.

I. Poveikis teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai

1. Rezultatai, kurių tikimasi įgyvendinus sprendinius.

- *Detaliojo plano tikslas - nustatyti Vidiškių kaimo ekonominės ir socialinės raidos bei investicijų strategiją, numatyti visuomeninės smulkaus ir vidutinio verslo, pramonės, savivaldybės teritorijos aptarnavimo, paslaugų ir kitos veiklos, būsto, sveikatingumo, poilsio, turizmo ir sporto infrastruktūros statybos galimą plėtojimąsi planuojamoje teritorijoje; parengti sprendinius sveikai aplinkiai ir gamtos apsaugai sukurti (oro, vandens, dirvožemio užterštumo mažinimas, apsaugos nuo triukšmo, eismo saugumo priemonės); numatyti bendro naudojimo želdynų ir rekreacinės infrastruktūros plėtojimą; pateikti pasiūlymus dėl žemės naudojimo paskirties keitimo, rezervuojamų visuomenės poreikiams teritorijų; detalizuojant bendrojo ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose nustatytus teritorijų tvarkymo ir naudojimo reikalavimus, nustatyti planuojamos teritorijos naudojimo ir užstatymo kokybinius ir kiekybinius parametrus; suformuoti žemės sklypus (sklypų grupes) statinių statybai, sudarant sąlygas investicijoms ir ūkinei veiklai plėtoti; nustatyti ar pakeisti teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimą statinių statybos projektams rengti ir žemės sklypui naudoti; suformuoti žemės juostas komunikaciniams koridoriams ir susisiekimo komunikacijoms įrengti, inžinerinės ir miesto infrastruktūros plėtrai; nustatyti ar pakeisti užstatymo, erdvių, socialinės infrastruktūros išdėstymo principus ir teritorijų naudojimo tipus.*

- *Detaliojo plano rezultatas – prestižinis ir galutinai funkciškai išbaigtas gyvenamojo užstatymo urbanistinis vienetas su puikiai išvystyta inžinerine ir susisiekimo infrastruktūra, aptarnavimo ir paslaugų sektoriumi, įrengtomis viešomis erdvėmis, rekreacine ir aktyvaus poilsio infrastruktūra, išvystyta darbo vietų zona.*

Įgyvendinus sprendinius bus galima pakeisti žemės ūkio tikslinę žemės paskirtį į kitą pagrindinę paskirtį gyvenamųjų pastatų, visuomeninių ir komercinių objektų, pramonės įmonių ir sandėliavimo objektų statybai, rekreacinių teritorijų formavimui, atskirųjų želdynų ir inžinerinės bei susisiekimo infrastruktūros formavimui, užtikrinti tinkamą nekilnojamojo kultūros paveldo objektų apsaugą ir naudojimą.

2. Poveikis planuojamos teritorijos plėtrai.

- *sprendinių įgyvendinimo poveikis didelis. Apie 17 % teritorijos bus iš esmės pakeistas esamas agrarinis kraštovaizdis urbanizuotu. Šiuo metu rekreacijai ir poilsiui nenaudojama teritorija bus pritaikyta rekreacinės funkcijos plėtojimui. Poveikis Vidiškių kaimo urbanistinei struktūrai yra svarbus, bet nėra reikšmingas, nes centro, gyvenamosios ir pramonės teritorijos formuojamos esamų funkcinių zonų pagrindu jas išplėčiant.*

3. Poveikio efekto (teigiamas ar neigiamas, ilgalaikis ar trumpalaikis) prognozė.

- *sprendinių įgyvendinimo poveikis teigiamas ir ilgalaikis. Sprendinių realizavimo pasekmėje atsiras visavertis urbanistinis vienetas su gyvenimui, darbui, pažinimui ir rekreacijai skirtomis teritorijomis.*

4. Tiesioginio ir netiesioginio konkretaus sprendinio poveikis (pasekmės).

– *sprendinių poveikis teigiamas. Numatoma urbanizacija bus vykdoma prisilaikant Vidiškių detaliojo plano erdvinės koncepcijos ir nustatytų funkcinių prioritetų bei funkcinės sandaros proporcijų, bus optimalios apimties, naujų pastatų statyba racionali. Esami sklypai nebus formuojami miško ir viešųjų erdvių sąskaita. Bus įrengta rekreacijai ir poilsiui pritaikyta teritorija, kuri pėsčiųjų ir dviračių takais bus įjungta į kaimo „žaliųjų ašių“ sistemą. Vykdamas visus projekte keliamus reikalavimus teritorijos funkciniam panaudojimui ir tvarkymo režimui, t.y. pastatų aukštingumui, tūriui, užstatymo plotui, masteliui, statybos vietai bei pastatų funkcijai, detaliojo plano sprendinių poveikis vystymo darnai teigiamas.*

5. Sritis ar sritys, kurios patirs teigiamą konkretaus sprendinio įgyvendinimo poveikį (pasekmes).

– *teigiamas poveikis urbanistiniu, rekreaciniu, aplinkosauginiu, aplinkos kokybės, aspektais.*

6. Sritis ar sritys, kurios patirs neigiamą konkretaus sprendinio įgyvendinimo poveikį (pasekmes).

– *Aplinkosaugos sritis gali patirti neigiamą ilgalaikį konkretaus sprendinio įgyvendinimo poveikį dėl pramonės įmonių veiklos. Trumpas ilgalaikis poveikis galimas dėl numatomų statybų.*

II. Poveikis ekonominei aplinkai

7. Sprendinių įgyvendinimo poveikis atskirų apskričių (regionų), savivaldybių ar vietovių ekonominei plėtrai: padidins ar sumažins regiono skirtumus.

– *sprendinių įgyvendinimo poveikis ilgalaikis teigiamas. Kvartalų T-17 ir T-20 pagrindu formuojama vientisa pramonės ir infrastruktūros teritorijų funkcinio prioriteto zona, kurioje numatomas Vidiškių pramonės parko formavimas.*

8. Sprendinių įgyvendinimo poveikis bendriems pramonės, žemės ūkio ir kitų ūkio sektorių struktūros pokyčius, jiems skirtų teritorijų (naudmenų) fondą.

– *sprendinių įgyvendinimo poveikis ilgalaikis reikšmingas. 122,8 ha agrarinių naudmenų plotas esamoje padėtyje bus sumažintas iki 76,41 ha ploto.*

9. Sprendinių įgyvendinimo poveikis teritorijų gamtinių išteklių fondui ir jo racionaliam naudojimui.

– *sprendinių įgyvendinimo poveikio nėra.*

10. Sprendinių įgyvendinimo poveikis bendroms investicijoms ir verslo sąlygoms.

– *sprendinių įgyvendinimo poveikis teigiamas. Vidiškių pramonės parko įkūrimas sudaro palankias sąlygas bendroms investicijoms ir verslo sąlygoms. Ilgalaikio (stacionaraus) poilsio teritorijų formavimas sudaro sąlygas turizmo ir rekreacijos verslo plėtojimui.*

11. Sprendinių įgyvendinimo poveikis gamybos sąnaudų pokyčiams.

– *sprendinių įgyvendinimo poveikio nėra.*

12. Sprendinių įgyvendinimo poveikis gamybos pajėgumų panaudojimui.

– *sprendinių įgyvendinimo poveikis ilgalaikis teigiamas. Vidiškių pramonės parko teritorijos plėtra sudaro sąlygas naujų gamybos pajėgumų panaudojimui.*

13. Sprendinių įgyvendinimo poveikis įmonių konkurencingumui vidaus ir (ar) užsienio rinkose.

– *sprendinių įgyvendinimo poveikis ilgalaikis teigiamas. Naujų įmonių funkcionavimas Vidiškių pramonės parke ir turizmo bei rekreacijos paslaugų pasiūla padidins konkurencingumą vidaus rinkoje.*

14. Sprendinių įgyvendinimo poveikis valstybės ir savivaldybių biudžetams (pajamos ar išlaidos gali padidėti, sumažėti ar kita).

– *sprendinių įgyvendinimo poveikis gali turėti neigiamą poveikį savivaldybės biudžetui, nes numatomas savivaldybės dalyvavimas plėtojant planuojamos teritorijos infrastruktūrą, susisiekimo sistemą, plėtojant pramonės parką.*

III. Poveikis socialinei aplinkai

15. Sprendinių įgyvendinimo poveikis atskirų regionų ar rajonų bendrai socialinei būklei.

- *sprendinių įgyvendinimo poveikio nėra.*

16. Sprendinių įgyvendinimo poveikis gyventojų užimtumui.

- *sprendinių įgyvendinimo poveikis teigiamas. Naujos statybos darbų apimtys sąlygos užimtumo padidėjimą gyvenamųjų namų, inžinerinių komunikacijų, gatvių ir pėsčiųjų takų statybos sektoriuje ir pramonės parko bei rekreacinių pastatų statybos sektoriuje. Nuolatinės darbo vietos bus sukurtos Vidiškių pramonės parko įmonėse ir aptarnavimo sferoje.*

17. Sprendinių įgyvendinimo poveikis vietos savivaldos ir (ar) vietos bendruomenės raidą

- *sprendinių įgyvendinimo poveikio nėra.*

18. Sprendinių įgyvendinimo poveikis švietimui, kultūrai ir sveikatos apsaugai.

- *sprendinių įgyvendinimo poveikio nebus. Išlaikomas esamas švietimo ir kultūros įstaigų tinklas.*

19. Sprendinių įgyvendinimo poveikis atskiroms socialinėms grupėms (socialiai pažeidžiamiems asmenims, jaunimui, jaunoms šeimoms, vaikams, pagyvenusiems ir kitiems asmenims).

- *sprendinių įgyvendinimo poveikis teigiamas. Sudaromos galimybės gyventojų aprūpinimui būstu ir darbu.*

20. Sprendinių įgyvendinimo poveikis žmonėms ir jų sveikatai.

- *sprendinių įgyvendinimo poveikis teigiamas. Poveikis visuomenės sveikatai yra palankus, nes vystomo Vidiškių pramonės parko plėtra numatoma nuo gyvenamojo užstatymo nutolusioje rytinėje planuojamos teritorijos dalyje; numatoma dalies gamybos, pramonės, sandėliavimo ir komunalinių objektų teritorijos, esančios prie Sodų g., konversija į vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamąją teritoriją;*

- *Vykdamas pramonės parko plėtrą, LR teisės aktų nustatyta tvarka, bus atliekamos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimo (PVSV) procedūros. Jų metu bus identifikuojami konkrečių objektų/veiklų sukeliami poveikiai aplinkai bei visuomenės sveikatai ir saugumui bei numatomos konkrečios priemonės galimiems poveikiams išvengti, sumažinti ar kompensuoti.*

IV. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

21. Sprendinių įgyvendinimo poveikis planuojamos teritorijos oro kokybei.

- *sprendinių įgyvendinimo poveikio nėra. Vykstant pramonės parko plėtrą, LR teisės aktų nustatyta tvarka, bus atliekamos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimo (PVSV) procedūros. Jų metu bus identifikuojami konkrečių objektų/veiklų sukelti poveikiai aplinkai bei visuomenės sveikatai ir saugumui bei numatomos konkrečios priemonės galimiems poveikiams išvengti, sumažinti ar kompensuoti.*

22. Sprendinių įgyvendinimo poveikis planuojamos teritorijos paviršinių ir požeminių vandenių kokybei.

- *sprendinių įgyvendinimo poveikis teigiamas. Visi inžineriniai tinklai ir įrenginiai bus statomi ir eksploatuojami kiek galima mažiau pažeidžiant aplinką, paviršinius ir požeminius vandenis. Planuojama teritorija aprūpinama centralizuotu vandentiekio, buitinių ir lietaus nuotekų tinklais. Planuojama veikla neturės įtakos spūdiniam požeminiam vandeniui bei paviršinio vandens telkiniams (Pajuodupio upelio atkarpa). Detaliojo plano sprendiniuose abipus Pajuodupio upelio numatomas atskirųjų želdynų formavimas.*

23. Sprendinių įgyvendinimo poveikis dirvožemio ištekliams ir žemės ūkio naudmenoms

- *sprendinių įgyvendinimo poveikio nėra. Plano sprendinių įgyvendinimo metu, statant gyvenamuosius bei paslaugų sektoriaus pastatus, tiesiant inžinerinius tinklus, derlingas dirvožemio sluoksnis bus nukasamas, sandėliuojamas šalia statybviečių, o vėliau panaudojamas teritorijos tvarkymo darbams. Plano sprendiniai dėl savo pobūdžio ir masto nesukels reikšmingų pasekmių.*

24. Sprendinių įgyvendinimo poveikis ekosistemoms ir biologinei įvairovei.

- *sprendinių įgyvendinimo poveikio nėra. Saugomų teritorijų kadastro bei Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano esamos būklės analizės duomenimis planuojamoje teritorijoje nėra randama saugotinių gyvūnų ar augalų rūšių ir/ar natūralių buveinių.*

25. Sprendinių įgyvendinimo poveikis saugomoms gamtos vertybėms.

- *sprendinių įgyvendinimo poveikio nėra. Detaliojo plano sprendiniai nėra susiję su tiesioginiu ar netiesioginiu poveikiu aplinkos apsaugai svarbioms teritorijoms nes planuojamoje teritorijoje saugomų gamtos vertybių bei aplinkos apsaugai svarbių teritorijų nėra.*

26. Sprendinių įgyvendinimo poveikis gamtinei rekreacinei aplinkai.

- *sprendinių įgyvendinimo poveikis teigiamas. Numatoma žymi naujų rekreacinių teritorijų plėtra - pietinė Vidiškių kaimo dalis tarp Ignalinos g., ež. Varnys ir plečiamo rytų kryptimi sodų masyvo. Rekreacinio prioriteto zona apima ir Vidiškių dvaro sodybos teritoriją, kuriai siūloma keisti nustatytą pramonės teritorijų naudojimo būdą ir integruoti šį vertingą kultūros paveldo objektą tiek į Vidiškių kaimo struktūrą tiek į bendrą Ažušilės kraštovaizdžio ir Ignalinos kurortinės teritorijos rekreacinę sistemą.*

27. Sprendinių įgyvendinimo poveikis kraštovaizdžio estetinei kokybei.

- *sprendinių įgyvendinimo poveikis teigiamas. Detaliojo plano sprendiniuose numatomi kraštovaizdžio estetiškos kokybės pagerinimui palankūs sprendiniai - teritorijoje*

esančių miškų pritaikymas rekreacijai bei jų estetinių savybių gerinimas, atskirųjų rekreacinės bei ekologinės paskirties želdynų formavimas.

28. Sprendinių įgyvendinimo poveikis kultūros paveldo objektams.

– *sprendinių įgyvendinimo poveikis teigiamas, nes detaliojo plano sprendiniuose Vidiškių dvaro sklypui siūloma nustatyti konservacinę pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, o esamas pramonės teritorijų naudojimo būdas siūlomas keisti į nekilnojamųjų kultūros vertybių objektų naudojimo būdą.*

5.2. Detaliojo plano sprendinių poveikio vertinimo lentelė

1. Detaliojo plano dokumento organizatorius: <i>Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktorius</i>
2. Detaliojo plano rengėjas <i>UAB „Urbanistika“</i>
3. Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas <i>Vidiškių kaimo detalusis planas</i>
4. Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais: • <i>Teritorijoje galioja LR teritorijos bendrasis planas ir Utenos apskrities bendrasis planas. Detaliojo plano sprendiniai neprieštarauja galiojantiems teritorijų planavimo dokumentams.</i> • <i>Teritorijoje parengtas Ignalinos rajono savivaldybės bendrasis planas (nepatvirtintas). Detaliojo plano sprendiniai neprieštarauja parengto bendrojo plano sprendiniams.</i> • <i>Degalinių išdėstymo specialiojo plano sprendiniuose planuojamoje teritorijoje degalinės statyba nenumatyta.</i> • <i>Teritorijoje nėra parengtų detaliųjų planų.</i>
5. Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais <i>Teritorijoje galioja Ignalinos rajono savivaldybės 2011 – 2018 metų strateginio plėtros plano sprendiniai. Parengto detaliojo plano sprendiniai neprieštarauja strateginio plano nuostatom.</i>
6. Status quo situacija <i>Planuojama Vidiškių kaimo teritorija užima apie 258,29 ha plotą. Pagal žemės naudojimo paskirtį esamoje padėtyje planuojamos teritorijos ribose dominuoja žemės ūkio naudojimo paskirties žemė, kuri užima 121,8 ha plotą (47%) planuojamos teritorijos. Antroje pozicijoje pagal užimamą plotą yra laisvos, neužstatytos teritorijos ir užstatytos neįteisintos teritorijos, kurios nepriskiriamos jokiai žemės naudojimo paskirčiai. Jos planuojamos Vidiškių kaimo teritorijos ribose užima 83,31 ha plotą (32%). Kitos žemės naudojimo paskirties žemė užima 41,38 ha plotą, kas sudaro 16% planuojamos teritorijos ploto. Mažiausią plotą užima miškų ūkio paslirties žemė (11,8 ha – 5%).</i> <i>Planuojamos teritorijos ribose nėra vandens ūkio fondo ir konservacinės paskirties žemės. Kultūros paveldo objektai esamoje padėtyje yra kitoje žemės naudojimo paskirtyje. Pagal Nekilnojamo turto registro duomenis Vidiškių dvaras yra pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijoje.</i>

7. Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius:

Tikslas - numatyti, reguliuoti ir optimizuoti planuojamos teritorijos konversijos ir urbanizacijos mastą, erdvinę struktūrą, vadovaujantis darnios plėtros principais integruoti numatomą užstatymą į kaimo planinę struktūrą ir planuojamos teritorijos apylinkių kraštovaizdį ir numatomas funkcijas. Tuo tikslu parengti teritorijos funkcinį zonavimą ir planinį sprendimą, pagrįstą gamtinių ir rekreacinių išteklių potencialu bei esamų užstatytų teritorijų planine - erdvine charakteristika, besiribojančios teritorijos funkcinėmis zonomis, racionalia transporto ir inžinerine infrastruktūra, nustatyti planuojamų funkcinių zonų tvarkymo ir naudojimo režimus.

8. Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas apibendrintas poveikio aprašymas ir įvertinimas).

Detaliojo plano sprendiniai leidžia kompleksiskai ir integruotai spręsti teritorijos urbanizaciją, laikytis teritorijos funkcinio zonavimo, užtikrinti centro, visuomeninių ir viešųjų zonų poreikį, nustatyti teritorijų pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, naudojimo būdus/pobūdžius ir principinius tvarkymo ir naudojimo režimus, tvarkymo reglamentus (aukštingumą ir intensyvumą), užstatymo morfotipą, pateikti kompleksinius pasiūlymus dėl susisiekiimo ir inžinerinės infrastruktūros sutvarkymo bei išplėtimo. Be kompleksinių detaliojo plano sprendinių būtų plėtojamas padrikas ir kraštovaizdį dulkantis užstatymas.

Žemės ūkio naudojimo paskirties keitimas ir numatomas teritorijos funkcinis panaudojimas neprieštarauja galiojantiems teritorijų planavimo dokumentams. Bus sutvarkyta ir kokybiškai pagerinta šiuo metu nenaudojama vieta, taupiai naudojamas žemės fondas. Vykdanč visi reikalavimus teritorijos tvarkymo režimui, t.y. pastatų aukštingumui, tūriui, užstatymo plotui ir vietai, architektūros kokybei, galima teigti, kad sprendiniai pozityvūs **urbanistiniu aspektu**.

Detaliojo plano sprendinių **gamtosauginiu aspektu** poveikis bus ilgalikis reikšmingas, nes:

- Vykdanč pramonės parko plėtrą, LR teisės aktų nustatyta tvarka, bus atliekamos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimo (PVSV) procedūros. Jų metu bus identifikuojami konkrečių objektų/veiklų sukelti poveikiai aplinkai bei visuomenės sveikatai ir saugumui bei numatomos konkrečios priemonės galimiems poveikiams išvengti, sumažinti ar kompensuoti.
- Įgyvendinus sprendinius didžioji dalis planuojamoje teritorijoje esamų orinių elektros paskirstymo linijų būtų demontuota ir pakeista kabelinėmis linijomis.
- Vystant centralizuotą buitinių nuotekų surinkimo sistemą mažės tikimybė, kad nepageidaujami teršalai pateks į gruntą.
- Visoje urbanizuojamoje teritorijoje numatomas centralizuotas vandens tiekimas ir centralizuotas nuotekų surinkimas. Surinktas nuotekas numatoma apvalyti esamuose Vidiškių valymo įrenginiuose. Visi inžineriniai tinklai ir įrenginiai bus statomi ir eksploatuojami kiek galima mažiau pažeidžiant aplinką, paviršinius ir požeminius vandenius.
- Požeminio vandens apsaugojimui nuo užteršimo, būtina kloti ir griežtai laikytis normomis nustatytų atstumų tarp magistralinio vandentiekio ir kitų inžinerinių tinklų. Valymo įrenginiams, transformatorinėms, aukštos įtampos kabeliams būtina įrengti ir griežtai laikytis griežto režimo sanitarinių apsaugos zonų.
- Visos atliekos turi būti tvarkomos įstatymų numatyta tvarka. Iš projektuojamų teritorijų buitinės ir komunalinės atliekos turi būti surenkamos ir išvežamos į veikiančią sąvartyną.

Detaliojo plano **higieniniu aspektu** sprendiniai bus pozityvūs, nes:

- Planuojami gyvenamieji kvartalai nepatenka į elektromagnetinės spinduliuotės šaltinių poveikio zoną.
- Planuojamų vienbučių / dvibučių gyvenamųjų namų užstatymo zonos nepatenka į objektų

sanitarinės apsaugos ir apsaugos zonas, nustatytas pagal 1992-05-12 LRV nutarimą Nr.343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ ir pagal 2004-08-19 LR Sveikatos apsaugos ministro įsakymo Nr.V-586 „Dėl sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklių patvirtinimo“. Planuojamoje teritorijoje Vidiškių pramonės parko teritorijoje planuojama gamybinė veikla, kurios sanitarinės apsaugos ir apsaugos zonos bus nustatytos techniniuose projektuose pagal 1992-05-12 LRV nutarimą Nr.343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ ir pagal 2004-08-19 LR Sveikatos apsaugos ministro įsakymo Nr.V-586 „Dėl sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklių patvirtinimo“. Sanitarinės apsaugos ir apsaugos zonos dengs tik pramonės parko teritoriją. Detaliojo plano sprendiniai susisiekimo aspektu turės ilgalaikį teigiamą poveikį. Projekte suformuotos pagrindinės susisiekimo ašys, atskirų teritorijų struktūrinės gatvės ir ryšiai tarp jų. Numatoma funkcionali, rišli ir integruota susisiekimo sistema. Gatvių tinklas hierarchizuotas pagal atliekamas funkcijas ir svarbą urbanistiniame kontekste, vadovaujantis STR 2.06.01 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ reikalavimais. Išlaikyta valstybinės reikšmės kelių tranzitinio eismo funkcija, formuojant dubliuojančias gatves, tokiu būtu izoliuojant užstatymą nuo kelio, bei minimizuojant sankryžų ir nuvažų skaičių. Nustatytos gatvių tinklo kategorijos ir raudonosios linijos - reikalavimai kuriais vadovaujantis turi būti rekonstruojamos esamos bei statomos naujos susisiekimo komunikacijos. Naujų gatvių trasos suformuotos atsižvelgiant į esamų vietinių kelių trasas bei urbanistinio planavimo principus. Suformuotas kasdieninio susisiekimo ir rekreacinės paskirties dviračių takų tinklas. Detaliojo plano sprendiniai bus pozityvus, nes neprieštarauja STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“, STR 2.06.03:2001 „Automobilių keliai“ ir STR 2.06.04 „Gatvės. Bendrieji reikalavimai“ reikalavimams, užtikrinami norminiai susisiekimo infrastruktūros sistemų takų parametrai. Poveikis urbanistiniu, aplinkosauginiu, higieniniu ir susisiekimo aspektais yra pozityvus			
9.	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
	Sprendinio poveikis:		
	Teritorijos vystymo darnai ir (ar) Planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas, ilgalaikis	Neigiamo poveikio nėra
	ekonominėi aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas, trumpalaikis
	socialinei aplinkai	Teigiamas, ilgalaikis	Neigiamo poveikio nėra
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas, ilgalaikis	Neigiamo poveikio nėra
10.	Siūlomos alternatyvos poveikis:		
	Teritorijos vystymo darnai ir (ar) Planuojamai veiklos sričiai	--	--
	ekonominėi aplinkai	--	--
	socialinei aplinkai	--	--
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	--	--

Alternatyvios vietos nenagrinėjamos.

Projekto vadovė Andželika Kažienė.....

6. GRAFINĖ DALIS